



JAARSTUKKEN 2025  
HOOGHEEMRAADSCHAP VAN DELFLAND

**Colofon**

Jaarstukken 2025

[P&C Portaal](#)

*Samenstelling*

Hoogheemraadschap van Delfland

Delft, 4 juni 2026

Hoogheemraadschap van Delfland

Postbus 3061

2601 DB DELFT

[Tel:015-2608108](tel:015-2608108)

[www.hhdelfland.nl](http://www.hhdelfland.nl)



# Inhoud

Inhoud .....	4
Leeswijzer.....	6
1 Jaarverslag.....	7
1.1 Managementsamenvatting.....	7
1.1.1 Bestuurlijke inleiding en samenvatting .....	7
1.1.2 Financiële samenvatting .....	8
1.2 Programmaverantwoording .....	10
1.2.1 Waterkeringen .....	10
1.2.2 Waterkwaliteit.....	16
1.2.3 Waterkwantiteit.....	27
1.2.4 Waterketen.....	36
1.2.5 Financiën, algemene dekkingsmiddelen .....	46
1.2.6 Organisatie en bedrijfsvoering .....	52
1.3 Paragrafen.....	65
1.3.1 Staat van incidentele baten en lasten .....	65
1.3.2 Uiteenzetting van de financiële positie .....	66
1.3.3 Waterschapsbelasting .....	74
1.3.4 Assetmanagement .....	78
1.3.5 Bedrijfsvoering.....	80
1.3.6 Openbaarheidsparagraaf.....	86
1.3.7 Verbonden partijen .....	88
2 Jaarrekening .....	90
2.1 De exploitatierekening .....	90
2.1.1 Overzicht van baten en lasten en toelichting.....	90
2.1.2 Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten.....	91
2.1.3 Wet normering topinkomens .....	96
2.2 Balans en toelichting.....	97
2.2.1 Balans per 31 december 2025 .....	97
2.2.2 Waarderingsgrondslagen .....	98
2.2.3 Activa .....	100
2.2.4 Passiva.....	106
2.3 Investeringsuitgaven per programma 2025 .....	117
2.3.1 Investeringsuitgaven per programma 2025 .....	117
2.3.2 Gereedgekomen projecten .....	117
2.3.3 Restantkredieten .....	118
2.3.4 Projectenoverzichten verzamelkredieten .....	118
2.4 Rechtmatigheidsverantwoording .....	119
3 Bijlagen.....	120

3.1 Bijlage I: Geactiveerde projecten 2025 .....	121
3.2 Bijlage II: Restantkredieten .....	123
3.3 Bijlage III: Belangrijkste incidenten en opschalingen 2025 .....	126
3.4 Bijlage IV: Verbonden partijen en andere samenwerkingsvormen .....	133
3.5 Bijlage V: Overzicht Prestatie-indicatoren 2019-2025.....	139
3.6 Bijlage VI: Kwijtschelding publieke schulden kindertoeslagaffaire .....	141
3.7 Bijlage VII: Rapporten Rekenkamer.....	142
3.8 Bijlage VIII: Verklarende woordenlijst en afkortingen .....	144
3.9 Bijlage IX: Controleverklaring van de onafhankelijke accountant .....	148

# Leeswijzer

Voor u liggen de jaarstukken 2025 van het Hoogheemraadschap van Delfland. Deze bestaan uit drie onderdelen:

1. het jaarverslag, dat bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen;
2. de jaarrekening, die bestaat uit de exploitatierekening en de balans met toelichting;
3. bijlagen.

Het jaarverslag bevat in hoofdstuk 1.1 op hoofdlijnen de beleidsrealisatie, een financiële analyse van het resultaat over 2025 en de gerealiseerde investeringsvolumes. In hoofdstuk 1.2 rapporteren we per programma over de realisatie van de doelen uit de begroting 2025 (die een afgeleide zijn van de bestuurlijke doelen). Verder laten we daarin de voortgang zien van de prestatie-indicatoren (PI's), inclusief de overkoepelende thema's. Deze zijn als afzonderlijke programmalijn opgenomen. In hoofdstuk 1.3 zijn de (verplichte) paragrafen opgenomen.

De jaarrekening geeft in hoofdstuk 2.1 een overzicht van de exploitatierekening. In hoofdstuk 2.2 presenteren we de balans en de toelichting daarop. In tegenstelling tot voorgaande jaren behandelen we de gerealiseerde investeringen en geactiveerde projecten 2025 in één hoofdstuk: 1.3. Tot slot is in hoofdstuk 1.4 de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur opgenomen.

In deel 3 zijn de bijlagen opgenomen.

## **Het jaarresultaat versus de bijgestelde begroting**

In deze jaarstukken vergelijken we standaard het jaarresultaat over 2025 met de bijgestelde begroting 2025. Waar dat niet zo is, hebben we dat aangegeven. Afwijkingen van € 0,1 miljoen en meer hebben we verklaard. De bedragen in alle tabellen zijn keer € 1.000 tenzij dat anders is aangegeven.

De bijgestelde begroting 2025 bestaat uit de initiële begroting 2025 plus:

- de begrotingswijziging uit de bestuursrapportage (Verenigde Vergadering (VV) juli 2025);
- de 2e begrotingswijziging (VV november 2025);
- de technische wijzigingen die gedurende het jaar zijn doorgevoerd. Deze zijn altijd doorgevoerd:
  - Binnen een programma (vanwege de rechtmatigheid van de begroting);
  - binnen een waterschapstaak.

In de tabellen worden kosten positief en opbrengsten negatief weergegeven. Een negatief resultaat betekent dus dat er meer opbrengsten zijn dan kosten.

Veel tabellen worden automatisch gevuld vanuit Lias. De presentatie is meestal in duizenden euro is. Omdat de getallen achter de komma niet zichtbaar zijn, kunnen optellingen tot kleine afwijkingen leiden.

## **Bestuurlijke behandeling van de jaarstukken**

De auditcommissie brengt over de jaarstukken 2025 een advies uit aan de VV. De dijkgraaf en hoogheemraden (D&H) legt in deze jaarstukken verantwoording af over zijn beleid en investeringen. Zij leggen de jaarstukken voor aan de VV om ze vast te stellen en goed te keuren. De VV doet dit op grond van artikel 104 van de Waterschapswet.

### *Publicatie*

De jaarstukken 2025 worden door D&H ter inzage gelegd. Dit wordt openbaar bekendgemaakt. De jaarstukken worden digitaal gepubliceerd op [www.hhdelfland.nl](http://www.hhdelfland.nl) en zijn als website te benaderen via het [P&C Portaal](#).

# 1 Jaarverslag

## 1.1 Managementsamenvatting

### 1.1.1 Bestuurlijke inleiding en samenvatting

Het jaar 2025 kende voor het gebied van Delfland geen lange droge periodes of ernstige wateroverlast. Januari en oktober waren wel erg nat maar verder was het droog, warm en zonnig. Delfland werkte in 2025 aan zijn kerntaken en aan de uitdagingen waar het voor staat – voornamelijk op het vlak van klimaatadaptatie en het verbeteren van de waterkwaliteit, maar ook als het gaat om vergroten van de cyberweerbaarheid van de organisatie.

#### **Uitgelicht**

Met het intensiveren van handhaving wil Delfland een extra impuls geven aan het verbeteren van de waterkwaliteit. Stevigere, zichtbare handhaving op zaken die de waterkwaliteit bedreigen, moet de bewustwording van (potentiële) overtreders vergroten.

In november 2025 heeft Delfland het strategie- en uitvoeringsprogramma Biodiversiteit vastgesteld. Belangrijke bouwsteen van de strategie is het blauwgroene netwerk.

In 2025 hebben we binnen de langetermijnstrategie wateroverlast onderzocht hoe we de nieuwe neerslagstatistieken van de KNMI mee kunnen nemen in onze werkzaamheden.

#### **Omgeving**

In totaal heeft Delfland 9 km aan regionale keringen en polderkaden op orde gebracht; dit is meer dan de 7 km begroot. Voor de Delflandsedijk heeft Delfland alvast ruimte gereserveerd die straks nodig is om deze dijk te versterken. Dit is nodig om het gebied te kunnen blijven beschermen tegen de stijgende zeespiegel. Baggerwerkzaamheden, onderhoud aan gemalen en het aansluiten van nieuwe deelnemers op Rainlevelr helpen om het watersysteem robuuster te maken. Bij dijkinspecties heeft Delfland in 2025 tweemaal de vrijwillige dijkwacht ingezet.

De waterkwaliteit in ons gebied vraagt veel aandacht. Delfland heeft daarom met tuinders, gemeenten en andere gebiedspartners gewerkt aan het terugdringen van vervuiling, door middel van extra controles, nieuwe regels en het uitvoeren van pilots. Ook heeft Delfland de waternatuur verder verbeterd, bijvoorbeeld natuurvriendelijke oevers te herstellen en Natte Ecologische Zones (NEZ) aan te leggen. Om schade als gevolg van de Amerikaanse rivierkreeften te beperken, heeft Delfland besloten in 2026 te starten met een pilot om deze exoten te gaan vangen. Ook het muskusrattenbeheer is geïntensiveerd.

Binnen de waterketen zijn de zuiveringsinstallaties in het gebied onderhouden en verbeterd. Ook op het vlak van duurzaamheid: grondstoffen en energie worden steeds beter benut. Belangrijk onderdeel van de waterketen waren de voorbereidingen op de nieuwe Waterzuivering Vergulde Hand in Vlaardingingen; in 2025 heeft Delfland een voorkeursalternatief gekozen. Verder is in 2025 het eerste deel van de waterharmonica aangelegd, die natuur en waterzuivering combineert.

#### **Samenwerkingen**

Delfland werkt intensief samen met gemeenten, provincie Zuid-Holland en andere partners aan gebiedsontwikkelingen, dijkversterkingen, waterkwaliteit en klimaatadaptatie. Vanuit onze belangen op waterkwaliteit, wateroverlast, groenblauwe omgeving, waterbeschikbaarheid en biodiversiteit zijn we betrokken bij het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG). Door tijdig aan te schuiven bij plannen van anderen kan het waterbelang goed worden ingebracht. Zo is een samenwerkingscontract ondertekend met de gemeente Midden-Delfland om agrariërs te stimuleren om van hun bedrijven kringloopbedrijven te maken. Samen met buurwaterschap Schieland en de Krimpenerwaard treffen we voorbereidingen voor het verbeteren van de zoetwatervoorziening op de locatie Bergsluis.

## Organisatie

In 2025 heeft Delfland de realisatie van netwerkscheiding tussen kantoorautomatisering en procesautomatisering gerealiseerd. Daarmee is de cyberweerbaarheid van de organisatie aantoonbaar vergroot. De organisatie maakte verder stappen in digitalisering, duurzame inzetbaarheid en diversiteit en inclusie. De veiligheidscultuur is verder versterkt en medewerkers kregen meer ondersteuning om gezond en vitaal te blijven werken.

De communicatie richtte zich in 2025 voornamelijk op het verbeteren van de waterkwaliteit en op het vergroten van bewustwording van weersextremen als gevolg van klimaatverandering; een voorbeeld hiervan is de campagne *Weerkrachtig, ben jij het al?*. Verder verzorgde Delfland gastlessen, bijeenkomsten en zijn standaardbrieven versimpeld en verbeterd.

Op het gebied van innovatie zijn verschillende pilots uitgevoerd, bijvoorbeeld met nieuwe zuiveringstechnieken, drones en sensortechnologie. Het Innovatiefonds hielp om vernieuwende ideeën te testen en verder te brengen.

## 1.1.2 Financiële samenvatting

### Exploitatieresultaat

Het exploitatiesaldo over 2025 bedraagt € 14,9 miljoen voordelig. In tabel 2.1 ziet u de realisatie over 2025 per programma.

1.1.2.1 Tabel: Vergelijking tussen het resultaat 2025 en de bijgestelde begroting 2025 per programma

Programma	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Waterkeringen	29.217	30.875	32.342	31.476
Waterkwaliteit	12.996	16.969	16.509	15.526
Waterkwantiteit	45.482	52.034	55.932	51.227
Waterketen	111.797	119.333	120.727	114.871
Financiën, algemene dekkingsmiddelen	-281.826	-293.784	-295.657	-298.571
Organisatie en bedrijfsvoering	58.753	62.092	60.892	61.320
<b>Resultaat voor bestemming</b>	<b>-23.581</b>	<b>-12.480</b>	<b>-9.254</b>	<b>-24.151</b>
Mutaties reserves	13.227	12.480	9.254	9.254
<b>Resultaat na bestemming</b>	<b>-10.353</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-14.896</b>

### Afwijkingen in kosten en opbrengsten

Het resultaat over 2025 is opgebouwd uit € 10,3 miljoen lagere kosten en € 4,6 miljoen hogere opbrengsten. De grootste afwijkingen ( $\geq$  € 0,5 miljoen) staan hieronder. In hoofdstuk 1.2 lichten we de afwijkingen vanaf € 0,1 miljoen per programma toe.

1.1.2.2 Tabel: Opbrengsten

Afwijking	Saldo
Meer belastingopbrengsten watersysteem (hogere WOZ-waarden, meer ingezetenen aangeslagen, lagere kwijtschelding, opbrengsten uit voorgaande jaren) .	3.065
Bijdrage van RWS aan onderhoud in verband met overdracht kunstwerken naar Delfland bij projecten A16 en Blankenburgtunnel.	1.058
Totale baggerscope 2025 groter dan verwacht waardoor werkzaamheden voor gemeenten ook hoger is. Daarnaast is van het rijk een bijdrage ontvangen voor elektrificering baggerwerkzaamheden.	287
Diverse meer- en minder opbrengsten kleiner dan € 0,5 miljoen.	143
<b>Totaal hogere opbrengsten</b>	<b>4.553</b>

### 1.1.2.3 Tabel: Kosten

Afwijking	Saldo
Minder personeelskosten dan begroot, waardoor minder is doorbelast naar de programma's .	1.140
Verwachte hogere bijdrage van € 0,7 miljoen aan HWBP is eind 2025 alsnog niet doorgegaan. Reguliere bijdrage viel lager uit dan begroot.	945
Kosten baggerwerkzaamheden lager door weinig tegenslagen. Daarnaast is totale kostprijs lager door inzet van aanvullend contractmanagement vanuit Delfland richting aannemers. Klein deel werkzaamheden is doorgeschoven naar 2026 omdat de uitvoering daarmee doelmatiger wordt.	2.646
Renovatie gemaal Zuidplantsoen loopt achter en gemeente Delft heeft besloten om kosten na realisatie in 2027 af te rekenen.	812
Bijdrage aan renovatiekosten van de persleiding aan de Heemraadsingel en het Heemraadplein is lager uitgevallen. Deels doorgeschoven naar 2026.	740
Met de belastingdienst overeenkomst afgesloten over de btw groen gas. Dit levert ons een voordeel op met terugwerkende kracht vanaf 2021.	2.021
Lagere kosten grensoverschrijdend afvalwater vanwege stopzetting productie van meerdere bedrijven. Daardoor minder aanvoer v.e. naar Hollandse Delta.	518
Kosten beheer zuiveringskringen (Zuiveringen, Slibinstallaties en Transportstelsel) zijn lager uitgevallen. Droge weersomstandigheden hebben geleid tot lagere slibkosten, lagere elektra kosten en lagere kosten voor verontreinigingsheffing. De laboratoriumkosten zijn lager uitgevallen door beperktere monsternamen KRW vanwege goede samenwerking met de provincie. Advieskosten zijn lager door minder inhuur.	1.580
Er is geconstateerd dat twee investeringen onbedoeld niet tot nul (0) worden afgeschreven, maar aan het eind van de looptijd met een restwaarde op de balans blijven staan. Dit is niet conform ons activabeleid. Voor de resterende looptijd van 13 respectievelijk 14 jaar vinden inhaalafschrijvingen plaats om uiteindelijk een restwaarde van nul te bereiken.	-1.116
Lagere kosten voor (groot)onderhoud aan NEZ. Daarnaast heeft voorbereiding groot onderhoud waterbergingen meer tijd gekost waardoor uitvoering is doorgeschoven naar begin 2026.	430
Saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan de voorziening pensioen (oud-) bestuurders is hoger dan begroot.	-972
Diverse meer- en minder opbrengsten kleiner dan € 0,5 miljoen.	1.599
<b>Totaal lagere kosten</b>	<b>10.343</b>

### Investerings

De oorspronkelijke begroting 2025 ging uit van € 55,5 miljoen aan investeringen. Dit bedrag is in de bestuursrapportage 2025 aangepast naar € 51,5 miljoen vanwege de (her)planning van activiteiten, de voortgang van aanbestedingstrajecten, de samenwerking met partijen in de omgeving en prijseffecten.

De realisatie in 2025 is uiteindelijk € 40,1 miljoen geworden. De afwijkingen per programma lichten we in hoofdstuk 1.2 verder toe.

### 1.1.2.4 Tabel: Investeringsuitgaven in 2025 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025

Programma	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Waterkeringen	11.013	18.750	14.750	15.250
Waterkwaliteit	1.946	4.381	3.135	2.378
Waterkwantiteit	4.263	5.500	7.557	8.501
Waterketen	13.095	23.558	22.763	13.032
Organisatie en bedrijfsvoering	2.363	3.321	3.300	957
<b>Totaal</b>	<b>32.680</b>	<b>55.510</b>	<b>51.505</b>	<b>40.118</b>

## 1.2 Programmaverantwoording

### 1.2.1 Waterkeringen

#### 1.2.1.1 Programmalijn Waterkeringen



#### **Doel: Veilige toekomstbestendige waterkeringen**

*De primaire, regionale en overige waterkeringen zijn veilig en toekomstbestendig, zodat mensen in het beheergebied veilig kunnen wonen, werken en recreëren.*

#### **Doelstelling voor 2025 en verwacht effect**

*Goed beheer en onderhoud blijft de basis voor veilige waterkeringen. In 2025 gaan we hier onverminderd mee verder. Met het uitvoeringsprogramma waterkeringen brengen we zes kilometer regionale keringen en één kilometer polderkaden op orde. Voor de primaire waterkeringen is de landelijke ambitie dat deze in 2050 aan de norm voldoen. We spreken met de provincie Zuid-Holland over het tijdstip waarop de regionale keringen aan de norm moeten voldoen. Door klimaatverandering krijgen we in de toekomst te maken met versnelde zeespiegelstijging. Hiervoor reserveren we nu al ruimte voor toekomstige verhoging en versterking van de Delflandsedijk. Zo zorgen we dat mensen in de toekomst veilig in dit gebied kunnen wonen, werken en recreëren.*

#### 1.2.1.1.1 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Mate waarin primaire en regionale waterkeringen en polderkaden voldoen aan de normen die het Rijk, de provincie Zuid-Holland en Delfland hebben vastgesteld.

Prestatie-indicatoren waterkeringen	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Rekening 2025
Primaire waterkeringen (55 kilometer)	92%	92%	92%	92%
Regionale waterkeringen (437 kilometer)	79%	79%	80%	80%
Polderkaden (170 km)	n.v.t.	54%	55%	56%

De prestatie-indicatoren zijn conform de prognose 2025 behaald. In 2025 zijn iets meer polderkaden op orde gebracht dan gepland.

#### Wat hebben we bereikt?

##### **Het op orde brengen van de Delflandsedijk**

Een deel van de Delflandsedijk (circa 4,5 km) voldoet nog niet aan de norm voor waterveiligheid. Voor dit deel is een vooronderzoek uitgevoerd naar een nieuwe rekenmethode voor het bepalen van de sterkte van de dijk (voor het faalmechanisme zettingsvloeiing). De verwachting is dat met deze nieuwe methode aan de veiligheidsnorm kan worden voldaan met veel minder of geen maatregelen. Het vooronderzoek heeft bevestigd dat een uitgebreid vervolgonderzoek zinvol is. Daarom is in 2025 een vervolgonderzoek gestart dat wordt gesubsidieerd door het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Naar verwachting is hiermee eind 2027 duidelijk welke maatregelen nodig zijn om de Delflandsedijk op orde te brengen.

##### **Het op orde brengen van de regionale en overige keringen**

In 2025 hebben we 9 km regionale keringen en polderkaden op orde gebracht. Dit is meer dan de 7 km die in de begroting 2025 was voorzien. De voorbereiding van nieuwe projecten liep voorspoedig. Hierdoor zijn er in 2025 meer projecten in uitvoering gegaan. De belangrijkste resultaten in 2025 zijn:

- Projecten Groenzoom in Berkel en Rodenrijs, Vaartweg Broekkade in Vlaardingen, Waterscheiding Delftweg en Zeer Complex - Van de Goeslaan in De Lier zijn gereed;
- Met de aanleg van de Natuur Ecologische Zone in Madestein Zuid-West is ook de ophoging van de kade gerealiseerd;
- Uitvoering van het groot onderhoud aan regionale waterkeringen in Pijnacker-Nootdorp (DZV en Tuinen van Oude Leede), Maassluis Kortebuurt, Katwijkerlaan Zuid en de polderkade in landgoed De Tempel, in samenwerking met de Gemeente Rotterdam en Natuurmonumenten;
- In samenwerking met de gemeente Pijnacker-Nootdorp is de uitvoering voor het op orde brengen van regionale kering onder de Katwijkerlaan gestart;
- De voorbereiding van de werkzaamheden voor De Dijken van Morgen in Pijnacker-Nootdorp en Vaartweg Zuid in Vlaardingen is gestart. Deze project lopen tot en met 2028;
- Uitvoering project dijkversterking N468, in samenwerking met de provincie Zuid-Holland. Dit project loopt ook tot en met 2028.

Samen met de provincie en andere waterschappen zijn we gestart met het actualiseren van het Uitvoeringsbesluit regionale keringen West-Nederland. Hierin maken we afspraken over het beoordelen en op orde brengen van de regionale keringen. Dit ronden we af in de eerste helft van 2026.

### ***Inspectie, onderhoud en testsluitingen***

In de eerste helft van 2025 is de inspectieronde 2024-2025 voor de primaire, regionale en overige waterkeringen volgens planning afgerond. In het voorjaar en in de zomerperiode is het lang droog geweest. Het is een van de droogste jaren geweest sinds Delfland dit met het meten van het neerslagtekort bijhoudt. Om die reden hebben we voor een langere periode droogte-inspecties uitgevoerd, voor het eerst samen met de Delflandse Dijkwacht. Dit is een groep van 120 getrainde vrijwilligers die Delfland inzet voor dijkbewaking en dijkspectie bij hoogwater of langdurige droogte. De droogte heeft niet geleid tot grote problemen aan de waterkeringen.

Vanuit de inspecties van afgelopen jaren zijn veel schades gemeld. Om deze schades te herstellen, is op tientallen locaties onderhoud uitgevoerd aan de regionale waterkeringen. Dit jaar heeft Delfland oeverafkalvingen opgepakt en beschoeiing vervangen. Daarnaast is op veel plekken graverijschade door dieren zoals honden, konijnen en ratten, hersteld. Het maaien van de regionale en primaire waterkeringen is volgens planning verlopen.

In 2025 heeft Delfland op twee plekken langs de N468 tijdelijke versterkingsmaatregelen getroffen omdat op die locaties de waterkering aan het verzakken was. Met het aanbrengen van tijdelijke steunbermen is dit verholpen.

Het onderhoud aan de kust en het Natura 2000-gebied is volgens planning uitgevoerd. Voor de onderhoudsmaatregelen heeft Delfland subsidie van de provincie Zuid-Holland ontvangen. De provincie heeft voor de Natura 2000-gebieden beheerplannen gemaakt met daarin uitgewerkt welke werkzaamheden gedaan moeten worden. Dit is een meerjarenplan. Delfland voert deze werkzaamheden voor de Natura 2000-gebieden in de duinen uit.

De testsluitingen en inspecties van de compartimenteringswerken in de boezem zijn uitgevoerd in november 2025. Op diverse locaties is onderhoud nodig. Hiervoor is een planning opgesteld voor de periode 2026-2028.

### ***Zorgplicht bomen***

We geven invulling aan de zorgplicht voor de bomen op onze eigendommen zoals waterkeringen, waterbergingen, stukjes land en verpachte grond. Op deze eigendommen staan circa 10.000 bomen en 170 bosplantsoenen. Afgelopen jaren is er een achterstand ontstaan in het onderhoud. Om dit in te halen is in 2025 een driejarig onderhoudsplan opgesteld en zijn alle bomen opgenomen in het onderhoudsbeheersysteem. Hierin wordt de staat van de bomen bijgehouden en het benodigde onderhoud uitgewerkt. Daarbij werken we volgens de kaders van Norminstituut Bomen zodat we voorkomen dat er in de toekomst achterstanden ontstaan. In 2025 zijn tientallen bomen geveld die een direct gevaar vormden voor de veiligheid. Het onderhoud volgens planning uitgevoerd.

### ***Ruimtereservering Delflandsedijk***

Met de stijgende zeespiegel en een nieuwe normering voor de primaire keringen is in de toekomst meer ruimte nodig voor het versterken van de Delflandsedijk. Om deze ruimte te reserveren en duidelijk te maken wat wel en niet mag op en rondom de Delflandsedijk, hebben we de Legger, de Waterschapsverordening en de beleidsregel voor de Delflandsedijk in 2025 aangepast. In de Legger is op verschillende locaties extra ruimte vastgelegd en in de Legger en de Beleidsregel zijn de begrippen vernieuwd, om het beleid van Delfland duidelijker en makkelijker toepasbaar te maken. Delfland geeft hiermee invulling aan de visie van het Rijk om bij de inrichting van ons land meer rekening te houden met water en bodem.

## Wat heeft het gekost?

1.2.1.1.2 Tabel: Exploitatie programmalijn Waterkeringen

Waterkeringen	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	29.651	30.684	32.548	32.066
Baten	-473	-400	-660	-723
Saldo	29.177	30.284	31.888	31.343

### Toelichting:

De lasten vallen € 0,5 miljoen lager uit dan begroot. De baten vallen iets hoger uit.

### Lasten

In het najaar was er sprake van een extra bijdrage aan het HWBP. In de 2e begrotingswijziging is daarom het budget verhoogd met € 0,7 miljoen. Uiteindelijk is bekend geworden dat de extra bijdrage niet nodig was. Bovendien is de oorspronkelijke bijdrage ongeveer € 0,2 miljoen lager uitgevallen.	0,9
De inzet van personeel is in eerste instantie iets onder begroot uitgekomen. Uiteindelijk is door de nacalculatie van de uren (doorbelasting afdelingskosten) een overbesteding ontstaan. Zie toelichting in paragraaf 1.2.5.1.	-0,2
Met name de ict binnen het onderhoud van de waterkeringen (zoals procesautomatisering) is duurder uitgevallen dan verwacht.	-0,2
Totaal	0,5

## 1.2.1.2 Programmalijn Waterbewustzijn en gedragsbeïnvloeding

### **Doel: Gedragskennis inzetten om bij te dragen aan de doelen van Delfland.**

*Om de leefbaarheid van de omgeving en de effectiviteit van ons werk te bevorderen, verkennen we de meerwaarde van menselijk gedrag. Ook leren we kansrijke gedragsvraagstukken te herkennen, te agenderen en gedragsinzichten via projecten toe te passen en daarmee de primaire doelen van Delfland te realiseren.*

### **Doelstelling voor 2025 en verwacht effect**

- *Gedragsbeïnvloeding toepassen binnen programma's en projecten.*
- *Kennis over gedrag ontwikkelen en borgen binnen en buiten de organisatie.*

## Wat hebben we bereikt?

We hebben twee gedragsanalyses opgeleverd aan afdelingen of programma's. Ook hebben we over alle kerntaken van Delfland advies gegeven op het gebied van gedragsverandering.

Daarnaast hebben we lezingen gegeven over gedragsverandering. Tot slot hebben we het landelijke Netwerk Gedrag en Waterbeheer, bestaande uit 16 partijen, gecoördineerd.

## Wat heeft het gekost?

1.2.1.2.3 Tabel: Exploitatie programmalijn Waterbewustzijn en gedragsbeïnvloeding

Waterbewustzijn en gedragsbeïnvloeding	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	39	416	278	132
Saldo	39	416	278	132

De afwijking van de kosten ten opzichte van de bijgestelde begroting zijn voornamelijk het gevolg van lagere doorbelaste personele kosten. Dit wordt nader toegelicht in paragraaf 1.2.5.1.

### 1.2.1.3 Programmalijn Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)

**Doel: Delfland draagt integraal bij aan een vitaal landelijk gebied.**

*Het oppervlakte- en grondwater voldoet op veel plaatsen nog niet aan de kwaliteit die is afgesproken met Brussel (KRW) en die nodig is voor een vitaal landelijk gebied. Bovendien leidt klimaatverandering in toenemende mate tot overlast van zowel te veel als te weinig water. Waterschappen, agrarische ondernemers, en terreinbeherende organisaties spelen een belangrijke rol in het vinden van de juiste oplossing voor natuur, water, bodem en klimaat. Vanuit onze belangen op waterkwaliteit, wateroverlast, groenblauwe dooradering, waterbeschikbaarheid en biodiversiteit zijn we als waterautoriteit betrokken bij het ZuidHollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG) en de daarbij horende gebiedsprocessen. Wij trekken hierin gezamenlijk op met de gebiedspartners, de andere waterschappen in ZuidHolland en de provincie Zuid-Holland.*

**Doelstelling voor 2025 en verwacht effect**

*Delfland blijft werken aan een veerkrachtig en toekomstbestendig watersysteem in het landelijk gebied. Dat doen we op basis van locatiespecifieke kennis van het water- en bodemsysteem. De landelijke en provinciale aanpak op dit onderwerp is in beweging.*

#### Wat hebben we bereikt?

De doelstelling is in 2025 behaald.

We hebben conform de gemaakte samenwerkingsafspraken een actieve inhoudelijke bijdrage geleverd aan de teksten van de thema's Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG) in het Omgevingsbeleid van de provincie. We denken en doen mee met het opstellen van een Strategische samenwerkingsagenda om de samenwerking met de provincie op onder meer het ZH-PLG te formaliseren en bestendigen. Planning is om deze voor de zomer van 2026 bestuurlijk vastgesteld te hebben. De gebiedsprocessen Kust en Duinen Westland en Vitale Veenweiden Midden-Delfland hebben beiden een eerste gebiedsplan opgeleverd waar we een actieve inhoudelijke en procesmatige bijdrage voor hebben geleverd. In beide gebiedsplannen zijn projecten Natuurvriendelijke Oevers (NVO) opgenomen die bijdragen aan de opgave 10% groenblauwe dooradering.

#### Wat heeft het gekost?

1.2.1.3.3 Tabel: Exploitatie programmalijn Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)

Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	0	175	175	0
Saldo	0	175	175	0

In 2025 is de focus geweest op de aanpak van rivierkreeften en waterveiligheid. De hieraan bestede uren zijn volledig verantwoord in het programma Organisatie. Hierdoor is binnen deze programmalijn geen realisatie zichtbaar.

#### 1.2.1.4 Investeringsuitgaven

Programmalijn	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Waterkeringen	11.013	18.750	14.750	15.250
Totaal	11.013	18.750	14.750	15.250

De realisatie is circa € 0,5 miljoen hoger dan de bijgestelde begroting. Er zijn meer kilometers regionale keringen en polderkaden op orde gebracht.

In 2025 zijn de volgende projecten (deels) geactiveerd:

1. BGO Cluster zeer complex
2. BGO WOK Vaartweg – Broekkade
3. KVP Katwijkerlaan (Cluster Lansingerland + Pijnacker)
4. Madestein Z-W Keringen
5. Wateringsesluis
6. Berkelse Zwethsluis
7. Tuinen van Oude Leede
8. Waterscheiding Delftweg
9. Groenzoom
10. DZV\_Pijnacker
11. De Tempel

#### 1.2.1.5 Bereiken effecten en betrokkenheid verbonden partijen

##### Muskusrattenbeheer West- en Midden-Nederland

Het doel van muskusrattenbeheer is om de schade aan waterkeringen en oevers te beperken die is ontstaan als gevolg van holen en gangen die muskusratten graven. Muskusratten zijn ook schadelijk voor de biodiversiteit omdat ze planten wegvreten en inheemse diersoorten verdringen, vooral vogels die in het riet leven.

Voor het muskusrattenbeheer werkt Delfland samen met de waterschappen Hollands Noorderkwartier, Schieland en de Krimpenerwaard, Rijnland, De Stichtse Rijnlanden en Amstel, Gooi en Vecht. In 2025 is het muskusrattenbeheer geïntensiveerd. Binnen het samenwerkingsverband zijn 11 fte aan extra bestrijders geworven.

In 2025 zijn binnen Delfland 1.759 muskusratten gevangen. Dat is, na enkele jaren van stijgende vangsten, een daling van 31,5% ten opzichte van 2024 (2.568 vangsten). In ons gebied zijn de eerste resultaten zichtbaar van een andere manier van plannen en organiseren. Over langere tijd is het aantal vangsten een ruwe indicator voor het aantal muskusratten. De verwachting is dat de vangsten muskusratten zich eerst rond dit aantal stabiliseert, voordat een verdere daling doorzet. Samen met de andere waterschappen willen we de muskusratten terugdringen naar de landsgrenzen.

## 1.2.2 Waterkwaliteit



### 1.2.2.1 Programmalijn Waterkwaliteit

**Doel: Schoon, gezond en levend water in ons beheergebied, dat bijdraagt aan een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving.**

*In 2027 moet de waterkwaliteit voldoen aan de normen en ecologische doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Wij dienen onze verplichtingen hiervoor dan te hebben geleverd. Delfland heeft een resultaatverplichting in zijn KRW-waterlichamen en heeft chemische normen en ecologische doelen gesteld in lokaal water. Onze waterkwaliteit voldoet niet aan deze normen. We zien sinds 2010 verbeteringen, maar zien dat de verbetering op veel plekken stagneert. Er zitten nog te veel (nieuwe) stoffen in het water die daar niet thuishoren. Onze waternatuur blijft achter en is nog niet veerkrachtig en robuust genoeg. Menselijk handelen beïnvloedt sterk negatief het hele watersysteem (KRW waterlichamen en lokaal water) van Delfland. Er moet veel gebeuren om de waterkwaliteit op niveau te krijgen. De opgave is urgent en eenvoudige oplossingen zijn er niet. De maatregelen staan in het KRW-programma Delfland 2022-2027, de Strategie microverontreinigingen, de Uitvoeringsstrategie waterkwaliteit overig water en het Coalitieakkoord. Deze documenten bevatten een ambitieus maatregelenpakket om de waterkwaliteit te verbeteren. We zetten in op samenwerking met medeoverheden die KRW verplichtingen hebben, die in relatie staan met onze waterkwaliteit.*

### Doelstelling voor 2025 en verwacht effect

Delfland draagt maximaal bij om de normen en doelen uit de KRW voor de ecologische en chemische waterkwaliteit in ons gebied in 2027 te halen. Maximaal is hierbij gerelateerd aan de opgave en de haalbaarheid van de te nemen stappen binnen de resterende drie jaar. We voeren de programmering uit op de vijf KRW-bouwstenen (emissiereductie, ecologisch optimaliseren waterbeheer, ecologisch inrichten van het watersysteem, anticiperen op de toekomst en borgen waterkwaliteitsaspecten bij recreatie) en sturen bij op die bouwstenen waar we achterblijven en/of waar de tussenevaluatie dit signaleert. We voeren de programmering van het Coalitieakkoord uit binnen de additioneel beschikbaar gestelde € 3 miljoen. Naast de reguliere KRW-maatregelen zetten we via drie sporen in op extra maatregelen om de emissies verder te reduceren, de waternatuur te versterken en op samenwerking met partners in het gebied. Voor ecologisch baggeren in 2025 staan additioneel middelen in de begroting. In 2025 brengen we extra focus aan op de volgende drie vlakken:

1. Overige emissies (onder andere in de stad).
2. Versnellen aanleg van waternatuur.
3. Beter benutten bestaande regels en maken van nieuwe regels.

1.2.2.1.1 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Prestatie-indicatoren waterkwaliteit	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Rekening 2025
1) Zomergemiddelde stikstofgehalte Boezem Westland/Midden Delfland & Boezem Haaglanden/Schie	2,2 & 2,9 mg/l	2,1 & 1,9 mg/l	2,1 & 1,9 mg/l	1,93 & 1,43 mg/l
2) ESF's: aantal verbeterstappen m.b.t. de 8 ESF's in de KRW-waterlichamen*	-2	8	0	0
3) Toxiciteit: percentage polders waar pesticiden niet tot een toxisch effect leiden**	-	30%	30%	34,6%

\* De prestatie-indicator ESF's (Ecologische Sleutelfactoren) is gebaseerd op het aantal benodigde verbeterstappen om de ecologie op orde te krijgen.

\*\* Met ingang van 2025 is de indicator voor toxiciteit veranderd. De oude waarden zijn daardoor niet meer van toepassing.

De tabel volgt drie indicatoren voor waterkwaliteit. De stikstofwaarden in beide boezems zijn in 2025 gedaald ten opzichte van 2024, een positief resultaat. De ESF-score (ecologische randvoorwaarden) staat op 0: er zijn nog geen verbeterstappen gezet. Het aandeel polders zonder schadelijke pesticiden-niveaus is 34,6%; dit is laag. Dit komt overeen met het gestelde doel van 30%.

In dit jaarverslag wordt alleen de realisatie weergegeven op de PI's. Hoog over is het beeld dat de stikstofzomerwaarden in 2025 in beide boezems dalen of stabiel zijn, dat de ESF-indicator aangeeft dat er geen verbeterstappen zijn gezet in de ecologische randvoorwaarden en dat het percentage polders waar pesticiden geen toxisch effect hebben rond de 30% blijft steken. Hiermee is sprake van een gemengd beeld. Nadere duiding vindt plaats in de waterkwaliteitsrapportage en de voortgangsrapportage.

### Wat hebben we bereikt?

#### Inleiding

Waar staan we nu ten opzichte van onze beleidsdoelstellingen? Uit de KRW-tussenevaluatie en de voortgangsrapportage SGBP-3 blijkt dat we de gestelde doelen uit het KRW-maatregelenpakket en het coalitieakkoord nu niet halen. We beginnen de stagnatie te keren met een verbeterde toxiciteitsindicator.

#### Terugdringen emissies

Het plan om tot een geïntegreerde aanpak te komen hebben we niet uitgevoerd, omdat verschillende emissies een verschillende aanpak vereisen. Zodoende gaat een integrale aanpak ons niet verder helpen en is dit bijgesteld naar een aanpak voor glastuinbouw, agrarisch gebied, en stad en industrie.

#### *Glastuinbouw*

In de glastuinbouw zijn we steeds fijnmaziger te werk gegaan. We startten een pilot met een innovatieve droneboot. Binnen deze pilot (Meten op Sloopniveau) voorzien we glastuinbouwbedrijven van informatie op sloopniveau. Zo kunnen glastuinbouwondernemers zelf aan de slag met maatregelen die bijdragen aan een betere waterkwaliteit. De pilot had eind vorig jaar afgerond moeten zijn, dit is niet gelukt. Het opzetten van het gebiedsproces met de partners per polder vraagt meer tijd.

#### *Agrarisch gebied*

De agrarische maatregelen liepen overwegend volgens planning, met beperkte doorloop naar 2026. Er werd een meerjarig contract afgesloten met kringloopboeren in gemeente Midden-Delfland. Dit programma ondersteunt agrariërs bij het ontwikkelen van kringloopbedrijven en streeft ernaar de mineralenkringloop te sluiten, wat de waterkwaliteit ten goede komt door minder stikstof en fosfor in het oppervlaktewater. We hebben een subsidieregeling voorbereid voor het vervangen van IBA's (Individuele Behandeling van Afvalwater). Hiermee stimuleren we gemeenten om adressen die nog niet op de riolering zijn aangesloten alsnog aan te sluiten. Aanvragen kunnen vanaf 2026 worden ingediend.

#### *Stad & industrie*

Voor stad en industrie hanteren we ook het stramien van beïnvloeden (gezamenlijk beeld ontwikkelen, gegevens uitwisselen en afspraken maken, waar we elkaar vervolgens op kunnen aanspreken. Ieder vanuit eigen taak- en bevoegdheid.) De gespreksroute hiervoor loopt via De staat van ons Water. In veel gemeenten en bij de provincie hebben we de gesprekken nog niet genoeg kunnen laden met inhoud over emissies vanuit de stad en industrie. Dit vraagt nog aandacht; daarom geven we hier actief een vervolg aan om tot een gezamenlijk handelingsperspectief te komen.

Afgelopen jaar ging onze aandacht naar primaire bronnen van vervuiling. Dit betrof inzichtelijk krijgen van oude vervuilingen, zoals PFAS en ZZS. De Provincie Zuid-Holland heeft een rapport uitgebracht met daarin hoog risico activiteiten. Dit is ons aanknopingspunt.

Om meer zicht te krijgen op overige emissies, zijn we een pilot gestart en hebben we in het stedelijk gebied en bij de industrie meetnetten opgezet voor microverontreinigingen. We hebben een PFAS-viewer ontwikkeld en pilots voorbereid voor foutaansluitingen en industrieterreinen. Het vergt nog veel inzet om het niveau dat binnen de glastuinbouw is bereikt, hier ook te bereiken.

#### **Versnellen waternatuur**

Lange tijd is het beeld geweest dat waternatuur NEZ'en zijn die Delfland aanlegt in Delflands water. Ook is er een beeld ontstaan dat bij het versnellen van waternatuur de aanleg van NEZ'en in Delflands water versneld moest worden.

In 2025 is ons perspectief op wat waternatuur verbreed. We kijken niet meer alleen naar NEZ'en, maar ook naar het brede beeld van (water)natuur. Bij waternatuur valt ook te denken aan onze manier van beheren van de watergangen en de methode van het maaien, zowel onder water als aan de taluds. Ook zien wij de aanleg van natte ecologische zones/NVO's door derden als een aanvulling op waternatuur. Dit levert een bijdrage aan de gezondheid van ons water.

Door actief in contact te staan met onze ketenpartners – met behulp van de Staat van ons Water gesprekken – is ons beeld verruimd. We leren dat ketenpartners veel inspanningen verrichten

om natuur aan te leggen. We waarderen de inspanningen van ketenpartners om samen met onze eigen inspanningen te zorgen voor een verbeterd en sterk natuurnetwerk.

In ons eigen netwerk hebben we de planning voor aanleg van NEZ'en niet gehaald. Van de acht kerngebieden hebben we er drie niet voltooid. Voor enkele resterende NEZ-kerngebieden is aanvullende planvorming nodig; deze opgave kan mogelijk niet volledig worden afgerond vóór 2028.

Op vijf NEZ-locaties is submerse vegetatie aangeplant, in navolging van het strategisch plan voor submerse waterplanten (onderwaterplanten). We hebben in beeld gebracht waar ecologisch baggeren effect kan hebben. De uitvoering hiervan valt (financieel) onder het programma Waterkwantiteit.

Aangelegde natuur vraagt aandacht. Dit groeit en bloeit niet vanzelf, maar heeft onderhoud nodig. Er is een nieuw onderhoudscontract voor NEZ-locaties afgesloten. Voorbereidingen voor de aanpak van rivierkreeften zijn getroffen, met start van afvang in 2026 en opschaling naar 170 locaties in 2027. Ter ondersteuning hiervan hebben we begin 2026 een seminar georganiseerd met betrokken stakeholders. Dit is onderdeel van onze beïnvloeding om het landelijke exotenbeleid te adresseren. Daarnaast heeft Delfland juridische stappen gezet richting het ministerie van LNV om knelpunten in het landelijke exotenbeleid aan te pakken.



### **Beïnvloeding (Regels maken en benutten)**

We hebben een beweging gemaakt van een afhankelijke opstelling naar het actief beïnvloeden. Hiermee spreken we ketenpartners actief aan om hun rol en verantwoordelijkheid te pakken. We ondersteunen met onze kennis en middelen. Daarbij werken we altijd volgens een stramien waarin we eerst een gezamenlijk beeld ontwikkelen, gegevens uitwisselen en afspraken maken, waar we elkaar vervolgens op kunnen aanspreken.

Op het gebied van regelgeving is in 2025 duidelijke voortgang geboekt. Zo is de beleidsregel Zorgplicht bij lozingsactiviteiten glastuinbouw vastgesteld. De eerdere wens, om de beleidsregel te borgen in de waterschapsverordening, hebben we in samenspraak met de glastuinbouwsector, losgelaten. We zetten in op borging in de landelijke regelgeving. De transitie van toepassing van zorgplichthandhaving vraagt nog aandacht. Verder is in 2025 de kring van overtreders verbreed door, naast bedrijven, nadrukkelijk ook natuurlijke personen aan te spreken op overtredingen. In 2025 zijn stappen gezet om aanbevelingen uit eerdere juridische analyses door te vertalen naar beleidsontwikkeling en vergunningverlening. Dit vergt meer tijd en wordt in 2026 voortgezet.

## Wat heeft het gekost?

1.2.2.1.2 Tabel: Exploitatie programmalijn Waterkwaliteit

Waterkwaliteit	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	10.921	14.465	14.345	13.864
Baten	20	-100	-380	-435
Saldo	10.941	14.365	13.965	13.429

### Lasten

De afwijking van de kosten (€ 0,47 miljoen) ten opzichte van de bijgestelde begroting is voornamelijk te verklaren door de realisatie op het ecologisch onderhoud. Dit onderhoud omvat zowel de werkzaamheden aan natte ecologische zones (NEZ) en andere ecologische assets, als het (groot) onderhoud aan waterbergingen en droge terreinen die binnen dit budget worden gedekt.

De kosten voor ecologisch onderhoud vielen lager uit dan begroot. Dit betreft met name het onderhoud aan natte ecologische zones (NEZ) en andere ecologische assets. Omdat 2025 het eerste jaar was van het nieuwe onderhoudscontract, is de begroting bewust conservatief opgesteld om kosten en uitvoeringsrisico's beheersbaar te houden. In de praktijk bleek de uitvoering minder kostbaar en minder complex dan verwacht. Op basis hiervan zijn voor 2026 meer onderhoudswerkzaamheden ingepland.	0,2
Een aantal geplande werkzaamheden zijn niet uitgevoerd, doordat de voorbereiding meer tijd vergde of externe omstandigheden uitvoering verhinderden. Dit betreft onder andere: <ul style="list-style-type: none"> <li>de pilot foutaansluitingen in Vlaardingen en Den Haag, waarvan de uitvoering is verschoven naar 2026;</li> <li>de pilot risicogestuurde bronaanpak op industrieterreinen, waarvan de eerste metingen in januari 2026 hebben plaatsgevonden;</li> <li>het groot onderhoud aan waterberging Wollebrand, waarvan de uitvoering is doorgeschoven naar begin 2026;</li> <li>enkele kleinere onderhouds- en beheeractiviteiten binnen de ecologische onderhoudsopgave die zijn doorgeschoven naar 2026.</li> </ul>	0,3
Totaal	0,5

### 1.2.2.2 Programmalijn Biodiversiteit



#### **Doel: Het herstellen en versterken van natuur in ons gebied.**

*We verbeteren de leefgebieden van de vijf iconsoorten, ofwel 'small five'. Dit zijn de grutto, weidehommel, glassnijder (een libelle), bittervoorn en rugstreppad. Landelijk en provinciaal beleid bevat drie strategische doelen: 1) versterken groenblauwe dooradering, 2) natuurinclusief inrichten en werken en 3) natuur(waarden) behouden en versterken.*

*Inmiddels is de Europese natuurherstelwet aangenomen. Alle lidstaten moeten in 2030 herstelmaatregelen hebben genomen in 30% van de gebieden waarin het niet goed gaat met de natuur. In 2050 is dat 90%. Binnen twee jaar moet het nationale Natuurherstelplan er zijn. Voor Delfland betekent de wet waarschijnlijk geen inhoudelijke koerswijziging voor biodiversiteit, maar een versteviging van de inspanningsverplichting. Delfland werkt de wettelijke opgave en strategische doelen uit naar een eerste uitvoeringsprogramma.*

#### **Doelstelling voor 2025 en verwacht effect**

*In 2025 hebben we een ambitiekader voor herstel van biodiversiteit vastgesteld en uitgewerkt naar een handelingsperspectief voor uitvoering, inclusief financiële middelen. Hiermee komt de programmalijn in een nieuwe fase van ontwikkelen naar realiseren.*

*We versterken de programmalijn Waterkwaliteit met het ontwerp van groenblauwe netwerk om natte en droge ecologie meer met elkaar te verbinden, ten dienste van de 'small five'.*

#### **Wat hebben we bereikt?**

In november 2025 heeft Delfland het Strategie- en uitvoeringsprogramma Biodiversiteit vastgesteld. Belangrijke bouwsteen van de strategie is het blauwgroene netwerk. Focus ligt hierbij op de natuurgebieden Nationaal Park Hollandse Duinen en Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland. Onze assets van watergangen en dijken zorgen voor onderlinge verbinding van deze gebieden. Gekozen is voor een groeimodel en een jaarlijkse voortgangsrapportage. Zo blijft in beeld of het behalen van doelen en onze inspanningen in balans zijn. Met dit uitvoeringsprogramma sorteert Delfland voor op de Natuurherstelverordening. In 2026 wordt het nationale Natuur(herstel)plan vastgesteld en sturen we waar nodig bij op de inspanningen.

## Wat heeft het gekost?

1.2.2.3 Tabel: Exploitatie programmalijn Biodiversiteit

Biodiversiteit	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	525	508	508	391
Saldo	525	508	508	391

### Lasten

De afwijking van de lasten (€ 0,1 miljoen) ten opzichte van de bijgestelde begroting zijn voornamelijk het gevolg van lagere doorbelaste personele kosten. Dit wordt nader toegelicht in paragraaf 1.2.5.1.

## 1.2.2.3 Programmalijn Recreatief medegebruik

### **Doel: Delfland faciliteert recreatief medegebruik waar mogelijk.**

*Recreatiemogelijkheden dragen bij aan de kwaliteit van de leefomgeving, de gezondheid en het welzijn van de bevolking en zichtbaarheid van ons waterschap. Delfland faciliteert recreatie in, op en langs het water waar dit kan in duurzame samenhang met de andere functies van het watersysteem.*

*Het onderwerp waterrecreatie valt uiteen in diverse aandachtsgebieden, waaronder varen, zwemmen, bebording, vissen en schaatsen.*

### **Doelstelling voor 2025 en verwacht effect**

*Voor varen zoeken we steeds naar een balans tussen de tegengestelde belangen van enerzijds het faciliteren varen en anderzijds het bevorderen van de waterkwaliteit. We zien waterkwaliteit als onderdeel van het vaarbeleid. Voor zwemmen streven we naar: Op orde houden of krijgen van alle aangewezen zwemlocaties; in 2025 zijn we bij maximaal drie zwemlocaties bereid tot financiering van maatregelen tegen blauwalg; en Beter beschermen van de gezondheid van zwemmers door inzicht te verkrijgen in mogelijke gezondheidsrisico's en zo nodig tijdig hierover te communiceren. In 2025. Verkennen we of en zo ja, hoe we onze (bestaande) informatie over de algemene waterkwaliteit in zwemlocaties hiervoor kunnen gebruiken. Voor bebording is het doel inwoners te voorzien van actuele en leesbare informatie.*

1.2.2.3.1 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Prestatie-indicatoren waterkwaliteit	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Rekening 2025
Maximaal aantal locaties met een negatief zwemadvies van meer dan 3 weken	8	4	4	4

Aan de prestatie-indicator voor negatieve zwemadviezen is voldaan. In 2025 mochten er maximaal vier zwemlocaties zijn met een negatief zwemadvies van meer dan drie weken. Op vier van de twaalf zwemlocaties golden er meer dan drie weken negatieve zwemadviezen vanwege blauwalgen.

## Wat hebben we bereikt?

### Varen

We hebben in 2025 een beleidsnota opgesteld, met daarin het bestaande beleid aangevuld met een aantal voorgestelde wijzigingen. We hebben gemeenten, de provincie Zuid-Holland en belanghebbenden, zoals jachthavens en watersportverenigingen om inbreng gevraagd. De

participatieavond met belanghebbenden heeft waardevolle input opgeleverd die we verder meenemen in het proces.

## Zwemmen

We hebben met de gemeente Den Haag besproken dat Delfland veel minder belang heeft bij maatregelen tegen blauwalg dan de gemeente. Delfland wil daarom minder dan 50% bijdragen in de kosten. Delfland heeft aangegeven geen leidende rol te willen nemen in het vervolgtraject. Delfland wil wel bijdragen, maar eerst moet duidelijk zijn hoe het verdere proces er uitziet en hoe lang het gaat duren.

We hebben bekeken of Delfland meer zou moeten doen voor de bescherming van de gezondheid van zwemmers. De conclusie is dat dit niet nodig is. Het is de taak van de provincie om zwemmers te informeren op het moment dat er gezondheidsrisico's zijn. Delfland levert daarvoor informatie aan over de kwaliteit van het zwemwater in aangewezen zwemlocaties. Op de website van het RIVM en op [zwemwater.nl](http://zwemwater.nl) staat welke mogelijke gezondheidsrisico's er zijn. Delfland en de provincie verwijzen op hun website naar [zwemwater.nl](http://zwemwater.nl).



## Bebording

In 2025 hebben we het proces voor permanente informatieborden geëvalueerd. Naar aanleiding van de evaluatie hebben we een plan van aanpak opgesteld om te bereiken dat in de toekomst alle informatieborden die Delfland plaatst, worden onderhouden.

We hebben in 2025 oude informatieborden verwijderd en nieuwe informatieborden geplaatst bij waterbergingen, natuurvriendelijke oevers en een vispaaiplaats.

## Wat heeft het gekost?

1.2.2.3.2 Tabel: Exploitatie programmalijn Recreatief medegebruik

Recreatief medegebruik	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	657	702	654	536
Baten	-82	0	0	0
Saldo	576	702	654	536

### Lasten

De afwijking van de lasten (€ 0,1 miljoen) ten opzichte van de bijgestelde begroting is voornamelijk het gevolg van lagere kosten waterrecreatie. Voor deze uitgaven zijn wij afhankelijk van de gemeenten en door een besluitwijziging zijn de werkzaamheden voor plas Madestein niet doorgedaan, waardoor de kosten lager zijn begroot.

## 1.2.2.4 Programmalijn Verbinding met partners

**Doel: Het waterbelang en de opgaven van Delfland inbrengen en borgen in ruimtelijke en complexe plannen van derden voor de fysieke leefomgeving. Daarnaast ondersteuning van het streven om mensen wereldwijd te voorzien van schoon, voldoende en veilig water.**

*De ruimte in ons gebied is schaars en het bevoegd gezag voor de ruimtelijke ordening ligt bij de gemeenten, de provincie en het Rijk. Wij zijn een onmisbare partij in ruimtelijke processen, stellen ons constructief-kritisch op en geven duidelijk de grenzen aan. Voor vrijwel alle opgaven waar Delfland voor staat, kunnen wij alleen maatregelen nemen in nauwe samenwerking en afstemming met onze gebiedspartners. Met behulp van strategisch omgevingsmanagement signaleren we tijdig waar we maatschappelijke vraagstukken kunnen verbinden met de belangen van Delfland. Zo dragen wij bij aan het verbeteren van de fysieke leefomgeving.*

### **Doelstelling voor 2025 en verwacht effect**

*De focus voor 2025 ligt op samenwerking met en zelfbewuste beïnvloeding en sturing van gebiedspartners, gebiedsprocessen en plannen in de fysieke leefomgeving. Delfland zit zo vroeg mogelijk aan tafel, pakt de rol als waterautoriteit en aanjager die zich gevraagd en ongevraagd inzet voor de water- en bodembelangen als randvoorwaarde bij de ruimtelijke inrichting van ons gebied. Binnen de kaders van ons beleid borgen wij het waterbelang en dragen onze opgaven aan. We signaleren waar we ons beleid verder kunnen verbeteren. Tegelijkertijd benutten we bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving kansen voor het oplossen van wateroverlastknelpunten, klimaatadaptatie, het ophogen van waterkeringen en het verbeteren van de waterkwaliteit. We initiëren daartoe ook zelf gebiedsprocessen. Hiermee bereiken we dat de fysieke ruimte in ons gebied gebruikt kan worden voor een toekomstbestendig watersysteem en dat keuzes van derden niet leiden tot hoge kosten voor de uitvoering van onze taak, nu en in de toekomst. We zorgen dat we zoveel mogelijk werk-met-werk maken tegen zo laag mogelijke kosten en zo min mogelijk overlast voor de omgeving. Daarnaast zorgen we dat maatregelen in en voor het watersysteem bijdragen aan het vergroten van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving voor en door inwoners en bedrijven. Door inzet in het Blue Deal programma, behouden we de verbinding met onze internationale partners waarmee wij kennis uitwisselen en ondersteunen wij hen in de zorg voor goed waterbeheer.*

## Wat hebben we bereikt?

Ons doel is gehaald om zo vroeg mogelijk in het proces aan tafel te zitten bij gebiedsprocessen en plannen in de fysieke leefomgeving om de waterbelangen te borgen en onze opgaven in te brengen op zowel provinciaal, regionaal als lokaal niveau.

We hebben de samenwerking aan regionale ruimtelijke vraagstukken in de Haagse Regio voortgezet en daarmee inbreng geleverd in het landelijke programma NOVEX-Zuidelijke Randstad en het gebiedsprogramma van de provincie. Ook participeerden wij in de versnellingsstafels woningbouw Haaglanden en Regio Rotterdam. De waterbelangen zijn ingebracht in gemeentelijke omgevingsvisies, omgevingsprogramma's en omgevingsplannen. 610 integrale wateradviezen over ruimtelijke plannen zijn binnen de gestelde termijn afgehandeld. Samen met de andere Zuid-Hollandse Waterschappen en de provincie hebben wij de Water en Bodem Sturend onderlegger gemaakt. Waar nodig hebben wij zienswijzen ingediend, zoals in het kader van het provinciaal omgevingsbeleid om onze regionale keringen beter te beschermen en om minimale eisen rond water- en bodemaspecten nog meer bindend te maken bij ruimtelijke ontwikkelingen. We zijn met Dunea een intentieovereenkomst aangegaan voor de 'Drinkwatervoorziening van de toekomst 2030-2040' waarin de belangen en standpunten uit onze position-paper zijn overgenomen.

Wij hebben gesignaleerd dat er duidelijkheid moet komen over maatregelen die gemeenten, projectontwikkelaars, ondernemers, adviesbureaus en andere initiatiefnemers van ruimtelijke plannen kunnen nemen wanneer zij meer verhard oppervlak aanleggen. Dit heeft geleid tot het vaststellen van de vernieuwde Richtlijn Compensatie Verharding.

De Rekenkamer heeft geconcludeerd dat de samenwerking met partners goed verloopt en dat de gemeenten in ons beheergebied Delfland erkennen als een gezaghebbende en deskundige partner. Met alle gemeenten hadden we regulier contact over samenwerking op onze gezamenlijke wateropgaven en het verkrijgen en houden van overzicht van de belangrijkste ambities en projecten. Met de gemeente Vlaardingen en Midden-Delfland hebben wij dit jaar een samenwerkingsagenda vastgesteld. Aandachtspunt in de samenwerking met alle gemeenten is en blijft de beperkte beschikbare personele capaciteit bij gemeenten voor water en daarmee de prioriteit voor dat onderwerp. Dit is een risico voor het tempo van het halen van concrete resultaten of voor het kunnen pakken van kansen.

We namen deel aan verschillende initiatieven van derden die bijdragen aan de verbetering van de fysieke leefomgeving, om kansen voor onze eigen opgave te signaleren en deze te benutten. Zo werken we samen met provincie Zuid-Holland en betrokken gemeentes om een toekomstbestendig Vlietzone te ontwikkelen. In 2025 is hierdoor o.a. gestart met de planvorming voor waternatuur in het slagenlandschap Pasgeld, als één van de maatregelen uit de uitvoeringsagenda. In samenwerking met Zuid-Hollands Landschap is gestart met de aanleg van natte ecologische zones in de Bonnenpolder.

Met betrekking tot de Blue Deal hebben wij ons doel gehaald om verbinding te houden met onze internationale partners. Wij hebben diverse internationale delegaties ontvangen onder meer vanuit Frankrijk, Oekraïne, Indonesië, Colombia en Zuid-Afrika.

## Wat heeft het gekost?

1.2.2.4.3 Tabel: Exploitatie programmajijn Verbinding met partners

Verbinding met partners	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	955	1.394	1.381	1.170
Saldo	955	1.394	1.381	1.170

### Lasten

De afwijking van de lasten (€ 0,2 miljoen) ten opzichte van de bijgestelde begroting is voornamelijk het gevolg van lagere doorbelaste personele kosten. Dit wordt veroorzaakt doordat minder gemeenten initiatief hebben genomen tot het opstellen of actualiseren van een

waterplan/wateragenda of bijbehorende uitvoeringsprogramma en we selectiever vanuit ons belang omgaan met verzoeken van derden om mee te werken aan ruimtelijke plannen.

#### 1.2.2.5 Investeringsuitgaven

Programmalijn	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Waterkwaliteit	1.946	4.381	3.135	2.378
Totaal	1.946	4.381	3.135	2.378

In 2025 is binnen het programma € 2,9 miljoen gerealiseerd aan investeringen. Door een subsidiecorrectie heeft echter een verschuiving plaatsgevonden van € 0,5 miljoen tussen 2024 en 2025. Hierdoor geeft de rekening 2025 een vertekend beeld.

Als we rekening houden met die correctie is de onderbesteding € 0,2 miljoen in 2025. Deze wordt veroorzaakt doordat bij het project Drijvende oevers Hollewatering vertraging in de planvorming is opgetreden, doordat er een juridisch vraagstuk omtrent het eigendom was. Dit is opgelost; de uitvoering van het project schuift door naar begin 2026. Ook is het plantwerk van het project NEZ Nieuwe water doorgeschoven naar 2026 aangezien dat niet meer voor de zomer gerealiseerd kon worden.

#### 1.2.2.6 Bereiken effecten en betrokkenheid verbonden partijen

##### AQUON

Deelname aan deze verbonden partij draagt bij aan het verbeteren van de waterkwaliteit door gezamenlijk onderzoek en analyse. AQUON is het gemeenschappelijk laboratorium van negen waterschappen.

In 2025 zijn de bestaande laboratoria samengevoegd in één nieuw laboratorium in Houten.

## 1.2.3 Waterkwantiteit



### 1.2.3.1 Programmalijn Waterkwantiteit

**Doel: Een robuust en klimaatbestendig watersysteem.**

*In 2027 is het watersysteem zodanig ingericht dat in het beheergebied mensen kunnen wonen, werken en recreëren. We verkleinen de kans op inundatie van het gebied door hevige regenval zodanig dat deze aan de omgevingswaarden<sup>3</sup> (overstroming vanuit het watersysteem) voldoet.*

**Doelstelling voor 2025 en verwacht effect**

*We zorgen ervoor dat het watersysteem voldoet aan de prestatie-indicator: 40.325 hectare van het beheergebied voldoet in 2025 aan de omgevingswaarde. We nemen daarvoor maatregelen of passen de omgevingswaarde aan. We zorgen voor een goed en toekomstbestendig beheer van onze spullen. Voor het baggeronderhoud heeft de VV in 2024 het nieuwe baggerbeleid vastgesteld met daarin drie sporen: baggeren voor meerdere doelen (met name waterkwaliteit), maatwerk daar waar het doelmatig is en tegen betaling het baggerwerk voor gemeenten (en particulieren) uitvoeren. Een deel daarvan is in 2025 uitgewerkt, geïmplementeerd en in uitvoering.*

1.2.3.1.1 Tabel: Prestatie-indicatoren: Waterkwantiteit

Prestatie-indicatoren waterkwantiteit	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Rekening 2025
Voldoet aan de omgevingswaarde (in hectare en in % van het totale oppervlak)	40.100	40.325	40.200	40.100
	98,9%	99,3%	99,0%	98,9%

We zijn in gesprek met de gemeenten over de maatregelen die nodig zijn om te voldoen aan de prestatie-indicator (PI). Vaak vragen de maatregelen om een herinrichting van de openbare ruimte. Bij die maatregelen is met de gemeenten afgesproken om deze mee te laten lopen met de toekomstgerichte wateroverlastplannen. We gaan gezamenlijk oplossingsrichtingen opstellen waarbij we verder kijken dan 2027.

Ook vinden er momenteel gesprekken plaats over de inspanningsverplichting die geldt voor het voldoen aan de omgevingswaarde. Deze gesprekken voeren we samen met de andere waterschappen en met de provincie; dit gaat langzamer dan in de begroting aangegeven. De herijking van de PI heeft daarom niet plaatsgevonden in 2025.

## Wat hebben we bereikt?

Om deze PI te halen, zijn veel verschillende activiteiten nodig. De belangrijkste zijn in de begroting opgenomen en komen hieronder aan bod.

### **Langetermijn wateroverlast**

In 2025 hebben we samen met het KNMI en HKV onderzocht hoe de nieuwe neerslaggegevens uit de 'KNMI'23 scenario's' gebruikt kunnen worden in ons werk, zoals bij het bepalen van het belang van water en het maken van plannen tegen wateroverlast voor de toekomst. Na de 'locatiescan nieuwe bergingsgebieden' zijn we verder gaan kijken naar vier plekken die mogelijk geschikt zijn. Voor deze locaties zijn globale ontwerpen gemaakt en hebben we gesprekken gevoerd met partners, waaronder gemeenten en natuurorganisaties.

We hebben het kader bepaald voor het moment dat het nodig is het pompen in de polders tijdelijk stoppen bij heel veel regen, zodat de dijken niet breken (maalstopprotocol). Daarnaast is er een landelijke richtlijn gemaakt over wateroverlast en nieuwe woonlocaties, waarbij we het klimaatmodel van de waterschappen in Noord- en Zuid-Holland gebruiken.

We hebben kaarten gemaakt die laten zien hoe de neerslag nu is en hoe deze in de toekomst kan veranderen. Deze kaarten zijn beschikbaar voor iedereen die werkt aan waterbeheer en ruimtelijke planning. Sinds oktober 2025 geven we bewoners via [klimaatkrachtig.nl](https://klimaatkrachtig.nl) en een folder duidelijke tips over wat ze kunnen doen bij hevige regen. Met de campagne 'Weerkrachtig, ben jij het al?' moedigen we mensen aan om zelf maatregelen te nemen. In het voorjaar van 2026 besteden we aandacht aan droogte, in het najaar weer aan wateroverlast.

We leverden input aan de provincie Zuid-Holland voor de bovenregionale stresstest Rijn-Maasmonding. De resultaten hiervan zijn aan de Tweede Kamer gerapporteerd.

### **Watersysteemanalyses**

Elke polder wordt eens per acht jaar geanalyseerd met een watersysteemanalyse (WSA). In 2025 vonden zeven WSA's plaats, waarvan twee zijn afgerond: Polder van Nootdorp en Oude polder van Pijnacker. Vier andere WSA's zijn gestart en lopen door tot medio 2026. De WSA van het boezemland (niet-ingepolderd land dat zonder bemaling, dus op een natuurlijke wijze, zijn afwatering naar de boezem heeft) is gereed en wordt begin 2026 opgeleverd, met resultaten die worden meegenomen in het toekomstig wateroverlastplan voor de boezem, samen met gemeente Westland.

### **Uitvoeringsprogramma wateroverlast 2027**

Delfland werkt nauw samen met de provincie en andere waterschappen om afspraken te maken over het aanpakken van wateroverlast. Deze gesprekken worden naar verwachting begin 2026 afgerond. Sinds twee jaar worden bij watersysteemanalyses (WSA's) ook mogelijke oplossingen genoemd, waardoor de samenwerking met gemeenten makkelijker verloopt.

### **Projecten**

We hebben verschillende projecten afgerond om het watersysteem sterker en op de toekomst voorbereid te maken. Zo hebben we het gemaal bij de Groeneveldse molen gerenoveerd en het Schiegemeal vernieuwd met nieuwe pompen. Ook is er onderhoud uitgevoerd aan de gemalen Parksluizen en Winsemius. Daarbij zijn respectievelijk een versleten lager en een motor die stuk was gegaan, vervangen. De vernieuwing van het gemaal Commandeurspolder is in 2025 weer opgepakt en nu bijna helemaal klaar. Samen met het Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard werken we aan een betere zoetwatervoorziening bij de Bergsluis. Dit project willen we in 2027 afronden.

## **Rainlevelr**

Rainlevelr helpt wateroverlast in het glastuinbouwgebied beperken. In 2025 sloten 24 nieuwe deelnemers aan, waardoor er nu 125 deelnemers zijn met 603 hectare. Afhankelijk van het verzoek vanuit Delfland leveren de huidige deelnemers tussen de 60.000 en 120.000 m<sup>3</sup> waterberging op.

Door de groei zijn kosten gestegen. Procesautomatisering en administratie zijn doorontwikkeld. Het doel is om het aflatproces bij de teler te automatiseren met verbeterde aansluiting op de bediening van het watersysteem vanuit de regelkamer en de administratie efficiënter te laten verlopen.

## **Peilbesluiten**

In november 2025 zijn de peilbesluiten voor 27 gebieden vastgesteld, inclusief één peilbesluit voor het nieuwe weidevogelgebied in de Zuidpolder van Delfgauw. Dit gebied maakt deel uit van een bredere gebiedsontwikkeling samen met drie andere partijen.

## **Bediening**

2025 was een uitzonderlijk droog jaar, waardoor minder dan de gemiddelde 600 mm neerslag viel. Daarom moet al vroeg en voor een lange periode water uit het Brielsemeer worden aangevoerd. Door onderhoud aan gemaal Winsemius werd er tijdelijk extra water uit Rijnland. Daarvoor is er, om voldoende zoet water te blijven leveren in West-Nederland, regionaal extra ingezet op de klimaatbestendige wateraanvoer (KWA). Gemalen draaiden minder uren en maakten zo minder kosten dan begroot.

## **Onderhoud technische installaties en procesautomatisering**

Het reguliere onderhoud aan de technische installaties verliep grotendeels als gepland. Hierdoor is de betrouwbaarheid van de werking van het systeem toegenomen.

In 2025 is het team procesautomatisering uitgebreid met nieuwe functies. Hierdoor zijn we verder gekomen met onze visie op automatisering en cybersecurity. Proces- en kantoorautomatisering zijn nu van elkaar gescheiden, zodat de gemalen altijd bedienbaar blijven. De voorbereiding voor betere bediening is gestart om te voldoen aan cybersecurity-eisen en om het bedienen en onderhoud van de gemalen efficiënter te maken.

## **Strategie zoetwater**

In 2025 hebben we de strategie voor zoetwater opgesteld. Sommige onderdelen werken we nog verder uit, voordat we alles definitief kunnen vaststellen. Zo verwerken we onder andere de uitkomsten van een onderzoek van Delfland naar de impact van verzilting op de onderwaternatuur in het beheergebied.

Delfland neemt actief deel aan het Deltaprogramma Zoetwater. Maatregelen voor het Brielse Meer zijn bepaald en voorbereidingen voor de derde fase (2028-2033) zijn gestart. Met partners zijn afspraken gemaakt over zoutindringing-beperkende maatregelen bij Parksluizen. Waterakkoorden zijn herzien om de zoetwatervoorziening in droge perioden te borgen.

Delfland werkte mee aan het Deltaprogramma Zoetwater, waarbij uitvoering wordt gegeven aan de maatregelen uit het Deltaplan Zoetwater 2022-2027, mede dankzij subsidie uit het Deltafonds. Met partners is eind 2025 onderzocht hoe het Brielse Meer een toekomstbestendige zoetwaterbron kan blijven. Er zijn benodigde vervolgstappen bepaald. Tevens zijn voorbereidingen gestart voor de derde fase van het programma (2028-2033), waarin ambities en maatregelen opnieuw worden bekeken.

In 2025 zijn met gemeente Rotterdam en provincie Zuid-Holland afspraken voorbereid voor maatregelen tegen zoutindringing bij de Parksluizen. Beide partijen willen dit vastleggen in een intentieovereenkomst voor uitvoering in de volgende fase van het Deltaprogramma.

De herziening van de waterakkoorden KWA-DKW en Rijnland-Delfland is afgerond, waardoor de aanvoer van zoetwater in droge periodes beter is gegarandeerd.

### **Onderhoud watergangen**

In 2025 is het nieuwe baggerbeleid ingevoerd, met een programmatische aanpak die stap voor stap wordt ingepast in het reguliere werk. De volledige invoering van dit beleid neemt nog enkele jaren in beslag, met speciale aandacht voor het baggeren voor gemeenten en particulieren waarvoor de eerste voorbereidingen zijn getroffen. De focus lag op verbetering van de waterkwaliteit en circa 20 km watergang is ecologisch gebaggerd. Ook is er vanwege duurzaamheid gekozen voor heropening van het baggerdepot op de Groote Lucht, waarvan de voorbereiding en aanbesteding in 2025 zijn afgerond.



De baggeropgave in 2025 was uitzonderlijk hoog, met ongeveer 140.000 m<sup>3</sup> verwijderde baggerspecie. Door hogere kosten in Den Haag zijn sommige werkzaamheden – in afstemming met de gemeente – doorgeschoven naar 2026, maar het grootste deel is volgens planning gedaan. Eind 2025 ontstond discussie met aannemers over de verwerkingskosten van baggerspecie; dit wordt begin 2026 afgerond.

De totale baggerkosten bedroegen € 2,7 miljoen, wat lager is dan gepland, vooral door efficiënter contractbeheer en gunstige uitvoering. Een deel van het werk, waaronder werkzaamheden voor de Uithof in Den Haag, is doorgeschoven naar 2026. Hierdoor ontstond een lastenverschil van € 2,6 miljoen. De extra baggeropgave in 2025 betrof ook werkzaamheden voor gemeenten. De werkelijke baten komen uiteindelijk circa € 0,1 miljoen hoger uit begroot.

Delfland ontving € 0,2 miljoen subsidie – die niet waren begroot – voor de elektrificatie van baggerwerkzaamheden, dit aandeel zal jaarlijks toenemen. Komende jaren blijft Delfland een beroep doen op de subsidieregeling vanuit het Rijk.

In november 2024 begon de sanering van PFOS-verontreiniging op het bedrijventerrein Forepark en de aangrenzende wijk in Den Haag; deze werd in januari 2025 afgerond. De sanering van locatie Kruithuis in Delft is voorbereid. Het maaien van watergangen en oevers is bijna volledig volgens planning uitgevoerd, inclusief groot onderhoud aan circa 2 hectare NEZ. De kosten hiervoor bleven onder de begroting. Daarnaast is een groot onderhoudsplan voor waterbergingen

opgesteld en zijn onderhoudswerkzaamheden aan oeversbeschoeiingen en kunstwerken uitgevoerd. Voor kleine civiele kunstwerken is een nieuw raamcontract aanbesteed.

Vanaf 2025 kunnen schades aan objecten digitaal gemeld worden door gebiedsbeheerders, wat het overzicht en de registratie sterk heeft verbeterd. Wij zijn verder bezig met diverse andere inspecties zoals met vliegende en onderwaterdrones. Onze kennis hierover delen we met het drone-team en andere afdelingen.

### Calamiteitenmiddelen

Voor calamiteiten zijn mobiele pompinstallaties, noodstroomaggregaten en trekkerpompen beschikbaar. Sinds 2025 zijn trekkerpompen in eigen beheer. Eind 2025 is een waakvlamovereenkomst gesloten met twee aannemers. Eerder gedoneerde pompen aan Oekraïne zijn vervangen door vier nieuwe noodstroomaggregaten en twee nieuwe pompinstallaties.

### Wat heeft het gekost?

1.2.3.1.2 Tabel: Exploitatie programma lijn Waterkwantiteit

Waterkwantiteit	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	45.232	51.897	56.740	53.922
Baten	-1.682	-1.853	-2.753	-4.139
Saldo	43.551	50.044	53.986	49.783

#### Lasten

In totaal is ca. € 2,8 miljoen minder uitgegeven dan begroot.

In de uitvoering van de baggerwerkzaamheden zijn in 2025 weinig tegenslagen geweest waardoor de kosten lager uitpakken. Daarnaast is de totale kostprijs lager geworden door de inzet van aanvullend contractmanagement vanuit Delfland. Tevens is er werk doorgeschoven naar 2026, voor Delfland gaat het om een beperkte hoeveelheid watergangen in verband met doelmatigheidswinst voor de uitvoering. Op verzoek van gemeente Den Haag is een groter deel van hun baggerwerkzaamheden doorgeschoven naar 2026 als gevolg van oplopende kosten.	-2,6
Lagere energiekosten voor het bemalen van de boezem en polders dan begroot, veroorzaakt door slimmer bemalen in combinatie met weersomstandigheden.	-0,4
De kosten van Rainlevelr zijn door de jaren heen gestegen, dit in combinatie met de toename van deelnemers betekent een hogere uitgave dan begroot.	0,2
<b>Totaal</b>	<b>2,8</b>

#### Baten

In totaal is er ca. € 1,4 miljoen meer ontvangen dan begroot.

Als gevolg van een grotere baggerscope voor gemeenten is er reeds een correctie doorgevoerd in de Burap. Daarmee komen de gerealiseerde baten redelijk uit met de geprognoseerde baten.	0,1
Er is subsidie ontvangen vanuit het Rijk als bijdrage voor de elektrificering van de uitvoering van de baggerwerkzaamheden.	0,2
Delfland heeft vanuit de projecten A16 en Blankenburgtunnel objecten overgedragen gekregen. Hiervoor heeft RWS een bijdrage overgemaakt voor toekomstig onderhoud.	1,1
<b>Totaal</b>	<b>1,4</b>

### 1.2.3.2 Programmalijn Klimaatadaptatie

**Doel: De regio Delfland is klimaatbestendig en water robuust in 2050 en verder.**

*De regio Delfland is dichtbevolkt. Tot 2030 worden in de provincie Zuid-Holland ruim 200.000 woningen gebouwd. Ook de energietransitie, de transitie van de landbouw, de effecten van klimaatverandering en de natuur claimen de beperkte ruimte. De beschikbaarheid van zoetwater loopt terug en is in de toekomst niet meer vanzelfsprekend. De regio bereidt zich voor op een veranderend klimaat door klimaatbestendig te bouwen/ontwikkelen. Daarnaast willen we dat de regio beter is voorbereid op extreme weersituaties. We leggen in 2025 de focus op droogte en extreme neerslag. Het is voor Delfland en samenwerkingspartners helder welke stappen ze moeten nemen in tijden van droogte en bij extreme neerslag.*

**Doelstelling voor 2025 en verwacht effect**

*We leggen in 2025 de focus op droogte en extreme neerslag. Het is voor Delfland en samenwerkingspartners helder welke stappen ze moeten nemen in tijden van droogte en bij extreme neerslag.*

#### Wat hebben we bereikt?

Voor een klimaatrobuuste regio zijn maatregelen binnen én buiten het watersysteem nodig. In 2025 werkten we intensief verder samen met gemeenten en de provincie binnen de DPRA (Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie) - werkregio Delfland. We startten met het opstellen van regionale doelen voor klimaatadaptatie, waarbij bestuurlijk is afgesproken dat de focus ligt op het vasthouden van water. Gemeenten passen inmiddels meer vasthoudmaatregelen toe.

Daarnaast verkenden we nieuwe kansen om meer water vast te houden in het gebied. Met het grote evenement over klimaatadaptief parkeren bij de Waterstraat stimuleerden we gemeenten om waterdoorlatende parkeerplaatsen toe te passen. Onder meer de gemeenten Delft en Rijswijk doen dit inmiddels al. Om ervoor te zorgen dat meer gemeenten werk maken van water vasthouden, ondersteunen we projecten die helpen om de gemeentelijke aanpak te versnellen.

Voor de Waterstraat Delft is, samen met The Green Village, verder gewerkt aan de ontwikkeling en opschaling van innovaties en het verbinden van verschillende partijen. Dit heeft bijgedragen aan een aantal nieuwe innovaties waaronder een waterbergende straat (Aquata) en een speciale tegel voor het tijdelijk en veilig vasthouden van water op platte daken (Slowflow), meer bekendheid en toepassing van oplossingen in de praktijk, onder meer in Den Haag (Binckhaven, Boulevard en sportcomplex De Ster, Moerwijk), Delft (Bagijnhof) en Westland (BoLa Maritiem in Poeldijk).

In 2025 hebben we met de gemeenten Den Haag, Rijswijk, Delft en woningcorporaties verdere afspraken gemaakt om de standaardisering van klimaatadaptatie sneller uit te voeren. Klimaatadaptatie heeft een nadrukkelijker plek gekregen in de prestatieafspraken tussen gemeente en corporaties. Resultaat is dat corporaties steeds vaker klimaatadaptatie meenemen in woonomgeving en hun renovatie- en nieuwbouwplannen.

We werkten voor 11 polders aan Toekomstgerichte wateroverlastplannen (TWP's); in die plannen staan gebiedsgerichte oplossingen en maatregelen om wateroverlast zoveel mogelijk te voorkomen. Deze plannen vormen een goede basis voor keuzes van Delfland, gemeenten en andere partijen over ruimtelijke inrichting, beheer en onderhoud van de openbare ruimte en de ruimtelijke ontwikkeling van een gebied.

We onderzochten hoe actieve sturing kan helpen om water in het watersysteem vast te houden, zodat we minder water onnodig afvoeren en zo watertekorten voorkomen. Ook onderzochten we welke kansen de opvang van water in bassins van tuinders (Rainlevelr) biedt om wateroverlast in het glastuinbouwgebied te voorkomen en welke stappen nodig zijn om deze verder te benutten.

We hebben daarnaast gewerkt aan meer duidelijkheid voor gemeenten, ontwikkelaars en andere initiatiefnemers over welke maatregelen nodig zijn wanneer zij extra verharding aanleggen. Dit heeft geleid tot het vaststellen van de Richtlijn Compensatie Verharding.

#### Wat heeft het gekost?

1.2.3.2.3 Tabel: Exploitatie programmalijn Klimaatadaptatie

Klimaatadaptie	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	1.843	1.793	1.778	1.314
Baten	-73	0	0	-82
Saldo	1.770	1.793	1.778	1.231

#### *Lasten*

De afwijking van de kosten (€ 0,5 miljoen) ten opzichte van de bijgestelde begroting is voornamelijk het gevolg van lagere doorbelaste personele kosten. Dit wordt nader toegelicht in paragraaf 1.2.5.1 Programmalijn Financiën.

#### *Baten*

Dit betreft een bijdrage voor de regionale samenwerking klimaatadaptatie 2025 van de gemeenten, drinkwaterbedrijven en de provincie Zuid-Holland.

### 1.2.3.3 Programmalijn Bodem en grondwater



**Doel: Delfland wil een vitale bodem met een robuust en schoon grondwatersysteem.**

*De bodem en het grondwatersysteem zijn kwetsbaar. Door de vele ook economische activiteiten en autonome ontwikkelingen is bescherming noodzakelijk. De structurerende keuzes uit de brief 'Water & Bodem Sturend' van het kabinet-Rutte IV geven richting aan het regionale beleid voor bodem en grondwater. Delfland stemt af met regionale partners en maakt gezamenlijk een vertaling voor toekomstig beleid voor ons gebied. Het gezamenlijk beleid moet uiteindelijk leiden tot een vitale bodem met een robuust en schoon grondwatersysteem.*

#### Wat hebben we bereikt?

In 2025 hebben we verder gewerkt aan een overzicht van de werkelijk onttrokken hoeveelheden grondwater. Ook hebben we de kaders voor het actualiseren van het grondwaterbeleid bepaald. Verder is de nieuwe beleidsregel infiltraties uitgewerkt.

De provincie Zuid-Holland is in 2025 gestart met de herziening van provinciaal omgevingsbeleid onderdeel 'grondwateronttrekkingen en infiltraties'. In dat proces hebben we onze input gegeven. Ook zijn we als stakeholder betrokken geweest bij het nieuwe brijnbeleid van de gemeente Westland.

Via deelname aan de Unie van Waterschappen, themagroepen bodemdaling en grondwater, volgen we de nieuwste ontwikkelingen en kennis. Onderlinge afstemming tussen Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG) en het beleidsveld Bodem en grondwater vindt plaats.

#### Wat heeft het gekost?

1.2.3.3.3 Tabel: Exploitatie programmalijn Bodem en grondwater

Bodem en grondwater	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	162	197	167	213
Saldo	162	197	167	213

### Lasten

De afwijking van de lasten ten opzichte van de bijgestelde begroting is het gevolg van hogere doorbelaste personele kosten.

#### 1.2.3.4 Investeringsuitgaven

Programmalijn	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Waterkwantiteit	4.263	5.500	7.557	8.501
Totaal	4.263	5.500	7.557	8.501

De realisatie is circa € 1,0 miljoen hoger uitgekomen dan de bijgestelde begroting. Een van de redenen hiervoor is dat de nieuwbouw van gemaal Commandeurspolder, na het stilzetten door de werkzaamheden aan de N468, toch voorspoediger gaat dan verwacht. Ook hebben we een aanbetaling gedaan voor nieuwe elektromotoren voor gemaal Winsemius die in de bijgestelde begroting 2025 niet was voorzien. Verder zijn onvoorziene werkzaamheden aan de berging Veilingweg uitgevoerd.

In 2025 zijn de volgende projecten (deels) geactiveerd:

1. Boezemgemaal Parksluizen.
2. Revisie pomp boezemgemaal Westland.
3. Levensduur verlengend onderhoud waterberging Veilingweg.

#### 1.2.3.5 Bereiken effecten en betrokkenheid verbonden partijen

##### [Ontwikkelingsmaatschappij Het Nieuwe Westland C.V. te Naaldwijk](#)

Ten tijde van de oprichting was een streefrendement van 14% en een minimum rendement van 11% voorzien op het ingelegde eigen vermogen (Delfland circa € 900.000).

Door wereldwijde ontwikkelingen en ontwikkelingen op de woningmarkt is het eigen vermogen afgenomen en daarmee het beoogde resultaat de afgelopen jaren naar beneden bijgesteld.

Volgens de concept jaarrekening van ONW CV is in 2025 een resultaat van € 2,6 miljoen (2024: € -1,7 miljoen) gerealiseerd. Dit resultaat wordt aan het eigen vermogen toegevoegd.

Opzet is om de PPS-constructie in 2027 te ontbinden. Gelet op de externe factoren die spelen is het niet mogelijk een realistische inschatting te maken van het risico c.q. de hoogte van het eigen vermogen dat na ontbinding aan de verschillende participanten wordt teruggestort.

## 1.2.4 Waterketen



### 1.2.4.1 Programmalijn Waterketen

**Doel: Doelmatig en toekomstbestendig transport van afvalwater, het zuiveringsproces en slibverwerking.**

*Delfland transporteert en zuivert afvalwater en verwerkt adequaat het vrijkomende zuiveringslib. We optimaliseren de doelmatigheid, duurzaamheid en toekomstbestendigheid van het transport- en zuiveringsproces. Door markt- en klantgericht werken en verdere implementatie van assetmanagement werken we efficiënter en effectiever (kostenbesparing), leveren we een betere prestatie of we verlagen het risico.*

**Doelstelling voor 2025 en verwacht effect**

*We beheren, bedienen en onderhouden de zuiveringstechnische werken. Elke dag zuiveren we het door inwoners en bedrijven geproduceerde en door gemeenten ingezamelde afvalwater. Zo dragen we bij aan de volksgezondheid en de leefbaarheid van ons gebied. Voor de eindverwerking (verbranding) van slib werken we samen met andere waterschappen en partners in de slibverwerkingsketen.<sup>4</sup> Voor de noordelijke zuiveringen beheren we de dienstverleningsovereenkomst met Delfluent (PPS-contract).*

*We voeren instandhoudingsmaatregelen uit en maken de afvalwaterketen toekomstbestendig. Specifiek voor AWZI De Grootte Lucht voeren we instandhoudingsmaatregelen uit, gericht op het zo goed mogelijk in bedrijf houden van een overbelaste zuivering totdat Waterzuivering Vergulde Hand operationeel is. We pakken knelpunten en problemen zoveel mogelijk en doelmatig aan. Bij AWZI Houtrust vervangen we de bestaande beluchting door een duurzamer alternatief (meer energie-efficiënt, langere levensduur en beter regelbaar zodat een betere effluentkwaliteit haalbaar is). De kern van het programma Waterketen is en blijft het zuiveren van afvalwater. Verschillende maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de energietransitie, circulariteit en duurzaamheid hebben invloed op ons werk. We streven naar een circulaire en duurzame waterketen. 'Het afvalwater bevat grondstoffen en energie en is een bron van zoetwater. Waar mogelijk halen we deze grondstoffen eruit.*

#### 1.2.4.1.1 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Prestatie-indicatoren waterketen	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Rekening 2025
Verwijderingsrendement stikstof	82%	80%	82%	86%
Verwijderingsrendement fosfaat	87%	80%	87%	87%

Om te voldoen aan wet- en regelgeving wordt het gehalte aan zwevende stof/biomassa bij awzi De Groote Lucht hoog gehouden. Dit is nodig vanwege de hoge biologische belasting van de awzi. Bijkomend effect is dat meer stikstof uit het afvalwater wordt verwijderd.

#### Wat hebben we bereikt?

De doelstelling voor 2025 is gehaald. In deze paragraaf wordt dit op onderdelen toegelicht.

#### **Beheren, bedienen en onderhouden zuiveringstechnische werken**

We hebben afvalwater getransporteerd, gezuiverd, het beheer en onderhoud uitgevoerd en het slib vergist (biogasproductie), ontwaterd en afgevoerd. Het biogas dat daarbij ontstond, is omgezet in groengas (6,4 miljoen Nm<sup>3</sup>). Het gas dat we niet zelf nodig hadden, hebben we afgezet op het aardgasnetwerk. Daarbij bleven we binnen de wettelijke kaders en vergunningen en hebben we overlast voor de omgeving vermeden. Omdat 2025 een droger jaar betrof, hebben we iets minder water behandeld en slib verwerkt en afgevoerd. Dit werkt door in de kosten.

De reguliere onderhoudswerkzaamheden zijn volgens planning uitgevoerd. Ook is de reikwijdte en afbakening van een aantal grotere renovaties en vervangingen bepaald (onder meer Morsestraat, effluentgemaal awzi Nieuwe Waterweg) die we komende jaren gaan uitvoeren. We krijgen een steeds beter beeld van de staat van onze assets door inspecties en conditiemetingen. De afgelopen jaren is sterk ingezet op het verstevigen van de interne organisatie van de waterketen. Deze versterking blijft noodzakelijk om de toenemende complexiteit van de opgaven adequaat te kunnen sturen en organiseren. Door vernieuwing van het team (deels door pensionering, deels door het uifasieren van inhuur) is er nog ruimte voor groei.

In 2025 hebben we richting gegeven aan de toekomstige governance van de waterketen met de vaststelling van het afwegingskader. Dit afwegingskader gaat in 2026 gebruikt worden bij de verdere uitwerking van de verschillende governance modellen: 'hybride' en alles in 'eigen beheer'.

De rol en taak van Delfland bij het beheer en onderhoud van IBA's is uitgewerkt (IBA staat voor Individuele Behandeling Afvalwater). In 2026 communiceren we hierover met de gemeenten.

#### **Instandhoudingsmaatregelen en toekomstbestendige afvalwaterketen**

De systeem- en levensduuranalyse geeft goed inzicht in de opgave voor de waterketen. De opgave voor de komende decennia is vooral in de noordelijke regio groot (ondergebracht in de PPS). In de eerste helft van 2026 wordt de studie afgerond en worden de resultaten (bestuurlijk) gedeeld.

In 2025 heeft Delfland een besluit genomen over het voorkeursalternatief Waterzuivering Vergulde Hand (WVH) en is gestart met het voorlopig ontwerp op basis van dit voorkeursalternatief. Verder zijn conform planning de benodigde stappen in het omgevingsproces en de marktverkenning uitgevoerd. Ook hebben we een alternatieve methode voor slibverwerking (Torwash) verkend en besluitvorming hierover opgestart (besluitvorming in februari 2026).

## Waterharmonica

In 2025 is, nadat eind 2024 het populierenbos ten noorden van de metrolijn is gekapt, het eerste deel van de waterharmonica aangelegd. Verder heeft Delfland de voorbereidende werkzaamheden voor het aanleggen van de waterverbinding onder de metrolijn uitgevoerd en is een deel van de bestaande rietputten heringericht. Ook is de wateraanvoer verbeterd voor alle rietputten, ter voorkoming van verdere verdroging van het gebied. De komende jaren werken we gefaseerd verder aan de aanleg van de waterharmonica.

### Wat heeft het gekost?

1.2.4.1.2 Tabel: Exploitatie programmalijn Waterketen

Waterketen	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	134.083	140.158	141.691	135.370
Baten	-23.811	-22.523	-22.794	-22.246
Saldo	110.272	117.635	118.897	113.125

Binnen de programmalijn is sprake van € 6,3 miljoen lagere lasten en € 0,5 miljoen lagere baten.

#### Lasten

We hebben met de belastingdienst een overeenkomst afgesloten over de BTW groen gas. Hierdoor is een belastingvoordeel (met terugwerkende kracht vanaf 2021) voor ons ontstaan. Voor de komende jaren is Delfland eveneens verzekerd van een substantiële aftrekpost voor de btw.	2,0
De kosten voor renovatie van het gemaal Zuidplantsoen worden niet jaarlijks afgerekend zoals begroot maar na realisatie in 2027. De voorbereiding van het project Heemraadplein en de persleiding naar de awzi Dokhaven lopen enigszins achter op de planning. Hierdoor verschuiven kosten naar volgende boekjaren. Ook is de factuur voor de voorbereidingskosten van dit werk lager uitgevallen dan begroot.	1,5
Lagere doorbelasting van personele kosten, omdat we niet alle vacatures ingevuld hebben.	1,0
Voor het beheer van de zuiveringskringen (Zuiveringen, Slibinstallaties en Transportstelsel) zijn de kosten lager uitgevallen. Droge weersomstandigheden hebben geleid tot lagere slibkosten, lagere elektra kosten en lagere kosten voor verontreinigingsheffing. De laboratoriumkosten zijn lager uitgevallen door beperktere monsternamen KRW vanwege goede samenwerking met de provincie. Advieskosten zijn lager door minder inhuur vanwege ziekte én minder opdrachten op markt.	1,5
Lagere kosten voor grensoverschrijdend afvalwater, vanwege stopzetting van de productie van meerdere bedrijven (1 groot, meerdere klein) en daardoor minder aanvoer van v.e. naar Hollandse Delta.	0,5
Er is geconstateerd dat twee investeringen onbedoeld niet tot nul worden afgeschreven, maar aan het eind van de looptijd met een restwaarde op de balans blijven staan. Dit is niet conform ons activabeleid. Voor de resterende looptijd van 13 respectievelijk 14 jaar vinden inhaalafschrijvingen plaats om uiteindelijk een restwaarde van nul te bereiken.	-1,1
De PACAS installatie heeft in 2025 voor het eerst gedraaid. In de realiteit is duidelijk geworden dat er minder operationele kosten zijn dan ingeschat. Daarnaast is het een droog jaar geweest en is een deel van de afspraak debiet gerelateerd. De collectieve zuivering betreft een kostenneutraal project voor Delfland waarbij de tuinders de werkelijk gemaakte kosten betalen.	0,3

Voor het beheer van het PPS-contract zijn er lagere advieskosten door het niet kunnen invullen van een aantal functies. Daarnaast was in de begroting rekening gehouden met een mogelijk beroep in de arbitrage over de indexering van de PPS dienstverleningsvergoeding. Dit bleek niet haalbaar na het vonnis in de arbitrage.	0,3
Diverse kleine over- en onderschrijdingen in de kosten	0,3
Totaal	6,3

#### Baten

Lagere opbrengsten uit de verkoop van groen gas. 2025 was een erg droog jaar, waardoor meer organisch materiaal in het rioolstelsel afgebroken is en minder biogas geproduceerd is.	0,3
Lagere opbrengsten uit de GOAW- overeenkomsten voor de regio Noord door lagere aantallen ve's vanuit HHR en HSSK dan in de begroting opgenomen.	0,1
Diverse kleine over- en onderschrijdingen in de opbrengsten ten opzichte van de begroting.	0,1
Totaal	0,5

#### 1.2.4.2 Programmalijn Transitie waterketen

**Doel: Voor lange termijn (2050) een circulaire waterketen. Voor kortere termijn ligt de focus op het vergroten van inzicht en maken van strategische keuzes.**

*Delfland is onderdeel van de waterketen. Een kerntaak is het transporteren en zuiveren van het afvalwater. Dit doen we duurzaam en in samenwerking met de andere waterketenpartners, gemeente en drinkwaterbedrijven. De ambitie naar circulariteit hebben wij vertaald in drie strategische doelen: 1) hergebruik van effluent voor zoetwater, 2) energie-efficiëntere waterketen op weg naar klimaatneutraliteit in 2050 en 3) terugwinning van grondstoffen.*

**Doelstelling voor 2025 en verwacht effect**

*Met besluitvorming rondom het voorkeursalternatief van waterzuivering Vergulde Hand, maken we ook de keuze of we aanvullend op levering van zoetwater aan de Krabbeplas extra zoetwater moeten produceren en leveren aan het boezemwatersysteem. We maken daarbij gebruik van de inzichten opgedaan uit de studie 'Systeem- en levensduuranalyse van de waterketen' die in 2024/2025 wordt uitgevoerd.*

*We vergroten ons inzicht op het ontstaan van lachgas op afvalwaterzuivering Nieuwe Waterweg en onderzoeken hoe we de procesvoering hierop moeten aanpassen.*

#### Wat hebben we bereikt?

Onderdeel van het convenant 'Samen grip op indirecte lozingen' is het meten op rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) van in- en effluent op KRW-kritieke stoffen. Alle vier de zuiveringen van Delfland zijn opgenomen in dit onderzoek. Eind december 2025 is een rapportage opgeleverd, die inzicht geeft in welke stoffen boven de KRW-norm worden aangetroffen. Uit een emissie-immissie toets die in 2026 wordt uitgevoerd, moet blijken welke impact RWZI's van Delfland hebben op de waterkwaliteit van 't Scheur en Noordzee.

Delfland heeft actief bijgedragen aan het in kaart brengen van broeikasgasemissies door deel te nemen aan nationaal lachgasonderzoek. Doel hiervan is om hierna gerichte actie te ondernemen om deze emissies te reduceren. Hiervoor worden meerdere jaren (2025-2027) metingen uitgevoerd op de zuivering Nieuwe Waterweg. Terugwinning van grondstoffen is een intensief onderdeel in het project Waterzuivering Vergulde Hand, waar de kansen voor terugwinning in het ontwerp zo goed mogelijk worden benut.

Het project versnellen van afkoppelen en vertragen hemelwaterafvoer heeft belangrijke inzichten opgeleverd. De impact van afkoppelen en vertragen van hemelwaterafvoer zijn positief voor de waterketen en het voorkomen van wateroverlast. Belangrijk is dat het watersysteem hierop wordt aangepast en dat er ook oog is voor risico's van afkoppelen in relatie tot waterkwaliteit. Afkoppelen vraagt om een integrale benadering van Delfland, hierin kunnen nog stappen worden gezet.

In het project Ultieme Waterfabriek (UWF) hebben Delfland en Dunea een fictieve casus uitgewerkt om te leren wat nodig is om van effluent (gezuiverd afvalwater) drinkwater te maken. Deze lessen worden in het UWF-consortium vanuit alle regionale casussen verzameld en in het eindrapport in 2027 gerapporteerd. De strategische verkenning met Den Haag heeft geleid tot een intentieovereenkomst om verder te onderzoeken hoe de warmte uit effluent vanuit awzi's Harnaschpolder en Houtrust kan worden benut voor de energietransitie van Den Haag. Het onderzoek naar certificeren van CO<sub>2</sub> voor drinkwaterproductie is stopgezet. Het vragende drinkwaterbedrijf heeft de vraag ingetrokken.

### Wat heeft het gekost?

1.2.4.2.3 Tabel: Exploitatie programmalijn Transitie waterketen

Transitie waterketen	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	770	572	572	498
Baten	-30	0	0	-10
Saldo	741	572	572	488

De afwijking van de kosten ten opzichte van de bijgestelde begroting is voornamelijk het gevolg van lagere doorbelaste personele kosten als gevolg van vacatures.

### 1.2.4.3 Programmalijn Energie- en klimaatneutraal



**Doel: Delfland is energieneutraal in 2025 en klimaatneutraal in 2050 (streven naar 2035).**

*We blijven in 2026 energieneutraliteit monitoren en we verkennen verdere handhaving van energieneutraliteit in de toekomst.*

*We zijn klimaatneutraal wanneer we niet meer bijdragen aan klimaatverandering (netto geen uitstoot van broeikasgassen). De Klimaatmonitor is het monitoringsinstrument om onze klimaatvoetafdruk te meten. Sinds 2024 wegen we de methaan- en lachgasemissies ook mee, gegeven de grote impact op de totale broeikasgasuitstoot.*

*De beïnvloedbaarheid van methaan- en lachgasemissies is deze bestuursperiode nog beperkt, gezien de ontwikkelfase van mogelijke maatregelen. De komende jaren ligt de focus op onderzoek naar reductiemaatregelen.*

**Doelstelling voor 2025 en verwacht effect**

*We zijn in 2025 energieneutraal. We hebben inzicht in de route op weg naar klimaatneutraal in 2035.*

1.2.4.3.1 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Prestatie-indicatoren energie- en klimaatneutraal	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Rekening 2025
Ergieneutraal in %	89,0%	100%	100%	90,1%*
Hoeveelheid broeikasgasuitstoot in tonnen CO2-equivalent (CO2, methaan en lachgas)	41.909	57.750	57.750	57.750*

\*In de bestuursrapportage 2026 wordt voor beide prestatie indicatoren een nieuwe prognose inclusief toelichting opgenomen.

Het definitieve cijfer over 2024 laat zien dat het bereiken van energieneutraliteit in 2025 onder druk staat. Bij totstandkoming van de Klimaatmonitor 2024 is gebleken dat aardwarmte projecten van HVC alleen gerelateerd zijn aan de gemeente-aandeelhouders van HVC en dus niet aan de waterschappen. In de Klimaatmonitor 2024 is dit gecorrigeerd voor het jaar 2024 én alle

voorgaande jaren. Als gevolg daarvan worden de cijfers voor energieneutraliteit naar beneden bijgesteld. Naar verwachting wordt energieneutraliteit in 2028 gerealiseerd.

Het definitieve CO<sub>2</sub>-reductiecijfer over 2024 is flink lager dan geprognosticeerd (57.750). De voornaamste redenen hiervoor is dat in 2024 het aardgasverbruik aanzienlijk is verminderd. Deze daling is te danken aan verduurzamingsprojecten zoals efficiëntere biogas-inzet, warmtepompen en warmteterugwinning. Verder is er een flinke afname van het gebruik van polymeren en metaalzouten in het zuiveringsproces, als gevolg van continue optimalisatie van het zuiveringsproces in combinatie met een relatief droog jaar.

1.2.4.3.2 Tabel: Prestatie-indicatoren meerjarig:

PI energie- en klimaatneutraal	Resultaat 2020	Resultaat 2021	Resultaat 2022	Resultaat 2023	Resultaat 2024	Prognose 2025
Ergieneutraal in %	71,0%	92,0%	93%*	93,7%	89,0%	90,1%
Hoeveelheid broeikasgasuitstoot in tonnen CO <sub>2</sub> -equivalent (CO <sub>2</sub> , methaan en lachgas)	6.547	7.122	6.752	4.718**	41.909	57.750

\* In de bestuursrapportage 2026 worden de resultaten voor energieneutraliteit vanaf 2022 naar beneden bijgesteld conform bovenstaande toelichting.

\*\* Tot en met 2023 is de CO<sub>2</sub>-uitstoot nog exclusief methaan en lachgas gerapporteerd en daarom is de hoeveelheid CO<sub>2</sub>-uitstoot voor deze jaren lager ten opzichte van 2024 en 2025.

#### Wat hebben we bereikt?

- De projecten uit het uitvoeringsprogramma Ergieneutraal zijn conform de meerjarenplanning in voorbereiding of in uitvoering.
- In 2025 zijn flinke stappen gezet op weg naar de ontwikkeling van een routekaart Klimaatneutraal Delfland 2035. De routekaart is conform planning in 2026 klaar.
- CO<sub>2</sub> beprijzing is nu als logisch onderdeel meegenomen bij de ontwikkeling van een plan van aanpak naar een verdere duurzame en circulaire werkwijze in onderhoud, beheer en projecten.
- Onze certificering op niveau 3 van de CO<sub>2</sub>-prestatieladder is opnieuw bevestigd.
- Ook hebben we actief deelgenomen aan het Ambtelijk Netwerk Energie, ambtelijk opdrachtgeversteam, het Bestuurlijk Netwerk Energie en de bestuurlijk stuurgroep van de Regionale Energie Strategie (RES).

#### Wat heeft het gekost?

1.2.4.3.3 Tabel: Exploitatie programmalijn Energie- en klimaatneutraal

Energie- en klimaatneutraal	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	269	170	301	491
Saldo	269	170	301	491

De hogere lasten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025 zijn voornamelijk het gevolg van hogere doorbelaste personele kosten. Dit wordt nader toegelicht in paragraaf 1.2.5.1.

#### 1.2.4.4 Programmalijn Circulaire economie

**Doel: Delfland draagt actief bij aan de ontwikkeling van een circulaire economie door producten, materialen en grondstoffen zo hoogwaardig mogelijk te hergebruiken.**

*Delfland gebruikt in 2030 50% minder primaire grondstoffen en is in 2050 100% circulair.*

**Doelstelling voor 2025 en verwacht effect**

*In 2025 willen we dat minimaal 10% van ons materiaalgebruik in GWW-projecten (Grond-, Weg- en Waterbouw) secundair of bio-based<sup>7</sup> is. Dat is een tussenstap op weg naar het doel 50% minder primair grondstoffengebruik in 2030.*

1.2.4.4.1 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Prestatie-indicatoren circulaire economie	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Rekening 2025
Aandeel toegepaste secundaire en biobased materialen in GWW-projecten	14,3%	10,0%	10,0%	19,4%

De prestatie-indicator 'Aandeel toegepaste secundaire en biobased materialen in GWW-projecten' is in 2025 19,4%. Dit is aanzienlijk hoger dan de vooraf ingeschatte 10% en daarmee is de doelstelling ruimschoots behaald. De schatting van de prestatie-indicator is gecompliceerd, omdat het soort project én het aantal projecten van grote invloed is op het percentage. Afgelopen jaar was het aantal opgeleverde projecten vanuit de programmalijn Waterketen relatief laag, terwijl bij deze projecten over het algemeen het grootste aandeel primaire materiaal wordt toegepast. Met name het relatief grote aandeel projecten binnen Waterveiligheid, waar een groot aandeel bio-based materialen (met name hout) wordt toegepast, zorgt ervoor dat de overall score op de prestatie-indicator (het aandeel toegepaste secundaire en bio-based materialen in GWW-projecten) hoger uitvalt. GWW staat voor grond-, weg- en waterbouw.

#### Wat hebben we bereikt?

- In 2025 hebben we een flinke start gemaakt met een plan van aanpak voor een verdere duurzame en circulaire werkwijze in onderhoud, beheer en projecten. We vertalen onze duurzaamheidsambities naar concreet beleid en handelingskader, toepasbaar in onze dagelijkse praktijk. Dit plan van aanpak is een verdere uitwerking van circulaire strategieën voor assets en producten. Het plan van aanpak is gereed in 2026.
- We zijn gestart met de verkenning van hoogwaardige herbestemming van restmaterialen zoals (nat) maaisel en snoeihout. Ook verkennen we verdere mogelijkheden voor circulaire afzet van sloopmateriaal, (ook) met betrekking tot De Grote Lucht. Daarbij maken we gebruik van ons externe netwerk waaronder Aquaminerals. Resultaten van die verkenning worden in 2026 verwacht.

#### Wat heeft het gekost?

1.2.4.4.2 Tabel: Exploitatie programmalijn Circulaire economie

Circulaire economie	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	516	957	957	768
Saldo	516	957	957	768

De lagere lasten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025 zijn voornamelijk het gevolg van lagere doorbelaste personele kosten. Dit wordt nader toegelicht in paragraaf 1.2.5.1.

#### 1.2.4.5 Investeringsuitgaven

Programmalijn	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Waterketen	11.896	20.328	19.533	11.475
Energie- en klimaatneutraal	798	730	730	-59
Circulaire economie	401	2.500	2.500	1.616
<b>Totaal</b>	<b>13.095</b>	<b>23.558</b>	<b>22.763</b>	<b>13.032</b>

Hieronder zijn de verschillen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025 toegelicht. In 2025 is in werkelijkheid € 13,2 miljoen gerealiseerd aan investeringen. Door een administratieve subsidiecorrectie heeft echter een verschuiving plaatsgevonden van € 0,2 miljoen tussen 2024 en 2025. Hierdoor is de rekening 2025 uitgekomen op € 13,0 miljoen.

#### **Verzamelkrediet**

Het verzamelkrediet is in de 2e begrotingswijziging van 2025 bijgesteld naar € 3,96 miljoen. Oorzaken voor het verschil tussen begroot en realisatie:

- de waterharmonica à € 2,5 miljoen ten onterecht was meegenomen in het verzamelkrediet;
- de kosten voor de beluchting op Houtrust waren lager en werden deels ook door Delfluent meebetaald;
- vertraagde projecten waaronder de procesautomatisering De Groote Lucht (PA DGL);
- projecten zijn voor lagere kosten uitgevoerd dan geraamd (bijvoorbeeld bij project transportleiding De Ier-Maassland heeft een lokale aannemer het werk uitgevoerd. Omdat deze is gehuisvest in het gebouw naast de locatie waren er lagere kosten voor aanvoeren van materieel en middelen);
- projecten zijn gepauzeerd omdat ze naar verwachting momenteel niet nodig zijn door een andere configuratie (onder andere denitrificerend zandfilter PA en extra doseerinstallatie van een koolstofbron).

Ten opzichte van de bijgestelde begroting zijn de kosten voor procesautomatisering op De Groote Lucht verder naar achteren geschoven en is de gasballon vervroegd vervangen. Hierdoor is er een kleine verschuiving van de kosten te zien naar 2026.

#### **Collectieve zuivering**

De PACAS-installatie is door meevallers goedkoper uitgevallen. Wel is er nog een separate bedrijfswater-installatie nodig om het zuiveringsproces stabiel te houden. Dit wordt in 2026 gerealiseerd. Voor de persleiding was in 2025 extra engineeringwerk nodig om te voldoen aan de eisen uit de omgeving.

#### **Zonneweide Kapittelland**

Begroot voor 2025: € 0,7 miljoen; gerealiseerd: nihil.

Vanwege discussies over het al dan niet doorgaan van deze investering en het organiseren van het beheer van deze assets binnen Delfland was het project tot Q3 gepauzeerd. In Q4 is het project weer gestart. Kosten verschuiven naar 2026.

#### **Waterharmonica**

Begroot: € 2,5 miljoen. Bijgestelde begroting: € 2,5 miljoen. Gerealiseerd: € 1,6 miljoen.

Begin 2025 zag het er naar uit dat een deel van het werk naar 2026 zou worden verschoven waardoor € 0,75 miljoen zou worden uitgegeven (per ongeluk niet verwerkt in de Burap 2025). Na gunning zijn de gecontracteerde aannemers voortvarend gestart en zijn de werkzaamheden voorspoedig verlopen, waardoor meer is gerealiseerd dan bij de start van de aanbesteding was aangenomen.

In 2025 zijn de volgende projecten (deels) geactiveerd:

1. Vervanging ontvangstwerk De Groote Lucht
2. Vervanging beluchting Houtrust
3. Onbemand slib verladen Harnaschpolder
4. Collectieve verwijdering gewasbeschermingsmiddelen RWZI Nieuwe Waterweg
5. Zonne-energie Waterketen (Harnaschpolder)

#### 1.2.4.6 Bereiken effecten en betrokkenheid verbonden partijen

##### Delfluent

Delfluent beheert en onderhoudt voor ons de AWZI's Harnaschpolder en Houtrust en draagt daarmee bij aan het doelmatig en toekomstbestendig transport van afvalwater, het zuiveringsproces en slibverwerking. De risico's van deze samenwerkingsvorm hebben wij in bijlage 5 Risico's Delfland opgenomen.

##### HVC/GR Slibverwerking

Door deelname in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Slibverwerking, aandeelhouder B van HVC, optimaliseren we de doelmatigheid, duurzaamheid en toekomstbestendigheid van het transporteren, zuiveren en verwerken van het slib. HVC verwerkt het slib tegen een vast tarief.

Ontwikkelingen HVC:

- HVC bereidt grote investeringen voor in duurzame warmte, waaronder geothermie, met impact op water en bodembeheer.
- HVC breidt publieke warmtenetten uit, die mede afhankelijk zijn van reststromen uit de waterketen.
- HVC benadrukt het belang van grondstoffenterugwinning en versnelling van de circulaire economie, aansluitend op waterketenambities.

##### Netwerk Waterketen Delfland (NAD)

Deelname aan het NAD draagt bij aan de doelstelling Transitie van een lineaire naar een circulaire waterketen.

##### Aquaminerals

Aquaminerals onderzoekt en faciliteert bij het streven van Delfland om grondstoffen terug te winnen en duurzaam hergebruik toe te passen. Hiermee draagt dit bij aan beleidsdoelstellingen van de programmatische Circulaire Economie.

##### Alliantie Waterkracht

Deelname aan deze samenwerkingsvorm heeft ten doel het delen en ophalen van kennis, gezamenlijk onderzoek inzake onder andere de waterketen.

## 1.2.5 Financiën, algemene dekkingsmiddelen



### 1.2.5.1 Programmalijn Financiën

**Doel: Een duurzaam financieel evenwicht.**

*Een duurzaam financieel evenwicht.*

**Doelstelling voor 2025 en verwacht effect**

*In 2025 zetten we het in 2024 gestarte proces van optimalisatie van de P&C-producten voort. Het effect is een betere financiële sturing, beheersing en een efficiëntere bedrijfsvoering bewerkstelligen.*

#### 1.2.5.1.2 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Prestatie-indicatoren financiën	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Rekening 2025
Vrije kasstroom (in € 1 miljoen)	-28,4	-53,5	-51,6	-55,7
Netto-schuldquote (schuldpositie gedeeld door belastingopbrengsten)	173%*	175%	175%	157%
Kapitaallasten als % van de totale lasten	22%	20%	20%	21%

\* In de vastgestelde jaarstukken 2024 staat 175%. In die berekening van de NSQ zijn per abuis de opbrengsten uit verkoop groen gas e.d. meegenomen.

In de 2de begrotingswijziging (2e BW) die in de VV van november 2025 is vastgesteld, zijn geen prestatie-indicatoren opgenomen. De begrotingswijzigingen hebben echter wel gevolgen voor de financiële prestatie-indicatoren. Om een juiste aansluiting te krijgen met de financiële cijfers en toelichtingen in de rest van dit document hebben we in de kolom Prognose 2025 de cijfers van de 2e BW verwerkt.

De netto schuldquote (NSQ) daalt meer dan begroot. Dat komt doordat enerzijds de belastingopbrengsten € 3,1 miljoen hoger zijn dan in de prognose is afgegeven (zie paragraaf

1.3.3 Waterschapsbelasting) en anderzijds de netto schuldpositie circa € 50 miljoen lager uitkomt dan geprognosticeerd. Deze laatste bestaat uit een hoger saldo in de schatkist van € 10 miljoen en een lager saldo van korte vorderingen en schulden van bijna € 38 miljoen dan geprognosticeerd (zie hieronder de toelichting op de kasstroom).

De kapitaallasten als percentage van de totale lasten zijn licht hoger dan verwacht. Dit komt door de inhaalafschrijvingen van € 1,1 miljoen op de twee activa met restwaarde (zie paragraaf 1.2.4.1).

De opbouw van de vrije kasstroom staat in de volgende tabel.

Kasstroom (bedragen * € 1 miljoen)	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Rekening 2025
<i>1 - Kasstroom uit exploitatie</i>				
Totale opbrengsten	328,6	330,5	338,3	342,9
Totale lasten	-305,1	-318,0	-329,1	-318,7
Afschrijvingen	39,5	39,4	40,4	41,5
Invloed vorderingen en schulden <sup>1</sup>	-20,7	-	-	-37,2
Invloed voorzieningen <sup>2</sup>	1,1	-	-	0,9
<b>Totaal kasstroom exploitatie</b>	<b>43,4</b>	<b>51,8</b>	<b>49,7</b>	<b>29,4</b>
<i>2 - Kasstroom uit investeringen</i>				
Investeringen (inclusief bijdragen van derden)	-32,0	-55,5	-51,5	-35,3
<b>Subtotaal kasstroom voor verplichte aflossingen</b>	<b>11,4</b>	<b>-3,7</b>	<b>-1,8</b>	<b>-5,9</b>
<i>3 - Kasstroom uit financiering</i>				
Aflossingen PPS-leningen en overige leningen	-39,8	-49,8	-49,8	-49,8
<b>Totale vrije kasstroom</b>	<b>-28,4</b>	<b>-53,5</b>	<b>-51,6</b>	<b>-55,7</b>

<sup>1</sup> In de geprognosticeerde balans in de begroting gaan we er vanuit dat de posities van de kortlopende vorderingen en van de kortlopende schulden onveranderd blijven. Hierdoor is de begrote kasstroom nihil. In de praktijk ontstaat bijna altijd een verschil tussen de standen aan het eind van het jaar.

<sup>2</sup> De onttrekkingen en toevoegingen aan de voorzieningen worden niet begroot. Pas bij het opstellen van de jaarrekening krijgen wij inzicht in de hoogte van de voorzieningen en de benodigde toevoegingen.

De vrije kasstroom is € 4,1 miljoen lager (hogere uitstroom) dan de prognose. Dit verschil wordt verklaard door de volgende posten:

- De kasstroom uit het resultaat is € 14,9 miljoen hoger. Dit bedrag bestaat uit € 4,6 miljoen meer opbrengsten en € 10,3 miljoen minder kosten.
- De afschrijvingen zijn hoger door de inhaalafschrijving op de twee activa waarvan is geconstateerd dat ze aan het einde van de looptijd nog een restwaarde hebben.
- In de post Invloed vorderingen en schulden zit de afname van de schuld aan Delfluent van € 32,7 miljoen. In januari 2025 is het geschil over de service-fee met Delfluent door middel van arbitrage beslecht en zijn de nog verschuldigde bedragen inclusief rente aan Delfluent betaald. De betaling heeft geen effect op het resultaat van 2025, omdat in de jaarrekeningen van 2022, 2023 en 2024 hierop was geanticipeerd.
- De netto investeringsuitgaven zijn € 16,2 miljoen lager dan begroot. De realisatie bestaat enerzijds uit € 40,1 miljoen aan uitgaven anderzijds uit bijdragen (met name subsidies) van € 4,8 miljoen.

Wat hebben we bereikt?

In 2025 hebben wij ons voorbereid op de invoering van het nieuwe belastingstelsel per 1 januari 2026. Hierdoor - en ook door wijzigingen in de verslaggevingsregels - hebben wij een aantal verordeningen en nota's (waaronder de Kostentoedelingsverordening watersysteemheffing Delfland en de nota Reserves en voorzieningen) herzien en laten vaststellen door de VV.

Voor ontwikkelingen bij Delfland met grote financiële gevolgen, zoals de Vergulde Hand, is bedrijfseconomisch, fiscaal en financieel advies gegeven.

Lias, een softwarepakket dat het planning en control-proces beter ondersteunt, is gebruikt voor de samenstelling van de begroting 2026 en deze jaarstukken. Ook voor de andere P&C-producten wordt Lias gebruikt. Dit zal leiden tot een hogere efficiency in het maken en de kwaliteit van de P&C-producten.

Het inkoopteam is in 2025 versterkt. Het team ondersteunt en adviseert de organisatie bij onder andere het rechtmatig aanbesteden van goederen, werken en diensten en inhuur. In 2025 heeft de VV het uniforme inkoopbeleid voor alle waterschappen bij Delfland vastgesteld.

### Wat heeft het gekost?

1.2.5.1.3 Tabel: Exploitatie programmalijn Financiën

Financiën	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten*	15.618	14.569	14.423	14.157
Baten*	-4.918	-4.411	-4.358	-4.533
Saldo	10.699	10.158	10.065	9.624

\* Vanwege een wijziging in de verslaggevingsregels heeft een verschuiving plaatsgevonden tussen de baten en lasten. In zowel de begroting 2025 als de bijgestelde begroting 2025 zijn de personeelsbaten meegenomen als negatieve lasten. Daardoor werden zowel de baten als lasten te laag gepresenteerd. In deze cijfers is dat gecorrigeerd.

#### Lasten

In de 2de begrotingswijziging is het afdelingsbudget met € 0,1 miljoen verlaagd. De verwachting was dat de kosten voor extern personeel lager zou uitvallen. Uiteindelijk zijn die kosten nog lager uitgevallen.

#### Baten

In 2025 zijn meer verzoeken binnengekomen dan vooraf verwacht voor zowel de afkoop van de erfpachtcanon (het vooraf in één keer voldoen van de volledige erfpachtsom) als voor de verkoop van het juridisch eigendom van de grond (het blooteigendom) aan de zittende erfpachter. Hierdoor is de eenmalige opbrengst in het afgelopen boekjaar hoger uitgevallen dan eerder was ingeschat op basis van de verwachte verkooptransacties.

#### **Toelichting op doorbelasten personeelskosten**

De Financiële Eenheid voert voor de Hoogheemraadschappen van Rijnland, Schieland en de Krimpenerwaard en Delfland de financiële administratie. Hiertoe behoort ook het beheer van het systeem waaronder de urenmodule. Wij zijn zelf verantwoordelijk voor een goede urenbegroting en realisatie door middel van tijdschrijven. Aan de hand van de geschreven uren worden namelijk de afdelingskosten (personeelslasten, inhuur personeel, baten uit detachering en dergelijken) doorbelast naar de programmalijnen. Volledigheid en juistheid van tijdschrijven is dus essentieel.

In 2025 is de realisatie van de afdelingskosten € 78,6 miljoen (begroot € 79,7 miljoen). Hiervan is € 74,5 miljoen doorbelast naar de programmalijnen door middel van tijdschrijven. Dat betekent dat € 4,1 miljoen niet is doorbelast. Om toch alle afdelingskosten te kunnen doorbelasten, vindt met de jaarafsluiting een analyse plaats van de geschreven en ontbrekende

uren (de zogenaamde nacalculatie). Hieruit volgt een boeking die er voor zorgt dat uiteindelijk alle afdelingskosten worden doorbelast naar de programmalijnen. Dit kan echter leiden tot een afwijking op een programmalijn die niet direct te koppelen is aan de uitgevoerde activiteiten. Verschillen in personeelskosten op programmalijn-niveau zijn hierdoor niet altijd goed te verklaren. Deze systematiek is gelijk aan die van voorgaande jaren.

### 1.2.5.2 Programmalijn Algemene dekkingsmiddelen

**Doel: Financiering van de waterschapstaken door het tijdig, juist en volledig opleggen van belastingaanslagen.**

*De Regionale Belasting Groep (RBG) is verantwoordelijk voor het volledig, tijdig en efficiënt heffen en invorderen van de belastingen.*

#### Wat hebben we bereikt?

De belastingaanslagen zijn tijdig, juist en volledig opgelegd. Daarnaast heeft de Regionale Belasting Groep (de RBG), net als in voorgaande jaren, ook aandacht besteed aan de Kinderopvangtoeslagaffaire (KOTA). Die affaire leidt al een paar jaar tot extra kwijtschelding en terugbetalingen, waardoor wij belastinginkomsten mislopen. Het Rijk heeft hiervoor een compensatieregeling ingesteld, waardoor we ook volledig zijn gecompenseerd voor de KOTA-kosten over 2025. In paragraaf 1.3.3 worden de waterschapsbelastingen verder uitgewerkt.

#### Wat heeft het gekost?

1.2.5.2.3 Tabel: Exploitatie programmalijn Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	342	-3.163	183	436
Baten	-292.868	-300.779	-305.904	-308.630
Saldo	-292.526	-303.942	-305.722	-308.195

#### Lasten

De hogere lasten worden veroorzaakt door de toevoeging aan de voorziening wachtgeld. Deze wordt nooit begroot. Zie paragraaf 2.2.4.2 Voorzieningen voor nadere toelichting.

#### Baten

De baten zijn € 2,7 miljoen hoger uitgekomen dan begroot.

Hogere belastingopbrengsten voor de watersysteemheffing. Deze worden in paragraaf 4.4 nader toegelicht.	1,1
Hogere belastingopbrengsten uit de zuiveringsheffing. Deze worden in paragraaf 4.4 nader toegelicht.	1,9
We hebben minder baten ontvangen als tegemoetkoming voor salarissen en sociale lasten (bijvoorbeeld zwangerschapsverlof).	-0,3
<b>Totaal</b>	<b>2,7</b>

### 1.2.5.3 Bereiken effecten en betrokkenheid verbonden partijen

#### Nederlandse Waterschapsbank en Financiële Eenheid

Binnen dit programma dragen de verbonden partijen, de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) en de Financiële eenheid (FE) bij aan de beleidsdoelstelling 'Een duurzaam financieel evenwicht'.

De FE is een gemeenschappelijke administratie, die voor Delfland, Rijnland en Schieland en de Krimpenerwaard de financiële administratie uitvoert.

### Regionale belastinggroep

Via de RBG dragen we met de uitvoering van het volledig, tijdig en efficiënt heffen en invorderen van de belastingen bij aan de financiering van de waterschapstaken door het tijdig, juist en volledig opleggen van belastingaanslagen. Van risico's met materiële financiële effecten bij Delfland is geen sprake. Zie ook paragraaf 1.2.5.2.

#### Keurmerk GBO

In 2025 heeft de RBG het keurmerk Geldzorgenbewuste organisatie (GBO) ontvangen. De RBG heeft het keurmerk GBO gekregen, omdat de organisatie de werkzaamheden zo heeft ingericht dat klanten en personeel geholpen worden bij geldzorgen. In een zo vroeg mogelijk stadium.

Voor het keurmerk GBO is de RBG op twee onderdelen beoordeeld:

1. Warm Incasseren: de RBG houdt rekening met de situatie van inwoners. Er wordt samen gezocht naar een oplossing, wanneer iemand zijn/haar gemeente- of waterschapsbelasting niet kan betalen.
2. Warm Werkgeverschap: binnen de RBG wordt open over geldzorgen gepraat. Medewerkers kunnen hulp krijgen en weten dat ze er niet alleen voor staan.

### 1.2.5.4 Dekkingsmiddelen, vennootschapsbelasting en onvoorzien

De dekkingsmiddelen bestaan uit alle baten plus het saldo van de financieringsfunctie (renteresultaat).

#### 1.2.5.4.1 Tabel: Dekkingsmiddelen

Dekkingsmiddelen	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Zuiveringsheffing	-160.617	-160.411	-161.099	-163.059
Watersysteemheffing	-131.037	-138.288	-141.603	-142.679
Verontreinigingsheffing	-64	-54	-54	-83
Totaal belastingopbrengsten	-291.718	-298.752	-302.756	-305.821
Dividenden	-827	-827	-827	-689
Saldo van de financieringsfunctie				
Overige algemene opbrengsten	-36.095	-30.907	-34.724	-36.351
Totaal dekkingsmiddelen	-328.639	-330.486	-338.308	-342.861

Het totaal aan dekkingsmiddelen zoals in deze paragraaf opgenomen, is opgebouwd uit:

- de algemene dekkingsmiddelen (bestaat vooral uit belastingopbrengsten; paragraaf 1.2.5.2); plus
- de baten uit de andere programma's.

Het saldo van de financieringsfunctie (renteresultaat) is € 0,2 miljoen en is verwerkt in de rentelasten.

#### Vennootschapsbelasting (vpb)

De waterschappen zijn sinds 2016 vpb-plichtig geworden. Dit houdt in dat we winstbelasting moeten afdragen over ondernemersactiviteiten. Hoewel Delfland zelf geen winst in het kader van de vpb realiseert, kan op projectniveau fiscaal gezien wel sprake zijn van winst. De aanslag

vennootschapsbelasting over 2024 en de verwachte aanslag over 2025 zijn verwerkt in deze jaarrekening. Beide aanslagen zijn € 0 (nul euro).

*Post onvoorzien*

In de begroting nemen wij een post onvoorzien op ter grootte van € 100.000. Dit is gelijk aan 2025. Deze post verdelen we 50-50 over de twee waterschapstaken watersysteembeheer en zuiveringsbeheer.

De realisatie 2025 was € 0 (nul euro).

## 1.2.6 Organisatie en bedrijfsvoering



### 1.2.6.1 Programmalijn Organisatie

**Doel: Een professionele, toekomstbestendige, rechtmatig handelende en resultaatgerichte organisatie.**

*We zijn een professionele organisatie die in verbinding staat met de maatschappij, strategieën ontwikkelt om veranderingen tegemoet te treden en deze vertaalt naar ons handelen. We opereren resultaatgericht door duidelijke sturing op doelen en goed ingerichte processen.*

**Doelstelling voor 2025 en verwacht effect**

- *Voor procesmanagement niveau 2 in 2025 en niveau 3 eind 2026.*
- *De organisatie past de voornaamste principes van risicomangement consistent toe.*
- *Verbetering van de sturing door het maken van duidelijke resultaatafspraken die bijdragen aan het behalen van de bestuurlijke doelen.*
- *Inwoners en oud-medewerkers als vrijwilliger meer betrekken bij ons werk en inzetten als ambassadeur voor Delfland (Vrienden van Delfland*

#### Wat hebben we bereikt?

1. Niveau 2, het niveau waarbij processen zijn beschreven en herhaald worden uitgevoerd en het eigenaarschap is vastgelegd, hebben we niet gerealiseerd; dit wordt veroorzaakt door 2 zaken: het aantal processen dat we hebben is zodanig hoog dat het qua capaciteit niet mogelijk was en daarnaast is vanaf augustus 2025 er een vacature op de positie van de adviseur die hier de trekker van is.
2. Behaald. In 2025 hebben we ingezet op verdere implementatie van het risicomangement-  
raamwerk door training, verbeteren van de rapportages en bepalen risicobereidheid en acceptatie.
3. Behaald. Ook dit jaar is de sturing verder verbeterd. Dit is een continu proces waarbij we bij elke opdracht nadrukkelijk kijken of deze past bij de afspraken in de begroting en de langere termijndoelen zoals vastgesteld in het coalitieakkoord en het WBP6..
4. Behaald.

## Wat heeft het gekost?

1.2.6.1.3 Tabel: Exploitatie programmalijn Organisatie

Organisatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	12.585	11.941	12.922	13.608
Baten	-10	0	-938	-1.250
Saldo	12.575	11.941	11.984	12.358

De lasten liggen € 0,7 miljoen hoger dan begroot. Dit is met name het gevolg van hogere kosten van inhuur en inzet van Delfland zelf. Deze capaciteit is ingezet op zowel de implementatie van het nieuwe personeelssysteem Youforce als op de voorbereiding op de ontvlechting van de salarisadministratie CSF, die momenteel gezamenlijk met Schieland en Rijnland wordt gevoerd. Verder is de inzet op NLPG hier gerealiseerd, maar begroot onder programmalijn NPLG (paragraaf 1.2.1.3).

De hogere bijdrage van Schieland en Rijnland aan de implementatie van YouForce heeft voor een stijging van de baten gezorgd.

Per saldo zijn de netto kosten hierdoor € 0,4 miljoen hoger dan begroot.

## 1.2.6.2 Programmalijn Informatievoorziening

**Doel: Het realiseren van een veilige, effectieve, betrouwbare en wendbare informatievoorziening (IV) die helpt Delfland doelen te realiseren en de digitale transformatie ondersteunt.**

*Het realiseren van een veilige, effectieve, betrouwbare en wendbare informatievoorziening (IV) die helpt Delfland doelen te realiseren en de digitale transformatie ondersteunt.*

**Doelstelling voor 2025 en verwacht effect**

*We streven naar volwassenheidsniveau 4 voor informatiebeveiliging (kantoor- en procesautomatisering) en privacy te bereiken en te behouden.*

- We voldoen aan de NIS2 en andere relevante wet- en regelgeving.*
- We zijn 'weerbaar' tegen cyberdreigingen.*
- Delfland krijgt een nieuwe (digitale) werkplek die bureauwerkplekken vervangt, werkzaamheden optimaal ondersteunt en voldoet aan privacy- en securitybeleid, wet- en regelgeving.*
- Uitrol nieuw ontwikkelde IV-processen voor onder andere: relatiemanagement, portfoliomanagement, functioneel beheer etcetera. We verbeteren de diensten rondom beheer en ontwikkeling van onder andere Geo-informatie, datamanagement, projectmanagent etcetera.*
- Vaststellen en borgen van de meerjarenvisie inclusief de ontwikkeling van een routekaart van waar we naartoe willen op het gebied van IV.*

1.2.6.2.1 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Prestatie-indicatoren informatievoorziening	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Rekening 2025
Mate van cyberweerbaarheid	13-16	16-18	16-18	16-18

## Wat hebben we bereikt?

In 2025 zijn belangrijke stappen gezet op het gebied van informatiebeveiliging en privacy (IB&P). Diverse maatregelen zijn geïmplementeerd en (interne) audits zijn uitgevoerd.

Uit interne en externe audits blijkt dat volwassenheidsniveau 3 organisatiebreed nog niet is bereikt. Niveau 3 betekent dat processen organisatiebreed zijn vastgelegd, consistent worden uitgevoerd en structureel worden gemeten en gerapporteerd. Hoewel beleid, kaders en maatregelen voor informatiebeveiliging zijn ingericht en in de praktijk worden toegepast, is dit nog niet overal uniform, aantoonbaar en meetbaar geborgd. De organisatie ontwikkelt zich gefaseerd richting niveau 3.

Als voorbereiding op de Cyberbeveiligingswet (NIS2) heeft Delfland in 2025 verder invulling gegeven aan businesscontinuïteitsmanagement en het risico-gestuurd inbedden van informatiebeveiliging binnen de informatievoorziening en de procesautomatisering.

Ten aanzien van de Archiefwet voldoet Delfland nog niet volledig aan alle wettelijke vereisten. In 2025 zijn wel belangrijke voorbereidingen getroffen voor een vernieuwde governance rondom archivering en informatiebeheer. Deze governance vormt de basis voor structurele verbetering. De verdere implementatie vindt in de komende jaren gefaseerd plaats.

Een belangrijke mijlpaal in 2025 was de realisatie van de netwerkscheiding tussen kantoorautomatisering en procesautomatisering. Daarmee is de cyberweerbaarheid aantoonbaar versterkt; de omgeving is in 2025 als weerbaar beoordeeld. De cyberweerbaarheid is verder vergroot door de invoering van security-awareness programma's en een verbeterde inrichting van incidentrespons.

In 2025 is een nieuwe IV-werkplek opgeleverd en organisatiebreed uitgerold. Deze vervangt de bestaande bureauwerkplekken, ondersteunt hybride werken en voldoet aan actuele privacy- en security-eisen.

Daarnaast zijn vernieuwde en aangescherpte IV-processen geïmplementeerd, waaronder relatiemanagement, portfoliomanagement en functioneel beheer. Ook zijn diensten op het gebied van geo-informatie, datamanagement en projectmanagement verbeterd. Het geprofessionaliseerde databeheer en de archivering zijn vastgelegd in procesbeschrijvingen en getoetst via een audit.

Samenvattend stond 2025 vooral in het teken van het versterken van de basis en het vergroten van inzicht in volwassenheid en risico's; 2026 richt zich op verdere borging, aantoonbaarheid en doorontwikkeling.

## Wat heeft het gekost?

1.2.6.2.2 Tabel: Exploitatie programmalijn Informatievoorziening (IV)

Informatievoorziening (IV)	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	18.318	20.478	18.561	18.988
Baten	-40	0	0	-36
Saldo	18.279	20.478	18.561	18.952

De lastenoverschrijding van € 0,4 miljoen kent de volgende oorzaken:

Tijdelijke extra inzet van circa 1,5 fte voor het wegwerken van achterstanden in de verwerking van watervergunningen, ontstaan na de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Deze inzet was noodzakelijk om vergunning gegevens te actualiseren tot aan de Legger en om te voorkomen dat initiatiefnemers via het Omgevingsloket onjuiste uitkomsten krijgen bij een vergunningscheck.	0,2
--	-----

Minder kosten aan hardware, audiovisuele middelen en software, doordat deze zijn gerealiseerd binnen afzonderlijke projecten of extern zijn gefinancierd. Ook zijn de kosten voor uitbesteding van ICT-diensten verlaagd door efficiëntere contractering.	-0,4
Hogere doorbelaste personele kosten. Zie toelichting in paragraaf 1.2.5.1.	0,6
Totaal	0,4

### 1.2.6.3 Programmalijn Regulering en handhaving



**Doel: Een effectieve en efficiënte regulerings- en dienstverleningsketen als schakel tussen buiten en binnen.**

*De reguleringsketen is een belangrijk instrument voor Delfland en ondersteunt de primaire doelen, waterveiligheid, -kwantiteit, -kwaliteit en zuivering optimaal. Het vormt een transparante schakel tussen Delfland en initiatiefnemers zoals burgers, bedrijven en medeoverheden (buiten en binnen). We zetten toezicht en handhaving effectief in om het naleefgedrag te bevorderen en structureel te verbeteren. Binnen de wet- en regelgeving houden we daarbij rekening met externe factoren als klimaatverandering en druk op ruimte.*

**Doelstelling voor 2025 en verwacht effect**

*Regulering van initiatieven vindt plaats binnen de wettelijke kaders en termijnen. Bij de beoordeling van initiatieven maken we een integrale belangenafweging. Bij het actualiseren en ontwikkelen van beleidsregels en (handelings)kaders geven we prioriteit aan bestrijden van activiteiten die de waterkwaliteit negatief beïnvloeden.*

#### 1.2.6.3.1 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Prestatie-indicatoren regulering en handhaving	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Rekening 2025
De vergunningen worden binnen de wettelijke termijn van meestal 8 weken verstrekt	92%	95%	95%	93%

#### Wat hebben we bereikt?

##### Regulering

In 2025 is het aantal behandelde aanvragen voor een vergunning met 5% toegenomen tot 1819 dossiers. Het verhoogde aantal aanvragen heeft niet geleid tot een toename van het personeel.

Om onderbezetting en pieken op te kunnen vangen, is er in het afgelopen jaar onder meer een aanbesteding afgerond om eenvoudige vergunningsaanvragen door een externe partner, tegen een vooraf vastgesteld tarief, te laten behandelen. Eind 2025 zijn de eerste opdrachten uitgezet en de verwerking verloopt naar wens.

##### Beleidsontwikkeling Regelgeving

Op het gebied van beleidsontwikkeling en dan specifiek op het gebied van regelgeving, zijn grote stappen gezet: De beleidsregel infiltratie bevindt zich eind 2025 in een afrondende fase waarmee Delfland voorop loopt in het zoeken naar evenwicht tussen bescherming van het grondwater en het mogelijk maken van maatschappelijke initiatieven. Dit in afwachting van provinciaal en/of landelijk beleid.

In 2025 is de Waterschapsverordening geactualiseerd waarbij het hoofdstuk 'Verhardingen' is uitgebreid met (glastuinbouw-)bedrijven. Hiertoe is ook de 'Richtlijn compensatie verhardingen' aangepast die nu het karakter van een beleidsregel heeft gekregen.

Naar aanleiding van de bestuurlijke opdracht 'Regels maken/Regels benutten' is een beleidsregel 'Zorgplicht lozingen glastuinbouw' opgesteld en inmiddels vastgesteld. Deze beleidsregel richt zich vooral tot glastuinbouwbedrijven die achterblijven bij het voorkomen van emissies naar het oppervlaktewater.

In 2025 is ook de pilot afgerond waarmee het proces is getest om NEZ-en van derden op de legger van Delfland vast te leggen en daarmee een bescherming te bieden. Dit proces is in '25/'26 uitgewerkt en nu geïmplementeerd.

Zoals afgesproken is in 2025 de legesverordening geactualiseerd. Naast kleine inhoudelijke wijzigingen, zijn ook de bedragen geïndexeerd en verhoogd om de kostendekkendheid van de vergunningverlening te vergroten.

##### Toezicht en Handhaving

Op onderstaande wijze hebben we bijgedragen aan de doelstellingen voor 2025:

1. Naast de reguliere aanpak is met een meer risicogestuurde aanpak ingezet op:
  - Boezem 3 (Plas Prinsenbos);
  - Dorppolder;
  - Oud- en Nieuw Wateringveldschepolder;
  - Polder Berkel.
- Dit leidde tot:
  - 9 Lasten onder Dwangsom;
  - nazorgacties in Oude Campspolder, de polder van Nootdorp, Waalblok, de Boschpolder, de Groeneveldse polder en de Zuidpolder van Delfgauw;
  - samenwerking van Delfland met de Omgevingsdienst Haaglanden en de DCMR Milieudienst Rijnmond, waarna zij handavingszaken startten rond bodemlozingen en lekkages. Een aantal restpunten wordt in 2026 nader onderzocht;

- in aanvulling op de Risicogestuurde Aanpak hebben we in 2025 een aanvullende aanpak opgesteld en uitgevoerd. Daaruit is onder andere een verdubbeling van de hoogte van dwangsommen voortgekomen. Meer actieve communicatie over overtredingen en hebben we ook natuurlijke personen Lasten onder Dwangsom opgelegd, naast een Last onder Dwangsom op het bedrijf.

### Regulier toezicht glastuinbouw

Naast de controles in de polders van de Risicogestuurde Aanpak houdt Delfland regulier toezicht op de glastuinbouw in de overige polders. Het reguliere toezicht voeren we uit op basis van ad-hoc meldingen, eigen waarnemingen en constatering, handhavingsdagen en signaaltoezicht door omgevingsdiensten. Naar aanleiding van het reguliere toezicht legden we in totaal twaalf LOD's op in 2025.

Daarnaast controleerde Delfland opgelegde LOD's van minimaal een half jaar geleden nogmaals, ook wel dwangsomcontroles genoemd. In 2025 waren dat 51 controles. De gecontroleerde LOD's zijn afkomstig uit 2023 en 2024. Dit resulteerde in vier invorderingsbesluiten als gevolg van niet-naleving. Bij één bedrijf leidde dit tot een verhoging van de dwangsom naar €100.000 en legden we ook een dwangsombesluit op aan de natuurlijke persoon die bij dit bedrijf betrokken is.

### 2. Samenwerking

- Delfland gaf op 17 juni 2025 een seminar aan medewerkers van het Ministerie van Justitie en Veiligheid over waterkwaliteit en strafrecht. Dit heeft geleid tot onderzoek naar een relatief nieuw onderdeel binnen het strafrecht; het ontnemen van wederrechtelijk voordeel.

### 3. We optimaliseren toezichtprocessen, drones en AI

- Er is een drone aangeschaft met warmtebeeldcamera die we goed hebben kunnen inzetten in de glastuinbouwgebieden;
- Er is in 2025 gestart met het maken van modellen in Power BI om data betreffende toezicht en handhaving beter te kunnen interpreteren en inzichtelijk te maken. Het eerste kwalitatieve model komt in het tweede kwartaal van 2026 gereed.

### Wat heeft het gekost?

1.2.6.3.2 Tabel: Exploitatie programmalijs Regulerings en handhaving

Regulering en handhaving	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	9.466	10.755	11.254	10.639
Baten	-29	-5	-5	-33
Saldo	9.437	10.750	11.249	10.606

De onderschijding van € 0,6 miljoen in de kosten ten opzichte van de begroting is het gevolg van lagere doorbelaste personele kosten en door de openstaande vacatureruimte gedurende 2025. Verder zijn de kosten van het beheer en de actualisatie van de Legger lager uitgevallen dan begroot.

#### 1.2.6.4 Programmalijn Interne dienstverlening en bestuursondersteuning

**Doel: Een effectieve, betrouwbare en wendbare interne product- en dienstverlening en een juiste, tijdige en transparante besluitvorming.**

*Een effectieve, betrouwbare en wendbare interne product- en dienstverlening en een juiste, tijdige en transparante besluitvorming.*

**Doelstelling voor 2025 en verwacht effect**

*In 2025 wordt juridisch advies verleend bij het actualiseren van de interne regelgeving, zoals bij de actualisatie van de verordening beleids- en verantwoordingsfunctie.*

##### Wat hebben we bereikt?

Delfland heeft reguliere adviserende en ondersteunende werkzaamheden binnen de bestuurlijke besluitvorming uitgevoerd waarmee zowel organisatie, dagelijks bestuur als algemeen bestuur worden bediend. Ook is een nieuwe versie van het 'Reglement van orde verenigde vergadering en commissies' vastgesteld en is de 'verordening algemene bestuursleden' gereed voor besluitvorming begin 2026.

Voor wat betreft de interne dienstverlening heeft Delfland aanpassingen gedaan aan de werkomgeving van het Gemeenlandshuis, de nieuwe digitale werkplek en zonwerende folie in het Atrium, nieuwe lockers en nieuwe monitorarmen.

##### Wat heeft het gekost?

1.2.6.4.3 Tabel: Exploitatie programmalijn Interne dienstverlening en bestuursondersteuning

Interne dienstverlening en bestuursondersteuning	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	10.605	10.465	10.708	11.394
Baten	-82	-58	-58	-44
Saldo	10.523	10.408	10.651	11.349

Binnen het programma is er een overschrijding als gevolg van de toevoeging aan de pensioenvoorziening van € 0,8 miljoen. Deze netto toename van de voorziening wordt veroorzaakt door de aanstaande overgang van de bestuurderspensioenen naar het nieuwe pensioenstelsel en het ABP.

### 1.2.6.5 Programmalijn Communicatie

**Doel: Met communicatie en klantcontact bouwen we aan de reputatie van een deskundige, betrouwbare en mensgerichte organisatie. We maken Delfland zichtbaar op belangrijke thema's zoals de verbetering van waterkwaliteit en omgaan met klimaatverandering.**

*Met communicatie en klantcontact bouwen we aan de reputatie van een deskundige, betrouwbare en mensgerichte organisatie. We maken Delfland zichtbaar op belangrijke thema's zoals de verbetering van waterkwaliteit en omgaan met klimaatverandering.*

**Doelstelling voor 2025 en verwacht effect**

*Door Delfland strategisch te positioneren op de belangrijke thema's, communiceren we met focus. Hierdoor ziet en ervaart de buitenwereld Delfland in toenemende mate als een transparant waterschap dat zich inzet voor de waterkwaliteit en klimaatverandering. Daarnaast vergroten we de mate van tevredenheid bij onze inwoners over het contact met Delfland. Met gerichte campagnes brengen we Delfland over als aantrekkelijke werkgever.*

1.2.6.5.1 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Prestatie-indicatoren communicatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Rekening 2025
Delfland wordt in toenemende mate geassocieerd als waterschap dat zich inzet om de kwaliteit van oppervlaktewater te verbeteren en hoe om te gaan met de gevolgen van klimaatverandering.	0-meting*			Spontane naamsbekendheid 22%
Rapportcijfer voor het contact met het Hoogheemraadschap van Delfland	9,2	8,0	8,0	9,1

\*De 0-meting is niet gehouden in 2024 maar een jaar later vanwege het onderzoek van de Rekenkamer naar Waterbewustzijn, dit om onnodige kosten te voorkomen. De Rekenkamer liet ook de spontane naamsbekendheid van Delfland meten: gestegen van 13% in 2019 naar 22% in 2025. Spontane naamsbekendheid houdt in dat inwoners uit zichzelf de naam van Delfland noemen als het gaat om oppervlaktewaterbeheer. Geholpen naamsbekendheid ligt met 66% ruim boven het landelijk gemiddelde (53%).

Bij de ontwikkeling van de campagne Weerkrachtig om inwoners te helpen bij wat ze kunnen doen bij droogte en wateroverlast is ook een enquête gehouden onder 735 inwoners. Hieruit blijkt dat respectievelijk 72% en 64% Delfland associëren respectievelijk met droogte en veilige en stevige dijken. 61% associeert Delfland met het zorgen voor schoon oppervlaktewater en 52 % met het zuiveren van afvalwater. In het najaar van 2026 zullen we een vervolgmeting uitvoeren om te meten of de campagne Weerkrachtig effectief is geweest en waar eventueel bijsturing nodig is.

#### Wat hebben we bereikt?

In 2025 hebben we intensiever gecommuniceerd over de focusthema's schoon water (waterkwaliteit) en klimaatadaptatie. De toegenomen zichtbaarheid is onder meer terug te zien in de media: media-aandacht voor waterkwaliteit is verdubbeld en die voor klimaatadaptatie is ongeveer 48% gestegen.

Samen met partners en inwoners is gewerkt aan bewustwording en betrokkenheid. Zo organiseerden we een informatiebijeenkomst over het vaarbeleid (120 deelnemers), startten we samen met meerdere gemeenten en de veiligheidsregio de campagne Weerkrachtig om inwoners handelingsperspectieven te bieden over hoe de gevolgen van wateroverlast te beperken. En samen met Glastuinbouw Nederland hebben we een actie opgezet om restanten van gewasbeschermingsmiddelen in te zamelen: 904 kilo.

Met een gerichte campagne richting de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 is een campagne gestart om waterthema's nadrukkelijker op de agenda van de lokale politiek te krijgen.

Voor de klankbordgroep met daarin ongeveer 45 vrijwillige inwoners en de vereniging van oud-medewerkers (76 leden) zijn activiteiten georganiseerd. De klankbordgroep gaf input voor publiekscampagnes. Ook zijn twee standaardbrieven met hun aanwijzingen herschreven.

Met 29 gastlessen is het jaardoel bij het Educatiebeleid ruimschoots gehaald: het doel was 20.

In 2025 ontvingen vijf verzoeken in het kader van de Wet open overheid, en zeven zienswijzen. Alle verzoeken en zienswijzen zijn binnen gestelde termijnen gehandeld.

Al onze websites voldoen aan de wettelijke toegankelijkheidseisen. Ons PFAS-dossier op [www.hhdelfland.nl](http://www.hhdelfland.nl) wordt opgenomen in eregalerij van het ministerie van OCW als voorbeeld van transparante overheidscommunicatie.

Onze inwoners en bedrijven blijven hoog tevreden over hun contact met Delfland: 9,1. Het streefdoel was 8, de bovenkant van het landelijk gemiddelde. Inwoners zijn zeer te spreken over de professionaliteit en vriendelijkheid van de medewerkers van het Servicepunt. 62% van de inwonersvragen wordt momenteel in één keer door het Servicepunt beantwoord zonder dat een terugbelverzoek nodig is. Dit percentage was twee jaar geleden nog 23%.

### Wat heeft het gekost?

1.2.6.5.2 Tabel: Exploitatie programmalijn Communicatie

Communicatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	2.788	2.733	2.683	2.926
Baten	-267	-357	-357	-357
Saldo	2.520	2.376	2.326	2.569

De lasten vallen € 0,2 miljoen hoger uit dan begroot. Een grotere tijdsinzet vanuit de afdelingen heeft geleid tot € 0,1 miljoen. Met de nacalculatie van de uren (doorbelasting afdelingskosten) is nog eens € 0,1 miljoen extra doorbelast. Zie toelichting in paragraaf 1.2.5.1.

## 1.2.6.6 Programmalijn Personeel



### **Doel: Een toekomstgerichte, aantrekkelijke en veilige werkgever.**

*Een toekomstgerichte, aantrekkelijke en veilige werkgever.*

#### **Doelstelling voor 2025 en verwacht effect**

1. *Werk & veiligheid: We behalen trede 3 ('berekendend') op de veiligheidscultuurladder en werken aan de bestendiging ervan.*
2. *Diversiteit en inclusie: Delfland is een organisatie waar iedereen zich welkom voelt.*
3. *Aantrekkelijk werkgeverschap: We zorgen dat we op de arbeidsmarkt bekend staan als een aantrekkelijke werkgever en halen hiermee nieuwe medewerkers beter binnen.*

1.2.6.6.1 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Prestatie-indicatoren personeel	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Rekening 2025
Werkgeverschap*	n.v.t.	8,0	n.v.t.	n.v.t.
TRCF (de mate van veiligheid in de organisatie, uitgedrukt in het aantal ongelukken per miljoen gewerkte uren)	4,5	2,0	2,0	2,4

\* Voor werkgeverschap houden wij één keer per twee jaar een waterschapsbreed sectoraal medewerkersonderzoek

\*\* Sinds medio 2024 meten we de mate van tevredenheid met betrekking tot contact met Delfland continu. Verwachting is dat we in de tweede helft van 2026/1e helft 2027 dit onderzoek kunnen laten plaatsvinden.

### **Wat hebben we bereikt?**

1. Behaald. Certificatie op trede 3 is versterkt en we zetten goede stappen richting trede 4.
2. Behaald. Plan van aanpak Diversiteit & Inclusie is gerealiseerd en de werving van statushouders is ingezet.

3. Behaald. We krijgen veel kandidaten op onze vacatures en slagen erin deze in te vullen. Er is een brede campagne gedraaid om zichtbaarheid te creëren bij de doelgroep die Delfland nog niet goed kent als werkgever.

### Wat heeft het gekost?

1.2.6.6.2 Tabel: Exploitatie programmalijn Personeel

Personeel	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	2.483	2.517	2.609	2.124
Baten	-230	0	-100	-223
Saldo	2.253	2.517	2.509	1.901

In 2025 is minder uitgegeven aan opleidingen zoals het Management Development-programma (MD), Talentontwikkeling en integriteitworkshops. Deels doordat we de workshops door eigen medewerkers laten verzorgen (integriteit) en deels doordat een nieuwe leergang pas medio 2026 gaat starten (MD, Talentontwikkeling). Parallel hieraan zijn er ook lagere accommodatie kosten gerealiseerd door meer trainingen op locatie van Delfland te verzorgen. Dit zorgde voor een onderschrijding ten opzichte van de begroting van € 0,2 miljoen. De overige besparing is veroorzaakt door lagere personele lasten via de urenverantwoording. Zie toelichting in paragraaf 1.2.5.1.

### 1.2.6.7 Programmalijn Digitale transformatie

**Doel: Delfland hanteert digitale transformatie als strategisch instrument voor de verbetering van primaire en ondersteunende werkprocessen en systemen.**

*Ondersteuning van de transitie van Delfland om in 2029 (of eerder) minder handmatig werk uit te voeren en te werken met veiligere en intelligentere systemen die medewerkers optimaal ondersteunen.*

### Wat hebben we bereikt?

In 2025 heeft Delfland een start gemaakt met het versterken van digitale vaardigheden binnen de organisatie. Zo is de ontwikkeling van een meerjarig trainingsprogramma opgestart, gericht op het vergroten van digitale vaardigheden en het structureel bespreekbaar houden van digitalisering.

Parallel hieraan heeft Delfland nieuwe digitale werkprocessen geïmplementeerd en is een moderne digitale werkplek geïntroduceerd. Binnen de operatie is onder andere verdere digitalisering gerealiseerd in de VTH-processen, het fysieke toegangsbeheer van objecten en de optimalisatie van rekenvoorzieningen ten behoeve van simulaties en monitoring. Dit heeft geleid tot een structurele vermindering van handmatige werkzaamheden en een toename van de efficiëntie ten opzichte van 2024. Ook zijn meerdere AI-pilots gestart gericht op procesoptimalisatie en is het dataplatform beschikbaar gesteld en actief in gebruik genomen ter ondersteuning van data-analyse.

Om deze ontwikkelingen in goede banen te leiden, hebben we in 2025 een datastrategie en AI-beleid ontwikkeld, inclusief bijbehorende governance. AI-governance betreft het geheel aan afspraken, processen en toezicht waarmee wordt geborgd dat alle bestaande en nieuwe toepassingen met een AI-component – in welke vorm dan ook – vooraf worden getoetst door de AI Council aan intern beleid en geldende wet- en regelgeving.

## Wat heeft het gekost?

1.2.6.7.3 Tabel: Exploitatie programmalijn Digitale transformatie

Digitale transformatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	648	655	645	831
Saldo	648	655	645	831

De overschrijding van € 0,2 miljoen wordt grotendeels veroorzaakt door een intensiever gebruik van het dataplatform binnen het datagedreven werken dan vooraf begroot. Hierdoor zijn de kosten voor het cloudplatform hoger uitgevallen, terwijl een kleiner deel hiervan kon worden doorbelast aan partners zoals NAD. Dit betreft een structureel effect. Daarnaast is sprake van een incidentele kostenstijging als gevolg van de noodzakelijke externe vervanging van de data-engineer wegens zwangerschapsverlof.

## 1.2.6.8 Programmalijn Innovatie

**Doel: Ontwikkelen van kennis en stimuleren van verbeteringen, gericht op het creëren van maatschappelijke meerwaarde. Hierbij ligt de focus op het anders, beter en/of slimmer inrichten van de Delflandse taken.**

*Ontwikkelen van kennis en stimuleren van verbeteringen, gericht op het creëren van maatschappelijke meerwaarde. Hierbij ligt de focus op het anders, beter en/of slimmer inrichten van de Delflandse taken.*

## Wat hebben we bereikt?

Het Innovatiefonds beheert een portefeuille van ongeveer 15 innovaties en brengt jaarlijks een jaarverslag uit. Bij de selectie van projecten ligt de nadruk op het oplossen van problemen of uitdagingen binnen de taken van Delfland. We besteden extra aandacht aan het verder onderzoeken van deze problemen en kijken altijd hoe de projecten kunnen worden ingepast in de werkprocessen van Delfland.

We hebben in 2025 nieuwe projecten gefinancierd waaronder:

- een pilot met de Startup Medina in samenwerking met de Grondbank GMG BV voor versnelde rijping van baggerspecie;
- de demofase van Harkos, een compacte zuiveringstechniek met korrelib, samen met andere waterschappen en de STOWA;
- uitwerken regionale casus De Ultieme Waterfabriek, samen met Dunea, in het kader van het landelijke innovatietraject;
- diverse innovaties toegevoegd aan onze werkprocessen, zoals de inzet van drones en satellietmonitoring;
- het versterken van de samenwerking met andere waterschappen via de Unie, de STOWA en het Waterschapshuis;
- het organiseren van diverse inspiratiesessies, onder meer over innovatie in baggerspecieverwerking (met de gemeente Rotterdam) en target screening (met de Universiteit van Amsterdam).
- experimenteren met ontwerpgericht werken en meer aandacht besteden aan sociale aspecten van innovatie, bijvoorbeeld in de pilot 'meten op slootniveau';
- het organiseren van een landelijke sessie, samen met de STOWA en VP-Delta, over tijdelijke kerings, waarbij ook ondernemers op Floodproof Holland hun technieken hebben gedemonstreerd.

## Wat heeft het gekost?

#### 1.2.6.8.3 Tabel: Exploitatie programmalijn Innovatie

Innovatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	2.528	2.966	2.966	2.873
Baten	-8	0	0	-119
Saldo	2.519	2.966	2.966	2.754

De afwijking van de kosten ten opzichte van de bijgestelde begroting is voornamelijk het gevolg van lagere doorbelaste personele kosten. Zie toelichting in paragraaf 1.2.5.1.

#### 1.2.6.9 Investeringsuitgaven

Programmalijn	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Organisatie	0	1.021	100	101
Informatievoorziening	1.816	2.300	2.100	365
Interne dienstverlening	547	0	1.100	491
Totaal	2.363	3.321	3.300	957

##### *Informatievoorziening*

De financiële afwijking van € 1,7 miljoen heeft twee oorzaken:

1. Er was voor € 0,8 miljoen aan licenties opgenomen in het investeringsbudget. Licenties mogen alleen niet worden geactiveerd, maar moeten als kosten worden genomen;
2. Voor de audiovisuele middelen voor de VV-zaal & Vijverzaal was € 0,8 miljoen begroot in 2025. Besloten is om hiervan een separaat investeringsproject te maken en in 2026 uit te voeren (is ook in de begroting 2026 opgenomen).

##### *Interne dienstverlening*

Het project 'laadvoorzieningen' loopt door in 2026. In Q1 2026 vindt het grootste deel van de uitvoerende werkzaamheden plaats. Het project wordt naar verwachting in de zomer van 2026 afgerond binnen het budget/krediet. De prognose is hier ook op afgestemd.

De werkzaamheden aan de parkeergarage zijn in 2025 afgerond binnen het budget.

#### 1.2.6.10 Bereiken effecten en betrokkenheid verbonden partijen

##### **Waterschapshuis**

Het Waterschapshuis (hWh) bevordert en faciliteert de samenwerking tussen de waterschappen en binnen de sector op het gebied van informatievoorziening en draagt daarmee indirect bij aan alle strategische doelen van Delfland.

De waterschappen zijn risicodragers voor eventuele risico's en tekorten die ontstaan bij hWh. Het huidige construct hWh is zodanig dat kosten daar komen waar ze zijn gemaakt. Hiermee zijn de loden deuren gewaarborgd. Er zijn afspraken over de kostenverdeling. En het bestuur stelt begrotingswijzigingen vast.

De vraag naar diensten van hWh groeide opnieuw. Het risico dat hWh loopt ten aanzien van capaciteitsmanagement en inkoop, namelijk dat niet voldoende doorbelast kan worden aan projecten omdat er minder diensten worden verleend dan verwacht, heeft in 2025 derhalve niet tot kostenstijgingen voor Delfland geleid. Het hWh-bestuur houdt grip op de totale begroting, bewaking van rechtmatigheid en uitvoerbaarheid van programma's.

## 1.3 Paragrafen



### 1.3.1 Staat van incidentele baten en lasten

Het resultaat over 2025 is beïnvloed door incidentele baten en lasten. Daarmee bedoelen we baten en lasten van materiële betekenis die eenmalig in maximaal drie begrotingsjaren voorkomen.

1.3.1.1 Tabel: Staat van incidentele baten en lasten

Programma	Omschrijving	Bedrag
Resultaat 2025 exclusief incidentele baten en lasten		-6.666
Waterkeringen	Onderzoek zettingsvloeiing Delflandsedijk	400
	Subsidie voor onderzoek zettingsvloeiing Delflandsedijk	-400
Waterkwantiteit	Bijdrage van RWS aan onderhoud in verband met overdracht kunstwerken naar Delfland bij projecten A16 en Blankenburgtunnel	-1.058
Waterketen	Bijdrage aan gemeente Rotterdam aan onderhoud persleiding en rioolgemaal Heemraadsplein	2.138
Financiën	Vorderingen gedupeerden Kinderopvangtoeslagaffaire 2025	-147
	Verkoop blooteigendom en grond	-1.018
Reserves	Algemene reserve vrij besteedbaar	0
	Tariefdemperreserve watersysteem – onttrekking	-2.404
	Tariefdemperreserve zuiveringsbeheer – onttrekking	-1.914
	Reserve baggerwerkzaamheden – onttrekking	-3.500
	Egalisatiereserve AWZI Harnaspolder – toevoeging	8.533
	Reserve kapitaallasten investeringen watersysteem – toevoeging	1.000
Reserve kapitaallasten investeringen zuiveringsbeheer – toevoeging	6.600	
Totaal incidentele baten en lasten		8.230
Resultaat 2025 inclusief incidentele baten en lasten		-14.896

We zien toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves als incidenteel, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan dekkingsreserves (kapitaallasten). Baten uit de verkoop van grond en andere eigendommen zien we als incidentele baten.

## 1.3.2 Uiteenzetting van de financiële positie

### 1.3.2.1 Financiering

#### **Inleiding**

Onze kaders voor het treasurybeleid zijn vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), de verordening Beleids- en verantwoordingsfunctie (op basis van artikel 108 van de Waterschapswet), het Waterschapsbesluit en het Treasurystatuut van Delfland. Het Treasurystatuut is in 2024 geactualiseerd. In deze paragraaf gaan we in op onze financieringsactiviteiten in 2025.

#### **Beleid**

Op het moment dat we onvoldoende eigen middelen beschikbaar hebben, trekken we waar mogelijk kort geld aan. In 2025 hadden we het hele jaar voldoende eigen middelen, waardoor er geen aanvullende financiering nodig was.

#### **Ontwikkelingen**

In 2025 hebben we geen nieuwe langlopende leningen of kasgeldleningen afgesloten. In totaal hebben we € 30 miljoen afgelost op de onderhandse geldleningen en € 19,8 miljoen op de PPS-leningen. De rentelast over 2025 was € 24,3 miljoen (2024: € 26,7 miljoen).

Het restantsaldo van de langlopende leningenportefeuille was per 31 december € 515 miljoen. Het gewogen gemiddelde rentepercentage van alle langlopende geldleningen bedraagt 4,6%.

#### **Risicobeheer**

##### *Kasgeldlimiet*

De Wet fido beperkt de kortlopende financiering via de kasgeldlimiet. In 2025 was onze kasgeldlimiet € 73,1 miljoen (23% van het begrotingstotaal). De kasgeldlimiet mag maximaal drie kwartalen achter elkaar worden overschreden. In 2025 is dat niet gebeurd. De tabel hieronder geeft het verloop weer van de werkelijke kortlopende financiering en de kasgeldlimiet per kwartaal.

1.3.2.1.1 Tabel: Overzicht kasgeldlimiet

Omschrijving (Bedragen * € 1 miljoen)	1e kwartaal 2025	2e kwartaal 2025	3e kwartaal 2025	4e kwartaal 2025
Toegestane kasgeldlimiet 23% begrotingstotaal	-73,1	-73,1	-73,1	-73,1
Werkelijke kortlopende financiering	43,8	56,3	69,4	40,6
Overschrijding (+) of onderschrijding (-/-)	-116,9	-129,4	-142,5	-113,7

##### *Renterisico*

De renterisiconorm is een wettelijk vastgestelde norm die betrekking heeft op onze vaste schuld. De looptijd van langlopende geldleningen is gespreid, waardoor we de renterisico's beperken. De renterisiconorm is het maximumbedrag van de jaarlijkse aflossingen en de herfinanciering van vaste geldleningen. Voor 2025 was de renterisiconorm 30% van het begrotingstotaal van € 318 miljoen, dus € 95,4 miljoen. We hebben voor € 49,8 miljoen afgelost op de leningen, wat ruimschoots past binnen de renterisiconorm. |

##### *Derivaten*

Conform het Treasurystatuut gebruikt Delfland geen derivaten.

##### *Kredietrisico*

In 2025 hebben we alleen gelden ondergebracht bij het Rijk (Rijks schatkist). Hierdoor liepen we geen kredietrisico.

#### *Koersrisico*

De aandelen die we bezitten (van onder meer de Nederlandse Waterschapsbank (NWB)) worden niet op de beurs verhandeld en zijn daarom niet onderhevig aan koersrisico's.

#### *Valutarisico*

Delfland handelt niet in vreemde valuta. Er is dus geen valutarisico.

### **Kasbeheer**

#### *Rekening-courant*

Over 2025 bedroeg de maximaal aangevraagde kredietlimiet € 67,6 miljoen. Op 31 december had Delfland in totaal een tegoed van € 12,5 miljoen. Dit saldo betreft een schuld in rekening-courant bij de NWB van € 2,2 miljoen en een tegoed bij de schatkist van € 14,7 miljoen. De rente die we in 2025 over het gemiddelde saldo hebben ontvangen, bedraagt € 1,1 miljoen.

#### *Kasgeldlening*

In 2024 heeft Delfland geen kasgeldleningen aangetrokken.

#### *Toerekening rentekosten*

We rekenen de rentekosten van de langlopende geldleningen (exclusief PPS-leningen) vooraf toe aan de twee taken van Delfland via een rente omslagpercentage van 3,5%. De werkelijk betaalde rente in 2025 hebben we op basis van nacalculatie toegerekend aan de twee taken. De totale rentekosten bedroegen € 24,4 miljoen. Hiervan had € 6,2 miljoen betrekking op de PPS, wat direct aan de exploitatie is toegerekend. Onderstaande tabel geeft de berekening van het renteresultaat weer.

1.3.2.1.2 Tabel: Overzicht renteresultaat

Omschrijving (Bedragen * € 1 miljoen)	Rekening 2024	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	26,7	24,7	24,3
b. De externe rentebaten (idem)	-4,1	-1,0	-1,1
<i>Saldo rentelasten en rentebaten</i>	22,6	23,6	23,2
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (PPS)	-7,1	-6,2	-6,2
c3. De rentebaat van door verstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0,0	0,0	0,0
<i>Aan taakvelden toe te rekenen externe rente</i>	15,5	17,4	17,0
d1. Rente over eigen vermogen +/-	0,0	0,0	0,0
d2. Rente over voorzieningen +/-	0,0	0,0	0,0
<i>Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente</i>	15,5	17,4	17,0
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-15,5	-17,4	-17,0
<b>f. Renteresultaat op het taakveld Treasury</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>

### **Verloop van schuldpositie**

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het verloop van onze totale schuldpositie over 2025. Die is met in totaal € 32,5 miljoen afgenomen. Dit bedrag is het saldo van onze aflossingen op leningen (€ 49,8 miljoen) en een toename van de kortlopende netto schuld. Die laatste wordt

veroorzaakt doordat het totaal aan vlottende passiva (schulden) meer is toegenomen dan de vlottende activa (vorderingen) ten opzichte van 2024. Zie hoofdstuk 7 voor de toelichting op de balansposten.

1.3.2.1.3 Tabel: Verloopstaat netto schuldpositie

Verloop netto schuldpositie	31-12-2024	31-12-2025	Mutatie
Kortlopende netto schuld	-33.221	-14.595	18.626
Langlopende schuld	565.221	515.383	-49.838
Totaal	532.000	500.788	-31.212

### Netto schuldquote

Een kengetal om de hoogte van de schulden van een waterschap te beoordelen, is de netto schuld in verhouding tot de (belasting)inkomsten. De hoogte van deze inkomsten bepaalt in belangrijke mate hoeveel schulden een waterschap kan dragen. Hoe hoger het inkomen, hoe meer schulden een waterschap kan aangaan. Dit kengetal wordt uitgedrukt in procenten.

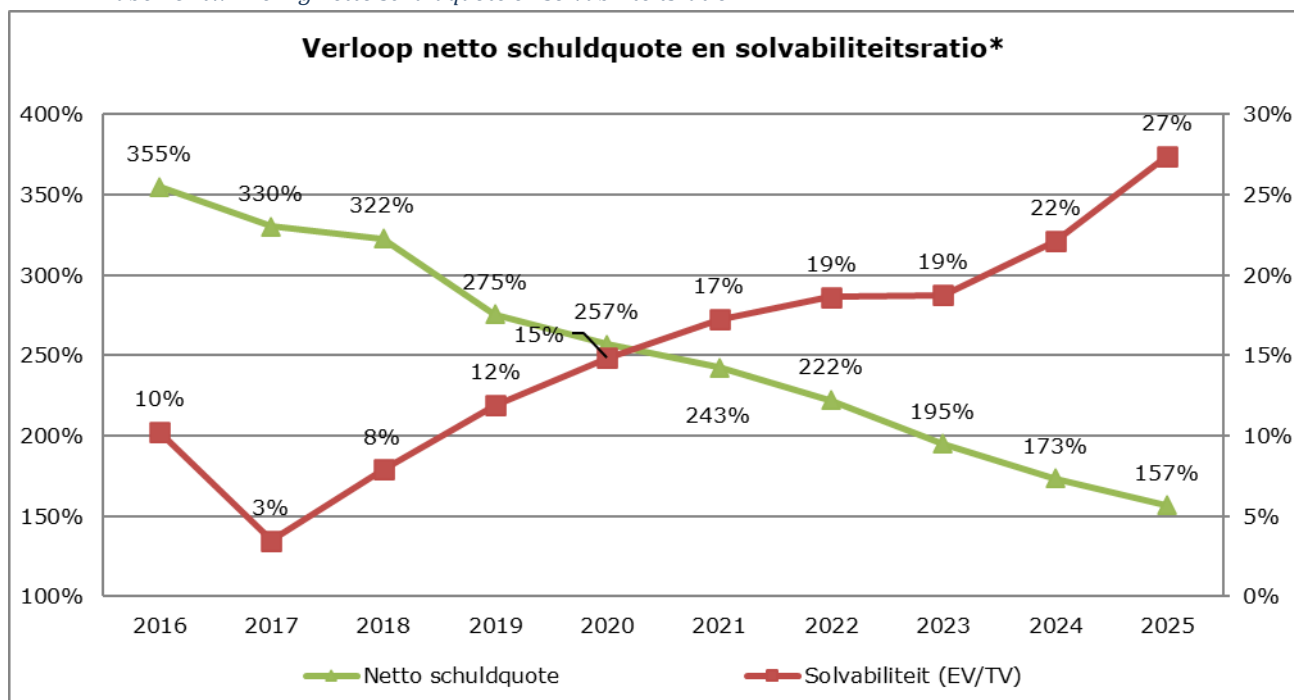
Voor waterschappen geldt geen wettelijke norm voor de netto schuldquote.

In 2025 was onze netto schuldquote 157% (tegenover 173% eind 2024). Dit is lager dan de streefwaarde van 174% uit de bijgestelde begroting 2025. Deze daling wordt veroorzaakt door zowel een lagere netto schuldpositie als hogere belastingopbrengsten dan begroot.

### Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio laat zien in hoeverre we aan onze financiële verplichtingen kunnen voldoen. Als er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), dan hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor onze financiële positie. De gemiddelde solvabiliteitsratio (eigen vermogen/totaal vermogen) was in 2025 27% (2024: 22%). Het verloop van de netto schuldquote en de solvabiliteitsratio over de periode 2016-2025 is hieronder grafisch weergegeven.

1.3.2.1.4 Tabel: Ontwikkeling netto schuldquote en solvabiliteitsratio



\* NSQ aflezen tegen linker as, solvabiliteitsratio aflezen tegen rechter as.

## EMU-saldo

Het EMU-saldo betreft het vorderingensaldo op transactiebasis van de hele overheid. Hierbij horen de centrale overheid, de sociale fondsen en de lokale overheden. De onderstaande tabel geeft de berekening van ons EMU-saldo over 2025.

1.3.2.1.5 Tabel: Overzicht EMU-saldo

Opbouw EMU-saldo	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Exploitatiesaldo voor bestemming*	23.581	12.481	24.150
<i>Invloed investeringen</i>			
Bruto-investeringsuitgaven	-31.604	-55.510	-40.119
Investeringsbijdragen	1076		4.790
Verkoop van materiële en immateriële vaste activa			
Afschrijvingen	39.518	39.367	41.534
<i>Invloed voorzieningen</i>			
Toevoegingen aan voorzieningen ten laste van exploitatie	1.244		1.328
Onttrekkingen aan voorzieningen ten gunste van exploitatie			
Onttrekkingen rechtstreeks uit voorziening	-298		-386
<i>Deelnemingen en aandelen</i>			
Boekwinst			
Boekverlies			
<b>Totaal EMU-saldo</b>	<b>33.516</b>	<b>-3.663</b>	<b>31.297</b>

\* Een positief saldo betekent meer opbrengsten dan kosten.

### 1.3.2.2 Risicobeheersing en weerstandsvermogen

We hanteren een organisatiebreed risicobeleid waarmee we onze risicopositie en het benodigde weerstandsvermogen op een consistente manier in beeld brengen. Hiermee voldoen we aan de wettelijke verplichting voor waterschappen om risico's in kaart te brengen en beleid te ontwikkelen om deze risico's af te dekken. Halfjaarlijks actualiseren we de top-risico's (risiconiveaus hoog en zeer hoog, of anderszins strategisch relevant) en de beheersmaatregelen die we daarvoor getroffen hebben.

Sinds de laatste actualisatie (per juli 2025; opgenomen in de Begroting 2026) is het risicobeeld licht verbeterd. We identificeerden de afgelopen periode geen nieuwe top-risico's. Wel voerden we één risico af:

- 'Verleggen persleiding op aangeven derden': de kans van optreden is verlaagd naar eens per tien jaar, mede dankzij het uitblijven van negatieve ontwikkelingen en de start van een uniforme werkwijze door STOWA en Rioned rondom werken nabij transportleidingen. Deze ontwikkeling heeft geleid tot een verlaging van het risiconiveau van hoog naar medium in oktober 2025.











































De lichte verbetering van het risicoprofiel is een weerspiegeling van enerzijds geïmplementeerde beheersmaatregelen die effect hebben gehad bij het verlagen van de risico's, terwijl op andere terreinen de complexiteit en volatiliteit – ook in de externe context – blijven bestaan. Enkele belangrijke punten:

- **Veiligheidscultuurladder:** De veiligheidscultuur laat een positieve ontwikkeling zien, met een stevige positie op trede 3 en groei richting trede 4.
- **Digitale kwetsbaarheid:** Hoewel het risiconiveau voor betrouwbaarheid en integriteit van informatievoorziening ongewijzigd is, ontstaan nieuwe aandachtspunten zoals AI-toepassingen, verdere integratie van procesautomatisering/kantoorautomatisering en derde partij risico's.
- **Klimaat en waterbeheer:** Klimaatverandering en verstedelijking vergroten de kans op wateroverlast en droogte, wat leidt tot een hogere druk op zoetwaterbeschikbaarheid. Om onze weerbaarheid te vergroten, maken we een verschuiving van correctief naar preventief onderhoud van onze assets.
- **Milieu en regelgeving:** De aanpak van microverontreinigingen en niet-genormeerde stoffen krijgt meer aandacht, met landelijke monitoring en pilots voor bronaanpak.
- **Wateroverlast:** Het afronden van onderhoudswerkzaamheden bij Parksluizen en Schiegemeal heeft geleid tot een verlaging van het risiconiveau van zeer hoog naar hoog.




Een actueel overzicht van de top-risico's per eind 2025 is te vinden in onderstaande tabel. Het weergegeven risiconiveau betreft het restrisico. Dat wil zeggen het huidige risiconiveau, gegeven de al geïmplementeerde beheersmaatregelen.

Opmerking bij de tabel: in de tabel staan een drietal risico's weergegeven met risiconiveau 'medium'. Conform het risicobeleid van Delfland kunnen medium risico's ook als top-risico worden aangemerkt indien deze strategisch relevant zijn (in de praktijk vaak doordat het inherente risico – dus zonder beheersmaatregelen – hoog is). Om die reden blijven de risico's 'Pandemie' en 'Waterzuivering Vergulde Hand is in 2030 niet operationeel' in dit overzicht staan, waar 'Verleggen persleidingen op aangeven derden' van de lijst zal worden afgevoerd.

1.3.2.2.1 Tabel: Overzicht van top-risico's

Top risico's	Laag	Medium	Hoog	Zeer hoog	Trend	Ontwikkelingen
Wateroverlast						Klimaatverandering en verstedelijking zorgen voor intensievere buien in een gebied met steeds meer verharding. Water en bodem krijgen een grotere rol in de ruimtelijke ordening, terwijl droogte en wateroverlast vaker conflicteren. Tegelijkertijd neemt de kans op (langdurige) stroomuitval toe, waardoor de continuïteit van onze functies – waaronder het voorkomen van wateroverlast – onder druk staat. We verschuiven daarom de focus bij het beheer van assets van correctief naar preventief onderhoud, zodat we optimaal gesteld staan om te reageren op (nood)situaties. Daarbij zijn de onderhoudswerkzaamheden bij Parksluizen en het Schiegemeal inmiddels afgerond, waardoor het risiconiveau is verlaagd van <b>zeer hoog</b> naar <b>hoog</b> .
Niet voldoen KRW verplichting						Hoewel het risiconiveau <b>ongewijzigd</b> is gebleven, is een additioneel risico's geïdentificeerd die verder uitgewerkt dient te worden. Dit betreft het risico dat extoten (zoals de rivierkreeft) vormen voor de waterkwaliteit. Dit wordt in de aankomende periode nader uitgewerkt.
Dijkdoorbraak primaire waterkering						-
Dijkdoorbraak regionale waterkeringen						-
Lokale verontreiniging watergang door incident						-
Ongeval tijdens werkzaamheden						Het afgelopen half jaar is er een veiligheidscultuurladder-audit uitgevoerd. Op basis van de resultaten staat Delfland stevig op trede 3 en laat groei zien richting trede 4. Hoewel het risiconiveau vooralsnog <b>ongewijzigd</b> blijft, is denkbaar dat het risico in de toekomst kan worden afgeschaald.
Vertrouwelijkheid en integriteit van IV						Hoewel het risiconiveau <b>ongewijzigd</b> is gebleven, zijn hierbinnen additionele risico's geïdentificeerd die verder uitgewerkt dienen te worden. Dit betreft bijvoorbeeld risico's bij de toepassing van AI, eventuele uitdagingen bij de intensivering van de samenwerking tussen PA en KA, en risico's als gevolg van samenwerking met derde partijen. Deze worden in de aankomende periode nader uitgewerkt.
Explosieve groei blauwalg en kroos						-
Verleggen persleiding op aangeven derden						De druk op de ondergrond neemt toe, wat leidt tot meer aanpassingen en hogere kosten door de omvang van de systemen. STOWA en Rioned zijn in 2024 gestart met een gezamenlijk proces voor een uniforme werkwijze rondom werken nabij transportleidingen (PAT). Verschillende waterschappen nemen hun transportleidingen inmiddels op in de Waterschapsverordening, waardoor waardevolle lessen ontstaan die mogelijk in de toekomst kunnen worden overgenomen. Door het uitblijven van negatieve ontwikkelingen in de afgelopen jaren is de kans van optreden verlaagd naar eens per tien jaar. Dit heeft geleid tot een verlaging van het risiconiveau naar <b>medium</b> in oktober 2025.
Fluctuatie dienstverlening vergoeding PPS						-
Functionele mismatch van installaties incl. RG Morsestraat						-
Onvoldoende Zoet Water beschikbaar door droogte						De geschatte kans op zoetwatertekort door droogte is gestegen van eens per tien jaar naar eens per drie jaar. Klimaatverandering, toenemende watervraag door ruimtelijke ontwikkelingen en de aanleg van infiltratieleidingen dragen hieraan bij. Extra vraag vanuit drinkwaterproductie en glastuinbouw versterkt deze trend. Het aanbod van zoetwater vanuit Brielse Meer en Klimaatbestendige Wateraanvoer (KWA) blijft achter bij de groeiende vraag en wordt onzekerder, hoewel aanpassingen aan de KWA en de Doorvoer Krimpenerwaard (DKW) route de robuustheid richting Delfland hebben vergroot. Onderzoek naar extra aanvoer via de Waterzuivering Vergulde Hand loopt. Het effect van beheersmaatregelen bij het beperken van dit risico wordt gemonitord. Vooralsnog blijft het risiconiveau <b>ongewijzigd</b> .
Vertraging baggerwerkzaamheden door sterke verontreinigingen						-
Beschikbaarheid IV						Er is voor het risico een additionele beheersmaatregel toegevoegd, er worden ketenafspraken gemaakt over de beschikbaarheid van kritieke dienstverlening aan Delfland. Het risiconiveau is <b>ongewijzigd</b> gebleven.
Veroudering zuiveringsinstallaties						-
Microverontreinigingen						In de afgelopen periode zijn diverse beheersmaatregelen geïmplementeerd. Zo is het meetnet voor monitoring van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) in Delfland gerealiseerd, waarbij metingen plaatsvinden in 2025 en 2026. Ook worden lozingsvergunningen geactualiseerd. Voor de komende periode staan nog enkele acties gepland: het opstellen van een Plan van Aanpak voor ZZS en OS, en het uitvoeren van een pilot voor risico gestuurde bronaanpak in 2026.
Geen afvoermogelijkheid HNP naar zee						-
Pandemie						-
Waterzuivering Vergulde Hand is in 2030 niet operationeel						-
Assets AHR onvoldoende kwaliteit bij einde PPS contract						-

 Risico status HJ1-2025  
 Risico status HJ2-2025

**Legenda trend**  
 Risiconiveau verbeterd  
 Risiconiveau verslechterd  
 Risiconiveau onveranderd

Het totaal aan risico dat we lopen – onze risicopositie – geeft de mate aan waarin we voorbereid moeten zijn op ongewenste gebeurtenissen. Hiervoor treffen we preventieve maatregelen (zoals

controles) en reactieve maatregelen (zoals de voorbereiding van de crisisorganisatie op scenario's van rampenbestrijding). Het weerstandsvermogen zorgt voor voldoende financiële ruimte om de schade op te vangen die ondanks alle maatregelen optreedt. Hierbij hanteren we een mate van zekerheid van minstens 95%.

In bijlage III zijn de belangrijkste incidenten en opschalingen uit 2025 opgenomen, alsmede de manier waarop Delfland hierop heeft gereageerd. Daarbij leggen we steeds een link met het risico waar de gebeurtenis betrekking op heeft.

#### *Weerstandsvermogen*

Het weerstandsvermogen blijft in lijn met het risicoprofiel en is niet aangesproken door de risico's die zich in 2025 voordeden. De kosten zijn opgevangen binnen de begrotingen van de verschillende programma's.

Conform de nota Reserves en voorzieningen en de beleidsnotitie Risicomanagement Delfland worden de bestemmingsreserves niet meegerekend als we het weerstandsvermogen bepalen. De structurele weerstandscapaciteit omvat de middelen die permanent kunnen worden ingezet om tegenvallers op te vangen zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van onze taken. De tabel toont onze weerstandscapaciteit (eind 2025).

1.3.2.2.2 Tabel: Overzicht weerstandsvermogen

Onderdeel weerstandsvermogen (bedragen * € 1 miljoen)	31-12-2025	31-12-2024
Algemene reserve weerstandsvermogen watersysteem	27,6	27,6
Algemene reserve weerstandsvermogen zuiveringsbeheer	7,4	7,4
Algemene reserve vrij besteedbaar	10,9	4,7
Nog te bestemmen resultaat 2025 en 2024	14,9	10,4
<b>Totaal beschikbare weerstandscapaciteit</b>	<b>60,8</b>	<b>50,1</b>

#### **Benodigd weerstandsvermogen**

Het minimaal benodigd weerstandsvermogen is vastgesteld op € 25 miljoen. Elk jaar berekenen we of dit bedrag met ten minste 95% zekerheid voldoende is om de financiële schade door risico's op te kunnen vangen. Daarbij wegen we enkel risico's mee met een potentiële financiële impact tussen de € 1 miljoen en € 100 miljoen per incident. Incidenten met een lagere impact kunnen we veelal binnen de begroting opvangen. Incidenten met een impact hoger dan € 100 miljoen overstijgen de draagkracht. Daarvoor moeten we een beroep doen op landelijke regelingen.

#### *Beoordeling weerstandsvermogen*

Blijkt € 25 miljoen inderdaad voldoende te zijn, dan beoordelen we vervolgens nog de verhouding tussen het benodigd weerstandsvermogen en de beschikbare weerstandscapaciteit.

Onze weerstandsratio per eind 2025 is:

<i>Bedragen * € 1 miljoen</i>			
<i>Ratio weerstandsvermogen</i> =	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$	=	$\frac{60,8}{25,0} = 2,4$

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, bekijken we de gewenste ratio, waarbij we onderstaande waarderingstabel gebruiken.

1.3.2.2.3 Tabel: Waardering weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < x$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

Delfland streeft naar een ratio die minimaal tussen de 1,0 en 1,4 ligt. De berekende ratio van 2,5 ligt hierboven en is daarmee uitstekend.

### 1.3.2.3 Reserves en voorzieningen

De nota reserves en voorzieningen bevat het beleid met betrekking tot het instellen, opheffen en beschikken over reserves en voorzieningen. Vanwege recente ontwikkelingen in wet- en regelgeving zijn alle waterschappen, waaronder het Hoogheemraadschap van Delfland, verplicht hun beleidsstukken aan te passen. De herziene nota reserves en voorzieningen is vastgesteld in de VV van 10 april 2025.

#### Reserves

Hieronder wordt het verloop van de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie en de overige bestemmingsreserves getoond. In paragraaf 2.2.4.1 Eigen vermogen worden de reserves verder toegelicht.

Bestemmingsreserves voor tariefegalisatie	Saldo 01-01-2025	Resultaat-bestemming 2024	Toevoegingen 2025	Aanwend-ingen 2025	Saldo 31-12-2025
Kostenegalisatiereserve watersysteem			20		20
Kostenegalisatiereserve zuiveringsbeheer			20		20
Tariefdempingreserve watersysteem	4.811	586	2.445	4.849	2.993
Tariefdempingreserve zuiveringsbeheer	7.974		692	2.606	6.060
Tariefegalisatiereserve watersysteem			450		450
Tariefegalisatiereserve zuiveringsbeheer			450		450
<b>Totaal egalisatiereserves</b>	<b>12.785</b>	<b>586</b>	<b>4.077</b>	<b>7.455</b>	<b>9.993</b>

Overige bestemmingsreserves	Saldo 01-01-2025	Resultaat- bestemming 2024	Toevoegingen 2025	Aanwend- ingen 2025	Saldo 31-12-2025
Reserve Zoetwaterfabriek	1.197				1.197
Egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder	42.905		8.533		51.438
Reserve baggerwerkzaamheden		3.500		3.500	0
Reserve kapitaallasten investeringen watersysteem	22.748		1.000		23.748
Reserve kapitaallasten investeringen zuiveringsbeheer	55.914		6.600		62.514
<b>Totaal bestemmingsreserves</b>	<b>122.764</b>	<b>3.500</b>	<b>16.133</b>	<b>3.500</b>	<b>138.897</b>

### Voorzieningen

Wij hebben twee voorzieningen op de balans staan. Hieronder wordt het verloop van de voorzieningen getoond. De mutaties in 2025 zijn toegelicht in paragraaf 2.2.4.2 Voorzieningen.

Voorzieningen	Saldo 01-01-2025	Toevoegingen 2025	Aanwendungen 2025	Saldo 31-12-2025
<i>Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten</i>				
Voorziening wachtgeld	229	331	360	200
Voorziening pensioen (oud-)bestuurders	1.221	998	25	2.194
<b>Totaal voorzieningen</b>	<b>1.450</b>	<b>1.329</b>	<b>385</b>	<b>2.394</b>

## 1.3.3 Waterschapsbelasting

### Kostenverdeling

Delfland heeft twee taken: de watersysteemtaak en de zuiveringstaak. Dit zijn gesloten systemen. Dat betekent dat wij de kosten die wij voor één van de twee taken maken aan die taak moeten toerekenen. Hetzelfde geldt voor eventuele opbrengsten.

De netto kosten (kosten minus de overige opbrengsten) van een taak dekken we vervolgens met de waterschapsbelastingen. De belastingopbrengsten van een taak mogen niet meer bedragen dan de te dekken kosten van die taak. Hierin mag wel een opslag zitten voor bijvoorbeeld reserveren voor toekomstige kapitaallasten. Anderzijds kunnen we de netto kosten verlagen door de inzet van bijvoorbeeld tariefdemperreserves.

Hoe we de kosten verdelen over de twee taken staat in de nota Systematiek Kostenverdeling. In de nota Reserves en voorzieningen staat hoe de reserves werken.

### Kostentoedeling

Voor de zuivering kennen we één belastingtarief (heffing per vervuilingseenheid). Binnen de taak watersysteembeheer onderscheiden we vier categorieën belastingplichtigen. Voor de toerekening van de kosten voor de taak watersysteembeheer aan de verschillende categorieën hanteren we de verdeling volgens de kostentoedelingsverordening watersysteemheffing Delfland.

### Kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid is vastgelegd in de Verordening kwijtscheldingsregeling Delfland 2023. Voor de watersysteemheffing hanteren wij een kwijtscheldingsnorm van 100% van de bijstandsnorm. Voor het zuiveringsbeheer verlenen wij geen kwijtschelding. Binnen het

watersysteem komt alleen de categorie ingezetenen in aanmerking voor kwijtschelding. Om die reden rekent Delfland de kwijtschelding van de ingezetenenomslag volledig toe aan de categorie ingezetenen (huishoudens).

Als een belastingplichtige voldoet aan een aantal voorwaarden dan is het mogelijk om kwijtschelding te ontvangen. Een niet-limitatieve opsomming van deze voorwaarden is: het inkomen moet op of onder bijstandsniveau liggen, er is geen sprake van een koopwoning, eigen bedrijf of veel spaargeld.

We heffen de belastingen die in tabel 1.3.3.3 zijn opgenomen.

1.3.3.1 Tabel: Waterschapsbelastingen - belastingsoorten

Belastingsoort	Heffingsmaatstaf	Belastingplichtig
Watersysteemheffing		
Ingezetenen	Woonruimte	Ingezetenen (hoofdbewoner)
Gebouwd	Waarde WOZ	Eigenaar gebouwde onroerende zaken
Ongebouwd (overig)	Oppervlakte van de onroerende zaak (aantal hectares)	Eigenaar ongebouwde onroerende zaken
Ongebouwd (wegen)	Oppervlakte van de onroerende zaak (aantal hectares)	Eigenaar ongebouwde onroerende zaken
Natuur	Oppervlakte van de onroerende zaak (aantal hectares)	Eigenaar natuurterrein
Verontreinigingsheffing	Vervuilingseenheden (ve's)	Lozers vanuit woonruimten (hoofdbewoner) en bedrijven
Zuiveringsheffing	Vervuilingseenheden (ve's)	Lozers vanuit woonruimten (hoofdbewoner) en bedrijven
Legesheffing	Watervergunningaanvraag of -wijziging	Aanvrager van de dienst

De verantwoordelijkheid over de te heffen leges is opgenomen in paragraaf 1.2.5.2 *Algemene dekkingsmiddelen*.

#### *Belastingeenheden en -opbrengsten watersysteem en zuivering*

In de volgende tabellen zijn de geraamde en de werkelijke aantallen belastingeenheden en belastingopbrengsten van de watersysteem- en zuiveringsheffing vermeld.

1.3.3.2 Tabel: Waterschapsbelastingen - aantallen belastingeenheden

Belastingsoort	Eenheid	Rekening 2024*	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025**
<i>Watersysteemheffing</i>					
Ingezetenen	Huishoudens	548.700	548.000	552.000	552.700
Kwijtschelding	Huishoudens	-43.300	-45.900	44.000	44.000
Oninbaar	Huishoudens	-9.500	-9.900	-9.900	-8.900
Gebouwd	WOZ (miljoen)	252.150	255.654	265.008	266.789
Ongebouwd (overig)	Hectare	13.800	13.250	13.250	13.500
Ongebouwd (wegen)	Hectare	4.800	4.700	4.800	4.900
Natuur	Hectare	3.100	3.000	3.000	3.100
Verontreinigingsheffing	Vervuilingseenheden	600	500	500	800
<i>Zuiveringsheffing</i>					
Woningen	Vervuilingseenheden	1.237.900	1.229.000	1.235.000	1.244.300
Oninbaar	Vervuilingseenheden	-16.200	-22.100	22.200	22.800
Bedrijven	Vervuilingseenheden	287.600	287.500	288.000	289.700
Oninbaar	Vervuilingseenheden	-1.600	2.900	2.900	1.100

\* In de jaarrekening 2024, vastgesteld door de VV in juni 2025, waren de werkelijk gerealiseerde belastingeenheden 2024 nog niet bekend. Die zijn teruggerekend op basis van de opbrengsten en tarieven. De eenheden die hier zijn opgenomen, zijn de werkelijk gerealiseerde belastingeenheden 2024.

\*\* Bij het opstellen van de jaarrekening 2025 zijn de werkelijk gerealiseerde belastingeenheden nog niet bekend. De belastingeenheden van de jaarrekening 2025 zijn teruggerekend op basis van de opbrengsten en de tarieven.

1.3.3.3 Tabel: Vergelijking resultaat 2025 met de bijgestelde begroting 2025 voor de taak watersysteem

Watersysteembeheer	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
<b>Totaal kosten</b>	<b>136.147</b>	<b>146.897</b>	<b>155.028</b>	<b>149.915</b>
Belastingopbrengsten	-137.858	-145.871	-148.958	-149.756
Kwijtscheldingen	5.462	6.194	5.964	5.780
Oninbaar verklaringen	1.295	1.336	1.336	1.215
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-7.956	-6.443	-8.937	-10.758
<b>Totaal opbrengsten</b>	<b>-139.057</b>	<b>-144.785</b>	<b>-150.595</b>	<b>-153.519</b>
Resultaat voor bestemming	-2.910	2.112	4.434	-3.604
Bestemming resultaat: waartoe besloten	2.910	-2.112	-4.434	-4.434
Bestemming resultaat: nog te bestemmen		0	0	8.038
Resultaat na bestemming Watersysteembeheer	0	0	0	0

De toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves en de resultaatbestemming 2025 van het watersysteem is opgenomen in paragraaf 2.2.4.1 Eigen vermogen.

De totaal opbrengsten uit de watersysteemheffing zijn € 2,9 miljoen hoger uitgekomen dan de gewijzigde begroting 2025. Hieronder worden de belangrijkste afwijkingen toegelicht.

De opbrengsten uit de categorie Ingezetenen zijn hoger doordat meer ingezetenen een aanslag hebben ontvangen dan we hadden begroot.	0,1
Hogere opbrengsten uit de categorie gebouwd. De ramingen van de WOZ-waarden van alle woningen en (bedrijfs)panden waren gebaseerd op de mei circulaire van 2024. De definitieve waarden zijn ondanks de bijstelling in de bestuursrapportage hoger.	0,5
De opbrengsten van de categorieën ongebouwd, natuur en de verontreinigingsheffing zijn iets hoger uitgevallen.	0,1
De kwijtschelding over voorgaande jaren is lager uitgevallen. Hierin is ook de vergoeding voor de kwijtschelding van publieke schulden vanuit de kinderopvangtoeslagaffaire (KOTA) opgenomen.	0,2
De oninbaarheid is lager uitgevallen.	0,1
Uit voorgaande jaren zijn alsnog belastingopbrengsten ontvangen. Deze ontvangsten uit voorgaande jaren worden die niet begroot, omdat ze moeilijk in te schatten zijn.	0,1
Dividenden en overige opbrengsten zijn hoger uitgevallen. De toename van de dividenden en overige opbrengsten worden in paragraaf 2.1.2 toegelicht.	1,8
Toename totaalopbrengsten watersysteem	2,9

1.3.3.4 Tabel: Vergelijking resultaat 2025 met de bijgestelde begroting 2025 voor de taak zuiveringsbeheer

Zuiveringsbeheer	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
<b>Totaal kosten</b>	<b>168.912</b>	<b>171.109</b>	<b>174.025</b>	<b>168.795</b>
Belastingopbrengsten	-162.505	-163.100	-163.799	-165.623
Kwijtscheldingen	0	0	0	0
Oninbaar verklaringen	1.888	2.689	2.700	2.563
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-28.966	-25.290	-26.614	-26.282
<b>Totaal opbrengsten</b>	<b>-189.583</b>	<b>-185.701</b>	<b>-187.713</b>	<b>-189.341</b>
<b>Resultaat vóór bestemming</b>	<b>-20.671</b>	<b>-14.592</b>	<b>-13.688</b>	<b>-20.546</b>
Bestemming resultaat: waartoe besloten	20.671	14.592	13.688	13.688
Bestemming resultaat: nog te bestemmen				6.858
<b>Resultaat na bestemming Zuiveringsbeheer</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

De toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves en de resultaatsbestemming 2025 van het zuiveringsbeheer is opgenomen in paragraaf 2.2.4.1 Eigen vermogen.

De opbrengsten uit de zuiveringsheffing zijn € 1,5 miljoen hoger dan de bijgestelde begroting 2025. Dit zijn de belangrijkste oorzaken.

Ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025 zijn hogere belastingopbrengsten uit de zuiveringsheffing ontvangen. De stijging in de opbrengsten uit huishoudens is het gevolg van een groter aantal meerpersoonshuishoudens dan begroot.	1,2
Uit voorgaande jaren zijn belastingopbrengsten ontvangen, die niet in de begroting waren meegenomen.	0,6

De oninbaarheid voor woningen is met 600 v.e. toegenomen. Terwijl de oninbaarheid bij bedrijven 1.800 v.e. lager dan begroot is uitgevallen. Dit leidt per saldo tot lagere oninbaarheid.	0,1
Dividenden en overige opbrengsten zijn lager uitgevallen dan begroot. De toelichting van dividenden en overige opbrengsten is opgenomen in 2.1.2.	-0,4
Toename totaal opbrengsten zuiveringssysteem	1,5

### Kostendekkendheid

Onze kostendekkendheid begroten we op 100%. Dat wil zeggen dat wij niet meer belastingopbrengsten ophalen dan we nodig hebben om onze:

- netto kosten te betalen. De netto kosten bestaan uit de bruto kosten minus:
  - overige opbrengsten zoals groen gas verkopen en rentebaten;
  - onttrekkingen aan reserves voor bijvoorbeeld tariefdemping;
- toevoegingen aan onze reserves (reserveren voor dekken kapitaallasten Waterzuivering Vergulde Hand) te financieren.

In de tabel hieronder is per taak de gerealiseerde kostendekkendheid weergegeven.

Kostendekkendheid	Watersysteembeheer	Zuiveringsbeheer
Netto kosten	139.157	142.513
Begrote reservemutaties	-4.434	13.688
<b>Te dekken kosten</b>	<b>134.723</b>	<b>156.201</b>
Belastingopbrengsten	142.762	163.060
Kostendekkendheid	106%	104%

### 1.3.4 Assetmanagement



Delfland werkt volgens de principes van assetmanagement. Dit gaat over de sturing op de activiteiten die Delfland doet om onze watergangen, gemalen, dijken en waterzuiveringen zo goed mogelijk te laten functioneren en daarmee onze doelen te bereiken.

In 2025 is toegewerkt naar:

- **Goed beheer van onze assets**

Voor de drie assetdomeinen hebben we meer zicht gekregen op de assets die belangrijk zijn voor de doelen van Delfland. Ook hebben we voor de drie assetdomeinen eerste stap gezet in het vertalen van de organisatiedoelen naar assetmanagementdoelen. Assetdomein watersysteem loopt hierin voorop.

- **Risicogestuurd onderhoud (zowel klein als groot onderhoud en vervanging/renovatie).**

Voor alle drie assetdomeinen zijn lange termijn assetplannen opgesteld op basis waarvan risicogestuurd onderhoud wordt uitgevoerd.

- **Klein en groot onderhoud na inspecties/toestandsbepaling.**

Onderdeel van de onderhoudsstrategie is steeds meer het toestands- en conditieafhankelijk onderhoud. Inspecties en conditiebepalingen worden ingepland om tijdig de toestand van onze belangrijkste assets te bepalen om zodoende preventief het onderhoud uit te voeren. Voor minder belangrijke assets is uitgegaan van storingsafhankelijk onderhoud.

- **Voldoende exploitatiebudget voor inspecties en klein onderhoud om snelle degradatie te voorkomen en duurder groot onderhoud uit te stellen.**

Het huidige exploitatiebudget is niet toereikend om alle noodzakelijke inspecties en klein onderhoud uit te voeren. Dit vergroot het risico op versnelde degradatie en afschrijving van onze assets. Hierdoor neemt de betrouwbaarheid af en is correctief en groot onderhoud eerder en tegen hogere kosten noodzakelijk.

- **Op basis van prestatie-kosten-risico afwegingen maken om met het beschikbare budget een optimale bijdrage te leveren aan het halen van de doelen.**

Om binnen de beschikbare middelen toch een optimale bijdrage te leveren aan het behalen van onze doelen, maken we keuzes op basis van een afweging tussen prestatie, kosten en risico. We geven prioriteit aan maatregelen die voor onze belangrijkste assets het meeste bijdragen aan de betrouwbaarheid, het voorkomen van degradatie en het voorkomen van kostbaar groot onderhoud.

- **Verzamelkredieten om groot onderhoud en vervanging/rehabilitatie te financieren.**

Voor alle assetdomeinen zijn verzamelkredieten beschikbaar. Deze worden jaarlijks met de begroting bijgesteld. Met de burap en de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd middels projectenoverzichten.

In hoofdstuk 1.2 Programmaverantwoording is meer gedetailleerde informatie opgenomen voor de assetdomeinen waterveiligheid (1.2.1.4), watersysteem (1.2.2.5 en 1.2.3.4) en waterketen (1.2.4.5).

## 1.3.5 Bedrijfsvoering

### 1.3.5.1 Stand van zaken van de bedrijfsvoering

#### **Sociale paragraaf**

##### *Personeelsopbouw*

In december 2025 hadden we 678 medewerkers (639 fte) in dienst. Een jaar eerder waren dat er 679 (633 fte). De groei in capaciteit van het aantal medewerkers in dienst bedraagt daarmee 1%. De gemiddelde leeftijd van onze medewerkers (exclusief inhuur en stagiairs) is gelijk gebleven, 46,3 jaar (2024: 46,3 jaar, 2023: 47,1 jaar, 2022: 47,7 jaar). Het totale personeelsverloop is weer iets gedaald 6,4% (2024: 8,0%, 2023: 10,2%, 2022: 6,6%).

##### *Ziekteverzuim*

In 2025 was het gemiddelde ziekteverzuim 4,37%, dus hiermee is het verzuimpercentage van Delfland weer onder de Verbaannorm in tegenstelling tot 2024 (2024 5,3%; 2023 4,4%; 2022 4,8%).

De verzuimfrequentie is nu onder de 1 (0,94) en vertoont al jaren een mooie dalende lijn (2024:1,03/ 2023: 1,06/ 2022: 1,19). In 2025 heeft 43,6% zich niet ziek gemeld (2024: 42,6%, 2023: 45,4%, 2022: 29,5%); dit cijfer is iets hoger dan 2024.

Naar aanleiding van de resultaten uit eerdere medewerkersonderzoeken en ook in verband met het stijgende verzuim van de afgelopen jaren, was er in 2025 veel aandacht voor duurzame inzetbaarheid. Het verzuimbeleid is onderdeel geworden van het duurzaam inzetbaarheidsbeleid vanuit de gedachte dat voorkomen beter is dan genezen. Om deze reden hebben we ingezet op preventieve interventies zoals gerichte trainingen, doelgroepgerichte interventies en inzet bedrijfsmaatschappelijk werk om vroegtijdig aandacht te geven aan inzetbaarheid en een passende interventie te faciliteren.

#### **Duurzame inzetbaarheid**

In 2025 hebben we de basis voor de ondersteuning van de duurzame inzetbaarheid van de medewerkers van Delfland neergezet. Het doel is dat de medewerkers binnen drie tot vijf jaar laten zien dat zij zich bewust zijn van en actie ondernemen ten behoeve van hun duurzame inzetbaarheid. Bij Delfland gaat duurzame inzetbaarheid zowel over vitaliteit en gezondheid als over vakbekwaamheid en loopbaan. Naast alle activiteiten rondom leren & ontwikkelen, sociale veiligheid en bestaande providers zoals ondersteuning bij mantelzorg en leefstijlveranderingen, zijn in 2025 specifieke activiteiten opgestart rondom mentale inzetbaarheid. Denk hierbij aan nieuw aanbod trainingen bij specifieke privé gebeurtenissen die invloed hebben op het werkvermogen, masterclass stress & burnoutklachten voor managers, weerbaarheidstraining en een pilot met bedrijfsmaatschappelijk werk door een interne en externe professional voor medewerkers wanneer zij preventief aan de slag willen met hun inzetbaarheid. Daarnaast is het beleid duurzame inzetbaarheid opgesteld en is er veel aandacht gegeven aan duurzame inzetbaarheid via de communicatiecampagne 'Sta sterk in je werk'.

#### **Diversiteit & inclusie**

Van de medewerkers met een topfunctie is 38,2% een vrouw. Daarmee hebben we opnieuw onze doelstelling (35%) bereikt en is de top een mooie afspiegeling van ons totale medewerkersbestand (40% vrouw). De doelstelling gaan we de komende jaren stap voor stap verhogen. Om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen én te voldoen aan het quotum van het ministerie van SZW, werken we onder meer samen met Werkse en SWOM. Dit zijn organisaties die participanten begeleiden naar betaald werk en bij hun werk. In 2025 hadden we 15,1 participatiebanen ingevuld (van 25,5 uur per week). Dit betreft 15 medewerkers. Hiermee voldoen we voor 64,7% aan het quotum. Via ingekochte diensten (schoonmaak, catering en groenvoorziening) werkt een steeds wisselend aantal participanten bij Delfland, zij tellen echter niet mee voor het quotum.

In 2024 heeft Delfland een visie op diversiteit & inclusie vastgesteld. In 2025 is een begin gemaakt met de eerste acties die daaruit voortvloeien. Doel was vooral bewustwording. Denk onder andere aan diverse bijeenkomsten met sprekers op gebied van (culturele) diversiteit, workshops onbewuste vooroordelen, nieuwsberichten, een diversiteitskalender die ontwikkeld is en kansen die we gaan creëren voor statushouders. In 2026 versterken we de bewustwording rond diversiteit en inclusie, borgen we D&I in werving en selectie en verkleinen we (onbewuste) vooroordelen in besluitvorming. We bieden meer kansen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en werken aan gelijkwaardige doorgroei. Daarnaast leveren we een actieve bijdrage aan inclusie binnen de waterschappen.

### **Werving en selectie**

In 2025 stonden 116 vacatures (2024: 155) open, zowel intern als extern. Daarvan zijn 81 (2024: 151) vacatures ingevuld. We hebben 117 (2024: 228) nieuwe Delflanders mogen verwelkomen waarvan 61 via reguliere werving (deels nog vanuit wervingsinspanningen in 2023) en 56 externe inhuur (uitzendkracht, detachering of zzp).

In de volgende paragraaf worden de stagiaires die gestart zijn bij Delfland benoemd. In 2025 zijn er 20 (2024:27) collega's intern doorgestroomd.

Op de openstaande vacatures hebben 1651 kandidaten gereageerd. Dit aantal is hoger dan in 2024 (1446) een verklaring daarvoor is de afname van de krapte op de arbeidsmarkt. Wij staan voor een goede kandidaatreis en vinden het daarom belangrijk dat iedere kandidaat met zorg wordt behandeld. Referral recruitment (collega's dragen kandidaten aan) is een belangrijk kanaal voor Delfland om vacatures in te vullen. Dit zetten we in 2026 door. Een ander speerpunt in 2026 is verdere uitrol van het actieplan diversiteit en inclusie.

In 2025 hebben 43 medewerkers Delfland verlaten.

### **Stages bij Delfland en onze relatie met het onderwijs**

In 2025 hebben 28 (2024: 26) studenten stage gelopen bij Delfland, variërend van WO-stages tot snuffelstages voor middelbare scholieren en leer-arbeidsplaatsen. Om de ontwikkeling en de verspreiding van kennis over water te stimuleren, heeft Delfland een scriptieprijs in het leven geroepen voor universitaire studenten. In 2025 heeft een vakkundige jury uit acht inzendingen een winnaar gekozen. Ook is in 2025 de studiebeurs Water geherintroduceerd. Een student van het Mbo Watermanagement heeft deze prijs gewonnen.

### **Vertrouwenspersoon**

In 2025 zijn de interne vertrouwenspersonen 17 keer geraadpleegd over situaties in het kader van de regeling Klachtbehandeling Ongewenst Gedrag (2024: 21). Daarnaast is de externe vertrouwenspersoon één keer geconsulteerd (2024: 1). In 2025 waren er geen consultaties in het kader van de Klokkenluidersregeling. De (meer uitgebreide) rapportage van de interne vertrouwenspersoon wordt jaarlijks besproken met de portefeuillehouder, de secretaris-directeur/het DT en de ondernemingsraad (OR). Alle medewerkers kunnen deze rapportage inzien via het intranet.

### **Medezeggenschap**

Delfland heeft een ondernemingsraad (hierna: OR) van elf leden. De OR overlegt regelmatig met de WOR-bestuurder (secretaris-directeur) en periodiek met de directieleden. Sommige onderwerpen worden voor advies of akkoord voorgelegd aan de OR, andere onderwerpen zet de OR zelf op de agenda. De OR heeft naast een dagelijks bestuur de vaste commissies voor veiligheid, gezondheid, welzijn en milieu, personele zaken en de communicatiecommissie. Daarnaast heeft de OR een afvaardiging van vier leden in de arbeidsvoorwaardencommissie (avc), waarin ook enkele OR-taken zijn belegd. De avc voert ook eigenstandige taken uit en bestaat uit zeven leden, waarbij regelmatig bondsbestuurders aansluiten. Ook de avc overlegt periodiek met de werkgever (secretaris-directeur). De OR heeft de mogelijkheid om naar

behoefte werkgroepen per onderwerp in te richten, zoals in 2025 de werkgroep strategie en de werkgroep Waterzuivering Vergulde Hand waarin het adviesverzoek voor de investering wordt voorbereid. In de werkgroepen en de commissies worden de onderwerpen voor de OR-vergaderingen voorbereid. In 2025 zijn er twee OR-leden gestopt met de OR. Omdat dit minder dan een half jaar voor het einde van de zittingstermijn was, heeft de OR ervoor gekozen geen tussentijdse verkiezingen meer te houden.

In 2025 heeft de OR instemming verleend aan de aanvullende risico-inventarisatie en -evaluaties (RI&E's), het BHV-noodplan AWZI Nieuwe Waterweg, de uitvoeringsregeling van de wachtdienst, de PAGO, het vervoersbeleid en het privacyreglement bedrijfsauto's. De OR heeft een instemmingsverzoek ontvangen voor het beleid duurzame inzetbaarheid.

De OR heeft advies uitgebracht over het beleid omtrent statushouders en de ontvlechting van de centrale Salarisadministratie en Functioneel beheer (CSF). De OR is geïnformeerd over de ontwikkeling van de nieuwe zuivering de Vergulde Hand en was in de voorbereiding betrokken bij onder andere het privacybeleid, het onderzoek naar uniforme sturing van managers, het camerabeleid en het AI-beleid.

De OR besteedt in de zittingsperiode 2023-2026 extra aandacht aan vier thema's:

- transparantie en eenduidigheid;
- veiligheid;
- ontwikkeling van de organisatie;
- ontwikkeling van medewerkers.

In het kader van het speerpunt ontwikkeling van medewerkers heeft de or het initiatief genomen voor adviesnotities voor de visie op leren en ontwikkelen, het opleidingsplan, exitgesprekken en het werving- en selectiebeleid.

De OR heeft de relatie versterkt met de directie middels informele kwartaalgesprekken met de directeuren en een tweejaarlijkse trainingsmiddag gekoppeld aan het algemene gang van zaken (artikel 24)-overleg. De banden met de achterban zijn versterkt met bezoeken aan afdelingsoverleggen en een enquête. Het dagelijks bestuur van de OR heeft regelmatig contact met de ondernemingsraden van de andere waterschappen in de regio.

### **Informatiebeveiliging en privacy**

In 2025 hebben we 48 beveiligingsincidenten geregistreerd, waarvan een aanzienlijk deel verband hield met phishingmails. Al deze incidenten zijn effectief aangepakt volgens de vastgestelde procedures voor incidentafhandeling.

In 2025 hebben we 18 datalekken geregistreerd waarvan 16 intern en 2 extern. In totaal zijn 2 datalekken gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. De overige datalekken betroffen datalekken die ingevolge artikel 33 en 34 Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) niet aan de Autoriteit Persoonsgegevens behoeven te worden gemeld. Alle datalekken zijn conform de gestelde procedures correct afgehandeld. Het aantal datalekken dat is gemeld, is hoger dan in 2024 (12). Dit heeft met name te maken met een grotere bewustwording ten aanzien van datalekken door het volgen van de e-learning modules in Arda en doordat team privacy en security in 2025 bewustwordingspresentaties heeft gegeven bij diverse teams van Delfland.

Zowel de beveiligingsincidenten, als de datalekken hadden geen impact op onze bedrijfsvoering.

In 2025 heeft Delfland de verdere doorontwikkeling en borging van de BIO- en CSIR-maatregelen voortgezet. Hiermee wordt invulling gegeven aan de zorg- en verantwoordingsplicht die voortvloeit uit de NIS2-richtlijn en de bijbehorende nationale wetgeving.

Om de digitale weerbaarheid van de organisatie te versterken, ontvangen alle medewerkers periodiek gesimuleerde phishingmails om het herkennen en correct melden van phishing te

oefenen. Daarnaast zijn alle medewerkers verplicht de online e-learningmodules van Arda te volgen.

In 2025 is een duidelijke stijging gerealiseerd in de deelname aan deze e-learning. Voor 2025 is een deelnamepercentage van 75% als streefwaarde afgesproken. In januari 2025 bedroeg het deelnamepercentage 55%; gedurende het jaar is een consistente stijgende lijn zichtbaar. De voortgang wordt structureel gemonitord en periodiek besproken met afdelingsmanagers. In december 2025 bedroeg het gemiddelde deelnamepercentage 79%. Dit onderstreept de positieve ontwikkeling gedurende het jaar en het behalen van de afgesproken streefwaarde aan het einde van 2025. De gerealiseerde deelname laat zien dat de ingezette aanpak effect heeft.

In 2026 blijft de focus gericht op het verder verhogen en structureel borgen van de deelname en bewustwording, conform de meerjarenafspraken.

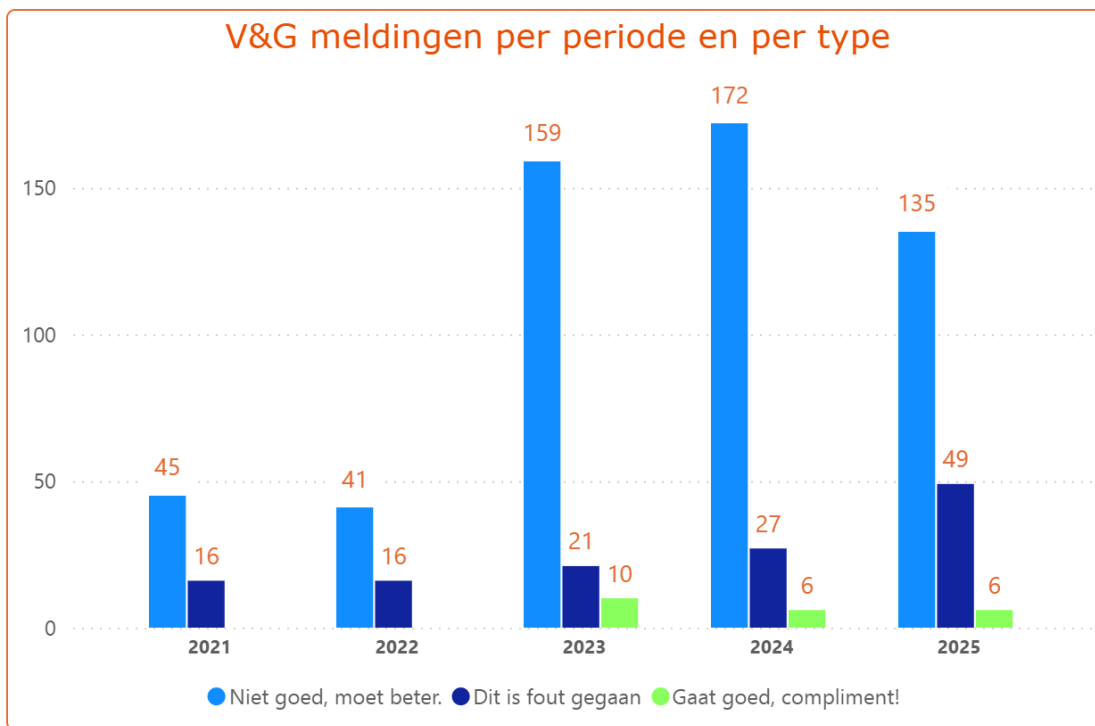
### **Veiligheid & Gezondheid**

In 2025 hebben we acties genomen om de certificering trede 3 ('berekendend') op de veiligheidscultuurladder te bestendigen. Deze waren o.a. gericht op gedragsaspecten van cultuur en het doen van veiligheidsrondgangen. In november heeft NCI de jaarlijkse audit uitgevoerd en daaruit is naar voren gekomen dat we steviger op trede 3 staan en op sommige vlakken al ontwikkelen naar trede 4 (pro-actief).

Daarnaast is er gewerkt aan de randvoorwaarden voor een effectief en duurzaam veiligheidsbeleid, zoals o.a. het opstellen van diverse veiligheidsinstructies, het in kaart brengen van V&G training en opleiding per functie, het inventariseren van de mate van publieksagressie (en het ontwikkelen van beleid hierop), verder ontwikkelen van stuur-informatie in de vorm van dashboarding en rapportages.

Het totaal aantal veiligheidsmeldingen is iets gedaald ten opzichte van 2024. In de verdeling zien we een afname in de 'niet goed, moet beter' (lichtblauwe balk) meldingen en een toename in de 'dit is fout gegaan' (donkerblauwe balk) meldingen. In de eerste categorie merken we dat het doen van 'ongemak'-meldingen (zoals een loszittende deurkruk, barst in het raam) via de app afneemt, terwijl de daadwerkelijke schades of letsels (donkerblauw) toeneemt. Hier zien we nog steeds dat we collega's moeten aansporen om dergelijke zaken te melden. Hier zullen we in 2026 verder op moeten ontwikkelen (bewustzijn).

*Grafiek 4.2 Totaal meldingen veiligheid en gezondheid*



### Leren & Ontwikkelen

In 2025 is met de managers het gesprek gevoerd over het inrichten van de opleidingsmatrix in de Delfland academie. Op functieniveau is er aangegeven welke opleidingen een manager verwacht dat de medewerker in die functie zal volgen. In 2026 krijgt deze interventie vervolg, omdat nog niet elke afdeling de informatie heeft aangeleverd.

In 2025 hebben 36 medewerkers een aanvraag gedaan voor Tijd voor vitaliteit met een totaalbedrag van € 154.000. Er is € 200.000 van PBB middels 104 maatwerk aanvragen uitgegeven. Er is vier keer aanspraak gemaakt op PBB voor medewerkers jonger dan 35 jaar met een totaal van € 14.000. Er zijn 122 inschrijvingen op trainingen binnen de Delfland Academie geweest, die vanuit het PBB worden bekostigd, totaal € 201.000.

In 2025 hebben 532 medewerkers een trainingsinterventie gevolgd, uiteenlopend van een dagdeel tot lunchlezing tot spreekuur tot volledige trainingsdag. Daarnaast zijn er 346 toolboxen in de Delfland Academie doorlopen.

Het volledige trainingsaanbod van de Delfland Academie is geëvalueerd. Om in het aanbod te blijven dient men gemiddeld een 6 of hoger te scoren op zowel inhoud als trainer. Er is afscheid genomen van 1 opleider die een onvoldoende overall score had.

Voor een aantal trainingen is er na zes maanden een impactanalyse ingesteld. Op de vragen over de toepasbaarheid, bijdrage aan verbetering van werk en behouden in het aanbod waren al deze beoordelingen positief.

#### 1.3.5.2 Gerealiseerd beleid t.a.v. de bedrijfsvoering

In de begroting 2025 is het beleid ten aanzien van de bedrijfsvoering verweven in de programma's 5 Financiën, algemene dekkingsmiddelen en 6 Organisatie en bedrijfsvoering. De verantwoording van het gerealiseerde beleid is in deze jaarstukken ook verwerkt in die twee programma's.

### 1.3.5.3 Informatie over de financiële rechtmatigheid

#### **Rechtmatigheidsverantwoording**

Toetsing van de financiële rechtmatigheid is sinds het verslagjaar 2025 de verantwoordelijkheid van het college van dijkgraaf en hoogheemraden (hierna: het college). De eigen interne controlewerkzaamheden vormt de basis voor de opgestelde rechtmatigheidsverantwoording. De accountant controleert of de informatie van het college in de rechtmatigheidsverantwoording juist, toereikend en volledig (getrouw) is. Getrouwheidsfouten tellen mee in het oordeel van de accountant maar worden niet in de rechtmatigheidsverantwoording gerapporteerd.

De rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen in hoofdstuk 2.4. De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording bedraagt 1% van de totale lasten exclusief reserves. Voor het verslagjaar 2025 bedraagt de verantwoordingsgrens € 3.187.000.

In de paragraaf Bedrijfsvoering licht het college deze verantwoording verder toe. Conform de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie worden alle belangrijke bevindingen — fouten en onduidelijkheden groter dan € 637.000 uit de interne rechtmatigheidscontroles — opgenomen in deze paragraaf. Wanneer er sprake is van niet acceptabele onrechtmatigheden, worden de constatering en aangevuld met maatregelen om herhaling in de toekomst te voorkomen.

#### **Financiële rechtmatigheid**

Financiële rechtmatigheid bestaat uit negen criteria. Zes criteria worden afgedekt door het getrouwheidsaspect (oordeel accountant). De overige drie criteria komen terug in de rechtmatigheidsverantwoording van het college. Dit betreffen het (1) begrotings-, (2) voorwaarden-, en (3) misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

#### **Begrotingscriterium**

Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten, lasten en balansmutaties, moeten tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's. Een overschrijding van lasten ten opzichte van de begroting is altijd onrechtmatig. In artikel 14 lid 4 van de verordening beleids- en verantwoordingsfunctie van Delfland 2025 zijn wel een aantal situaties opgenomen wanneer onrechtmatige overschrijdingen van lasten ten opzichte van de begroting als acceptabel worden aangemerkt.

Bij programma 6 Organisatie en bedrijfsvoering is een onrechtmatige overschrijding van lasten van € 1.033.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025. Deze overschrijding betreft hoofdzakelijk de extra dotatie aan de voorziening pensioenen (oud) bestuurders van € 998.000. Het overige verschil betreft een hogere doorbelasting van personeelslasten. Deze overschrijdingen van lasten passen binnen het bestaande beleid, maar konden niet eerder gemeld worden aan de VV en zijn daardoor conform artikel 14 lid 4 acceptabel.

Er zijn afwijkingen van investeringskredieten van € 156.000, maar deze omvang is kleiner dan de rapporteringstolerantie van € 637.000 en hoeft daarom verder niet toegelicht te worden in de paragraaf bedrijfsvoering.

De totale omvang van de onrechtmatigheid ten aanzien van het begrotingscriterium is € 1.189.000.

#### **Voorwaardencriterium**

Bij het voorwaardencriterium wordt vooral gekeken of de financiële beheers handelingen binnen Delfland voldoen aan de voorwaarden zoals die gesteld zijn in de externe en interne wet- en regelgeving, VV-besluiten en verordeningen.

Er zijn in 2025 geen rechtmatigheidsafwijkingen boven de rapportagegrens geconstateerd. De totale omvang van de onrechtmatigheid ten aanzien van het voorwaardencriterium is € 405.000 en betreft aanbestedingen.

### **Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium**

*Onder misbruik wordt verstaan: het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel om bijvoorbeeld ten onrechte subsidies te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan belastingen te betalen.*

*Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan: het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van subsidies en bijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van belastingen, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan.*

In de organisatie zijn maatregelen getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen en op te sporen. Er zijn in 2025 geen rechtmatigheidsafwijkingen boven de rapportagegrens geconstateerd. De totale omvang van de onrechtmatigheid ten aanzien van het misbruik en oneigenlijk gebruik is € 0.

### **Conclusie**

Het totaal aan geconstateerde fouten en onduidelijkheden bedraagt € 1.594.000 en blijft daarmee onder de door de verenigde vergadering gestelde verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten ad € 3.187.000. In de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening zijn daarom geen onrechtmatigheden opgenomen.

### **1.3.6 Openbaarheidsparagraaf**

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden en is Delfland met de implementatie ervan aan de slag gegaan. Daarbij is afgesproken dat waterschappen een incidentele compensatie ontvangen. Voor Delfland gaat het om een bedrag van € 405.755 voor de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026. De structurele bijdrage voor 2025 was € 125.075. Die gebruikten we onder meer om onze processen en organisatie te verbeteren, om systemen aan te schaffen of aan te passen en om medewerkers op te leiden.

### **Verantwoording**

In deze openbaarheidsparagraaf leggen we verantwoording af over de stappen die we in 2025 hebben gezet om de Woo verder te implementeren:

1. de actieve openbaarmaking van de elf verplichte categorieën documenten (artikel 3.3 Woo);
2. de inspanningsverplichting om andere documenten bekend te maken dan de elf categorieën (artikel 3.1 Woo);
3. de passieve openbaarmaking (hoofdstuk 4 Woo);
4. de informatiehuishouding (hoofdstuk 6 Woo);
5. de aanstelling en het in dienst hebben van een Woo-contactpersoon (artikel 4.7 Woo);
6. eventuele andere activiteiten om de Woo te implementeren.

Daarnaast laten we in deze paragraaf zien hoe we met de middelen van het Rijk een bijdrage hebben geleverd aan de implementatie en de verbeteringen.

### **1) De actieve openbaarmaking van de elf verplichte categorieën documenten**

De Wijzigingswet Woo noemt elf categorieën documenten die actief bekendgemaakt moeten worden. De waterschappen hebben daar een fasering in aangebracht. Deze planning is opgenomen in het nieuwe meerjarenplan Digitale informatiehuishouding waterschappen, dat in 2025 is vastgesteld door de Unie van Waterschappen (UvW). Delfland volgt deze planning en versnelt die waar mogelijk. We maken jaarplannen en verslagen, organisatiegegevens, verordeningen, Woo-verzoeken en wet- en regelgeving al publiek beschikbaar. De overige categorieën volgen conform de planning. De stukken van de VV worden al op onze sites gepubliceerd. In 2025 is op basis van de eerder opgestelde Project Start Architectuur (PSA) IBABS verder uitgebreid met documenten uit de categorie Actieve openbaarmaking en de informatiecategorie Woo-verzoeken.

### **2) Inspanningsverplichting tot openbaarmaking voor andere documenten dan de elf categorieën**

De Microsoft 365 en de aangewezen Teams/Sharepoint-omgeving is waar nodig uitgebreid voor alle Woo-gerelateerde zaken. Publicatie van alle stukken (binnen en buiten de elf informatie categorieën) vinden inmiddels alleen nog maar plaats in Ibabs en op onze website.

### **3) De passieve openbaarmaking**

Het volledig passief openbaar beschikbaar stellen van alle Woo-verzoeken en onderliggende stukken hebben we gerealiseerd in 2025. In 2025 hebben we ook een kwaliteitscontrole uitgevoerd op alle Woo-verzoeken die eerder zijn gepubliceerd. Bij de Woo-verzoeken publiceren we het betreffende besluit en de onderliggende stukken. Dit zijn de geanonimiseerde stukken in verband met de wet- en regelgeving rond de AVG. Speciale aandacht blijft uitgaan naar Metadata in de documenten.

Eind 2025 hebben we nogmaals een controle uitgevoerd op de registratie van de verschillende URL's van document-verzamelingen in de landelijke Woo-index. Delfland voldoet hierdoor wederom aan de richtlijnen van de Woo-index. Jaarlijks blijven we daarop een controle doen.

### **4) De informatiehuishouding**

Het op orde brengen van de informatiehuishouding is een grote opgave. Eind 2025 is het 'Meerjarenplan digitale informatiehuishouding 2026-2030' vanuit het Waterschapshuis naar de minister van Binnenlandse Zaken gestuurd. Het CIO-office heeft een vertaling opgesteld van dit meerjarenplan onder de naam Routekaart Digitale Transformatie 2025-2029.

Vanaf 2026 wordt er verder gewerkt om de informatiehuishouding op orde te brengen. Het is een grote opgave binnen Delfland wegens de verschillende informatiebronnen, de veranderingen die nu al plaatsvinden in het applicatielandschap en de complexiteit van de samenhang daarvan. In grote lijnen is hiervoor de architectuur al opgesteld en gaan we aansluiten op standaarden. We gaan ook zoveel mogelijk samenwerken met andere waterschappen binnen het Waterschapshuis. Het op orde krijgen van de informatiehuishouding zal naar verwachting vier jaar in beslag nemen.

### **5) De aanstelling en het in dienst hebben van een Woo-contactpersoon**

Delfland heeft sinds juni 2022 formeel een Woo-coördinator die ook als Woo-contactpersoon fungeert (1 fte). Voor 2025 en de daarop volgende jaren hebben we daarnaast een waarnemend Woo-contactpersoon aangesteld om de continuïteit te waarborgen.

### **6) Eventuele andere activiteiten om de Woo te implementeren**

In 2025 is het Woo-proces binnen Delfland verder verbeterd. In 2025 zijn wederom alle Woo-verzoeken binnen de termijnen afgehandeld. Een mini-tevredenheidsonderzoek liet zien dat de indieners tevreden zijn over de afhandeling van hun verzoek. In 2025 hebben we ook weer ingezet op het continu verbeteren van het proces door dit na elk Woo-verzoek te evalueren. In 2025 hebben we de tevredenheid over de afhandeling van Woo-verzoeken onderling besproken

binnen de waterschappen ter verbetering van de dienstverlening. Delfland zal de komende jaren hieraan een bijdrage blijven leveren.

De Woo-coördinator heeft ook in 2025 als spin in het web alle Woo-verzoeken ontvangen, informatie verzameld en antwoorden geformuleerd. Hierbij zien we in 2025 een sterk dalende vraag naar informatie die wordt afgehandeld via de Woo-coördinator.

In 2025 is zogeheten anonimiseersoftware Datamask 2.0 geïmplementeerd en zijn hiervoor meerdere medewerkers opgeleid. De nieuwe versie heeft meer licenties waardoor Datamask breder in de organisatie wordt gebruikt voor het anonimiseren (lakken) van privacygevoelige gegevens in verschillende type documenten.

In 2025 hebben we in het kader van bewustwording meegedaan aan het initiatief van de Unie van Waterschappen Woo-vember. Op meerdere momenten in die maand heeft Delfland op intranet aandacht besteed aan het belang van een open overheid. Ook is er een inspirerende lunchsessie op dit thema georganiseerd.

In 2025 konden Woo-verzoeken via een webformulier 'Ik heb een vraag' worden ingediend. Woo-verzoeken komen digitaal binnen (via het webformulier of e-mail) of per post. Er wordt altijd een digitaal dossier aangemaakt en de Woo-verzoeken worden waar mogelijk ook digitaal beantwoord. Alle geanonimiseerde Woo verzoeken uit 2025 zijn digitaal opvraagbaar en downloadbaar gemaakt op onze publieksinformatiewebsite <https://delfland.bestuurlijkeinformatie.nl>. Delfland voldoet hiermee aan de eis dat Woo-verzoeken elektronisch zijn in te dienen en af te handelen.

### 1.3.7 Verbonden partijen

#### **Algemeen**

We kunnen niet alle vraagstukken en uitdagingen alléén oplossen. Voor de uitvoering van bepaalde werkzaamheden kan het handig zijn om langdurig samen te werken met andere waterschappen of met maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners. Delfland werkt samen met anderen aan doelen op gebieden als klimaatadaptatie, de energietransitie en biodiversiteit. Ook op het gebied van ICT, belastingen en laboratoriumdiensten werken we samen. Een deel van die taken wordt uitgevoerd door verbonden partijen.

Een verbonden partij is een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisatie waarin Delfland een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

1. Met een bestuurlijk belang bedoelen we: zeggenschap om met de verbonden partij onze doelen te behalen, via vertegenwoordiging in het bestuur of via stemrecht.
2. Met een financieel belang bedoelen we: een ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat; het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

#### **Direct verbonden partijen**

Bij direct verbonden partijen heeft Delfland een bestuurlijk én een financieel belang. Eind 2025 namen we deel aan negen direct verbonden partijen. Aan vier daarvan zijn financiële garanties verleend. Zie hiervoor paragraaf 2.2.4.6 *Verbonden partijen*.

#### **Andere samenwerkingsvormen**

Naast de partijen die zijn aan te merken als verbonden partij, zijn er ook andere partijen waarmee Delfland voor langere tijd is verbonden. Deze partijen worden geplaatst in de categorie 'andere samenwerkingsverbanden'.

Andere partijen waarmee Delfland een samenwerkingsrelatie heeft, zijn bijvoorbeeld Delfluent BV door middel van een publiek-private samenwerking (PPS), de NAD (Netwerk waterketen Delfland) en de Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA).

Een andere mogelijkheid is dat een verbonden partij zelf bijvoorbeeld aandeelhouder of bestuurder is van de achterliggende partij, waardoor indirect invloed kan worden uitgeoefend op die achterliggende partij. Denk hierbij aan de GR Slibverwerking die aandeelhouder is van HVC. Hoewel er in dergelijke gevallen volgens de definitie dus geen sprake is van een verbonden partij, is het bestaan van een financieel belang reden genoeg om ook deze partijen in dit kader mee te nemen.

In bijlage IV *Verbonden partijen en andere samenwerkingsvormen* vindt u een overzicht van alle verbonden partijen en andere samenwerkingsvormen.

### **Risico's**

Iedere vorm van samenwerking brengt risico's met zich mee. Vooraf proberen wij deze risico's in te schatten. Bij bestaande verbonden partijen en andere samenwerkingsvormen nemen we beheersmaatregelen om risico's te voorkomen of te beperken:

- Portefeuillehouders of andere afgevaardigden van Delfland wonen overleggen en bestuursvergaderingen bij.
- We beoordelen vergaderstukken (zoals begrotingen, jaarverslagen en nota's) die in de bestuursvergaderingen van de verbonden partij worden behandeld en adviseren de portefeuillehouder daarover.
- We vragen verbonden partijen om een periodieke verantwoording aan de deelnemende partijen.
- Iedere verbonden partij en andere samenwerkingsvorm wordt periodiek uitgenodigd om in de VV een presentatie te houden over hun werkzaamheden en de bijdrage die ze leveren aan onze doelen.

Zodra een specifiek risico zich voordoet, vermelden we dat in de paragraaf Risico's en weerstandsvermogen.



## 2 Jaarrekening

### 2.1 De exploitatierekening

#### 2.1.1 Overzicht van baten en lasten en toelichting

2.1.1.1 Tabel: Exploitatierekening per programma gesplitst naar baten en lasten

Programma	Rekening 2024	begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
<b>Waterkeringen</b>				
- Lasten	29.690	31.275	33.002	32.198
- Baten	-473	-400	-660	-723
<b>Saldo</b>	<b>29.217</b>	<b>30.875</b>	<b>32.342</b>	<b>31.476</b>
<b>Waterkwaliteit</b>				
- Lasten	13.058	17.069	16.889	15.961
- Baten	-62	-100	-380	-435
<b>Saldo</b>	<b>12.996</b>	<b>16.969</b>	<b>16.509</b>	<b>15.526</b>
<b>Waterkwantiteit</b>				
- Lasten	47.237	53.888	58.685	55.449
- Baten	-1.755	-1.853	-2.753	-4.222
<b>Saldo</b>	<b>45.482</b>	<b>52.034</b>	<b>55.932</b>	<b>51.227</b>
<b>Waterketen</b>				
- Lasten	135.638	141.856	143.522	137.127
- Baten	-23.841	-22.523	-22.794	-22.256
<b>Saldo</b>	<b>111.797</b>	<b>119.333</b>	<b>120.727</b>	<b>114.871</b>
<b>Financiën, algemene dekkingsmiddelen*</b>				
- Lasten	15.618	14.569	14.423	14.157
- Baten	-4.918	-4.411	-4.358	-4.533
<b>Saldo</b>	<b>10.699</b>	<b>10.158</b>	<b>10.065</b>	<b>9.624</b>
<b>Organisatie en bedrijfsvoering</b>				
- Lasten	59.421	62.511	62.350	63.383
- Baten	-667	-420	-1.457	-2.063
<b>Saldo</b>	<b>58.753</b>	<b>62.092</b>	<b>60.892</b>	<b>61.320</b>
<b>Totaal saldo programma's *</b>	<b>268.945</b>	<b>291.462</b>	<b>296.467</b>	<b>284.043</b>
<b>Algemene dekkingsmiddelen</b>				
Dekkingsmiddelen	-292.526	-303.942	-305.722	-308.195
Vennootschapsbelasting **				
Onvoorzien ***				
<b>Saldo baten en lasten</b>	<b>-23.581</b>	<b>-12.480</b>	<b>-9.254</b>	<b>-24.151</b>
<b>Toevoegingen/onttrekkingen aan reserves</b>				
Watersysteemheffing	-5.416	-2.112	-4.434	-4.434
Zuiveringsheffing	18.643	14.592	13.688	13.688
<b>Gerealiseerd resultaat</b>	<b>-10.353</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-14.896</b>

\* Exclusief programmalijn Algemene dekkingsmiddelen.

\*\* Op basis van de huidige cijfers is de verwachte Vennootschapsbelasting nihil.

\*\*\* De wettelijke post onvoorzien is opgenomen bij het programma Financiën .

## 2.1.2 Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten

2.1.2.1 Tabel: Exploitatierekening naar EMU-indeling - kostensoorten

Kostengroepen	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
<b>Rente en afschrijvingen</b>				
Afschrijvingen van activa	39.518	39.367	40.418	41.534
Afschrijvingen van boekverliezen	0	0	0	-85
Externe rentelasten	26.664	23.839	24.606	24.293
<b>Personeelslasten</b>				
Overige personeelslasten	3.555	3.264	3.574	3.532
Personeel van derden	14.401	7.409	7.395	13.958
Salarissen huidig personeel en bestuurders	48.694	58.296	58.419	54.284
Sociale premies	13.311	15.778	15.849	14.528
<b>Goederen en diensten van derden</b>				
Belastingen	2.046	2.221	2.049	1.641
Duurzame gebruiksgoederen	6.913	5.003	6.864	9.025
Energie	7.311	6.970	6.543	5.554
Huren en rechten	101	11	11	108
Leasebetalingen operational lease	54.277	53.532	56.787	54.529
Onderhoud door derden	9.078	25.764	32.004	9.579
Overige diensten door derden	52.399	52.864	55.777	66.255
Overige gebruiksgoederen en verbruiksgoederen	208	148	148	240
Pachten en erfpachten	3	4	4	5
Verzekeringen	414	435	435	468
<b>Bijdragen aan derden</b>				
Bijdragen aan bedrijven	794	359	359	994
Bijdragen aan het Rijk	12.904	11.900	12.775	11.994
Bijdragen aan openbare lichamen	10.638	11.100	4.460	4.331
Bijdragen aan overigen	1.069	537	537	808
<b>Toevoegingen aan voorzieningen</b>				
Onvoorzien	0	-797	38	0
Toevoegingen aan voorzieningen	763	0	0	1.135
<b>Kosten investeringen</b>				
Dekking investeringen	0	0	0	0
<b>Totaal kostengroepen</b>	<b>305.058</b>	<b>318.006</b>	<b>329.053</b>	<b>318.710</b>

2.1.2.2 Tabel: Exploitatierekening naar EMU-indeling - opbrengstensoorten

Opbrengstengroepen	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
<b>Financiële baten</b>				
Dividenden en bonusuitkeringen	-827	-827	-827	-689
Externe rentebaten	-4.054	0	-1.001	-1.123
<b>Personeelsbaten*</b>				
Baten in verband met salarissen en sociale lasten	-492	-300	-300	-660
Uitlening van personeel	-1.379	-1.013	-440	-678
<b>Goederen en diensten aan derden</b>				
Diensten voor derden	-18.804	-17.543	-19.533	-22.078
Huuropbrengst uit overige eigendommen	-223	-180	-180	-219
Opbrengst uit grond en water	-539	-323	-323	-302
Verkoop van duurzame goederen	-467	0	0	-592
Verkoop van grond	-130	-250	-770	-426
Verkoop van overige goederen	-7.130	-5.718	-5.594	-5.197
<b>Bijdragen van derden</b>				
Bijdragen van de EU	30	0	0	0
Bijdragen van het Rijk	-378	-2.832	-3.835	-2.255
Bijdragen van overige openbare lichamen	-180	-50	-50	-440
Bijdragen van overigen	-148	0	0	-89
Bijdragen van provincies	-562	0	0	-314
<b>Waterschapsbelastingen</b>				
Kwijtscheldingen	5.462	6.194	5.964	5.780
Oninbaarverklaringen	3.183	4.025	4.035	3.778
Waterschapsbelastingen opbrengsten	-300.363	-308.971	-312.756	-315.379
<b>Interne verrekeningen</b>				
Geactiveerde lasten*	-1.639	-2.699	-2.699	-1.977
<b>Totaal opbrengsten</b>	<b>-328.639</b>	<b>-330.486</b>	<b>-338.308</b>	<b>-342.861</b>

In paragraaf 1.2 *Programmaverantwoording* lichten we op programmalijnniveau de verschillen tussen de realisatie en de bijgestelde begroting toe. Waar relevant worden daarbij de bovenstaande kosten- en opbrengstensoorten meegenomen in de verklaringen. Hieronder lichten we de belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie en de bijgestelde begroting toe die in de programmaverantwoording minder uitgebreid aan bod komen.

### Toelichting kostengroepen

#### *Rente en afschrijvingen*

De externe rentelasten vallen € 0,3 miljoen lager uit dan begroot. Een nadere toelichting over de betaalde rentelasten (en ontvangen rentebaten) is te vinden in paragraaf 1.3.2.1. Financiering. De afschrijvingslasten zijn hoger dan begroot. Twee investeringen worden onbedoeld niet tot nul afgeschreven, maar blijven aan het eind van de looptijd met een restwaarde op de balans staan. Dit is niet conform ons activabeleid. Voor de resterende looptijd van 13 respectievelijk 14 jaar vinden inhaalafschrijvingen plaats om uiteindelijk voor beide activa een restwaarde van nul te bereiken.

Daarnaast is onder "*Afschrijvingen van boekverliezen*" is negatieve last van € 0,1 miljoen verantwoord. Dit betreft een correctieboeking waarmee een boekverlies dat in 2023 is geboekt, is teruggedraaid.

### *Personeelslasten*

Door de aanhoudend krappe arbeidsmarkt was het, net als in 2024, lastig om vacatures te vervullen. Hierdoor is € 5,5 miljoen minder gerealiseerd op de loonkosten (inclusief sociale lasten en overige personeelslasten). Om het werk toch te kunnen uitvoeren, is extra extern personeel ingehuurd. De kosten hiervoor zijn € 6,6 miljoen hoger dan begroot.

### *Goederen en diensten van derden*

Per saldo is er in deze kostengroep € 13,2 miljoen minder uitgegeven dan begroot. De grootste afwijkingen zitten in de posten "Onderhoud door derden" (€ 22,4 miljoen lager dan begroot) en "Leasebetalingen en operational lease" (€ 2,3 miljoen lager dan begroot). Aan de andere kant zijn er meer kosten gerealiseerd dan begroot onder "Overige diensten door derden" (€ 10,5 miljoen hoger dan begroot) en "Duurzame gebruiksgoederen" (€ 2,2 miljoen hoger dan begroot). Dit zal hieronder verder worden toegelicht:

- Belastingen

De uitgaven aan belastingen zijn € 0,4 miljoen lager dan begroot; dit komt door onder meer doordat de definitieve aanslag voor verontreinigingsheffing 2022 lager is uitgevallen.

- Duurzame gebruiksgoederen

De kosten zijn € 2,2 miljoen hoger dan begroot. Dit komt door hogere kosten voor:

- werktuigbouw (€ 1,1 miljoen);
- automatisering/ telecommunicatie (€ 0,9 miljoen, onder meer voor software);
- bouwkundige en technische voorzieningen (€ 0,3 miljoen);
- overige en overige bijkomende kosten (€ 0,3 miljoen);
- vervoer (€ 0,2 miljoen).

Deze overschrijdingen worden voor € 0,6 miljoen gecompenseerd doordat minder aan apparatuur is uitgegeven dan begroot.

- Energie

Voor energie is in 2025 € 1,0 miljoen minder aan lasten gerealiseerd dan begroot. Hiervan heeft € 0,5 miljoen betrekking op het programma Waterketen, waar, door de droge weersomstandigheden van het afgelopen jaar, de energiekosten voor de zuiveringsinstallaties lager zijn dan begroot. Daarnaast is in het programma Waterkwantiteit door een combinatie van het slimmer bemalen van de boezem en polders in combinatie met de weersomstandigheden € 0,4 miljoen minder aan lasten gerealiseerd dan begroot. Het restant van € 0,1 kent verschillende oorzaken waardoor lagere energielasten voor de huisvesting.

- Onderhoud door derden

Op deze post is sprake van een onderbesteding van € 22,4 miljoen. Van dit bedrag is echter circa € 17,6 miljoen wel gerealiseerd, maar verantwoord onder kostencomponenten die binnen de kostensoort "Overige diensten door derden" vallen. De feitelijke onderbesteding komt hiermee op € 4,8 miljoen, welke met name wordt veroorzaakt door minder kosten voor onderhoud van watergangen en baggerwerkzaamheden. De laatste omdat er weinig tegenslagen waren en totale kostprijs daardoor lager is geworden. Een nadere toelichting hierover is te vinden in paragraaf 1.2.3.1 *Programma Waterkwantiteit*.

- Overige diensten door derden

In 2025 is aan "Overige diensten door derden" € 10,5 miljoen meer aan kosten gerealiseerd dan begroot op deze post. De belangrijkste oorzaak is dat voor diverse projecten (o.a. baggeren en onderhoud watergangen) het budget onder "Onderhoud door derden" was opgenomen, terwijl de realisatie is geboekt onder "Overige diensten door derden" (zie ook de toelichting op "Onderhoud door derden"). Dit betreft € 17,6 miljoen. Zonder deze verschuiving is sprake van een onderuitputting van € 7,1 miljoen. Deze heeft betrekking op uiteenlopende projecten, zoals in programma *Waterketen* (o.a. beheer zuiveringsinstallatie Zuid, beheer PPS-contract en grensoverschrijdend afvalwater) en programma *Organisatie en bedrijfsvoering* (o.a. Innovatiefonds, beheer en ontwikkeling Relieve).

- Leasebetalingen en operational lease

Deze post bestaat volledig uit de overeenkomst met Delfluent; voor 2025 zijn de kosten € 2,3 miljoen lager uitgevallen dan begroot. Dit komt met name door de uitkomst van de discussie met de belastingdienst over de werkzaamheden van Delfluent, waardoor er

€ 2,0 miljoen in vooraftrek is genomen. Daarnaast zijn er voor het beheer van het PPS-contract minder advieskosten geboekt door het niet kunnen invullen van een aantal functies. Een nadere toelichting is te vinden in paragraaf 1.2.4.1.

#### *Bijdragen aan derden*

Per saldo zijn de verschillen tussen bijgestelde begroting en realisatie beperkt, maar onderliggend zijn wel afwijkingen zichtbaar. Eind 2025 is er € 0,8 miljoen minder aan het Rijk afgedragen, met name binnen de programmaliijn Waterkeringen: in het najaar was sprake van dat er extra aan het HWBP moest worden bijgedragen. In de 2e begrotingswijziging is daarom de begroting verhoogd met € 0,9 miljoen. Uiteindelijk is bekend geworden dat de extra bijdrage niet zou komen.

Daarnaast is er € 0,1 minder aan openbare lichamen afgedragen dan begroot, dit bestaat aan de ene kant uit een onderuitputting op het budget van € 0,8 miljoen op de programmering assets van derden (programma Waterketen); € 0,3 miljoen doordat de begrote kosten voor de renovatie van het gemaal Zuidplantsoen pas in 2027 worden afgerekend en € 0,5 miljoen als gevolg van een vertraging van uitvoering van werkzaamheden. Daarnaast is er € 0,7 miljoen aan lasten gerealiseerd waar op deze kostensoort geen budget voor was begroot, hiervan heeft € 0,4 miljoen betrekking op de doorbelaste kosten van de Provincie Zuid-Holland voor uitvoering van werkzaamheden watersysteembeheer provinciale vaarwegen en bijdragen Rijn-West, en € 0,3 miljoen op de bijdrage aan het onderzoek naar cAGS (continue-aeroobkorrelslib) op de RWZI Wijk bij Duurstede.

De overschrijding bij "*bijdragen aan bedrijven*" van € 0,6 miljoen wordt onder meer veroorzaakt door een hogere afdracht aan de deelnemers van Rainlevelr. De overschrijding van € 0,3 miljoen aan "*bijdragen aan overigen*" betreft onder andere een partnerbijdrage aan VPdelta en the Green Village (bijdrage de Waterstraat).

#### *Toevoegingen aan voorzieningen*

In 2025 is € 1,1 miljoen toegevoegd aan de voorzieningen, waarvan € 0,3 miljoen aan de voorziening wachtgeld en € 0,8 miljoen aan de pensioenvoorzieningen van (oud-)leden van het dagelijks bestuur. Een uitgebreide toelichting over de voorzieningen is te vinden in paragraaf 1.3.2.3 Reserves en voorzieningen.

### **Toelichting opbrengstengroepen**

#### *Financiële baten*

De rentebaten uit schatkistbankieren zijn € 0,1 miljoen hoger dan begroot. Een nadere toelichting op rentebaten en -lasten staat in paragraaf 1.3.2.1 *Financiering*.

Aan "*Dividenden en bonusuitkeringen*" is € 0,1 miljoen minder gerealiseerd dan begroot; dit betreft de dividenduitkering van de Nederlandse Waterschapsbank, die als gevolg van een lagere nettowinst in 2024, op een lager niveau is uitgekomen dan de dividenduitkering van 2023 waarop de begroting 2025 was gebaseerd.

#### *Personeelsbaten*

Onder personeelsbaten vallen de categorie 'baten i.c.m. salarissen en sociale lasten' en 'uitlening van personeel'. Per saldo is er in 2025 € 0,6 miljoen extra ontvangen: € 0,4 miljoen door een hogere UVW uitkering dan begroot in verband met zwangerschapsverlof of ziekte en € 0,2 miljoen door een hogere bijdrage dan begroot van Rijnland en Schieland. Dit betreft de doorbelasting van de kosten voor de extra benodigde externe ondersteuning bij de overgang naar en de inrichting van het nieuwe personeels- en salarissysteem Youforce.

#### *Goederen en diensten aan derden*

De opbrengst van alle onderdelen in deze groep tezamen is € 2,4 miljoen hoger dan begroot. Hierin zit een bijdrage uit samenwerkingsovereenkomsten van € 2,6 miljoen, waarvoor oorspronkelijk € 2,5 miljoen was begroot onder bijdragen van derden (*bijdragen van het Rijk*).

Naast een hogere realisatie op de verkoop van duurzame goederen (€ 0,6 miljoen, verkoop dienstwoning), is een lagere opbrengst (€ 0,7 miljoen) gerealiseerd dan begroot op de verkoop van grond en overige goederen zoals duurzaamheidscertificaten en gas.

#### *Bijdragen van derden*

De bijdrage van derden is per saldo € 0,8 miljoen lager dan begroot, met name door de lagere opbrengst dan begroot van per saldo € 1,6 miljoen onder *bijdragen van het Rijk*. Dit komt deels doordat de ontvangsten van medeoverheden geboekt zijn onder samenwerkingsovereenkomsten (*diensten voor derden*) in plaats van onder "*bijdragen van het Rijk*".

Bij de andere onderdelen zijn in totaal € 0,8 miljoen meer opbrengsten gerealiseerd dan begroot; bij "*bijdragen provincies*" is de extra bijdrage van € 0,3 miljoen afkomstig van onderhoud primaire waterkering, deze baten waren wel begroot, maar onder "*bijdragen van het Rijk*". De extra opbrengst bij "*bijdragen aan overige openbare lichamen*" van € 0,4 miljoen heeft betrekking op de bijdrage van Schieland en de Krimpenerwaard in de gemaakte kosten voor het beheer van de Delflands Boezem. Ook deze opbrengst was wel voorzien, maar opgenomen onder "*bijdragen van het Rijk*". Als laatste is er nog onder "*bijdragen aan van overigen*" € 0,1 miljoen meer gerealiseerd dan begroot, dit betreft diverse doorbelastingen van uren van medewerkers aan de gemeente Delft en doorbelasting maaiwerkzaamheden aan Staatsbosbeheer.

#### *Waterschapsbelastingen*

De afwijkingen op de belastingopbrengsten lichten we toe in paragraaf 1.3.3 *Waterschapsbelastingen*.

#### *Interne verrekeningen*

De geactiveerde lasten hebben betrekking op het project de Vergulde Hand en zijn in 2025 € 0,7 miljoen lager uitgevallen van begroot. Dit komt door de temporisering van de werkzaamheden i.v.m. borging van de kwaliteit van de uitvoering van het project. De investeringsbeslissing is daardoor verschoven van december 2025 naar juli 2026, wat betekent dat een deel van de voor 2025 geplande werkzaamheden, zoals het aanbestedingstraject, is verschoven naar 2026.

### 2.1.3 Wet normering topinkomens

Met ingang van 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. De WNT normeert de beloningen en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen in de (semi)publieke sector. Als zo'n beloning en/of ontslagvergoeding de wettelijke norm overschrijdt, moet het meerdere worden teruggevorderd. In de wet is ook geregeld wie er onder de topfunctionarissen vallen. Voor een waterschap geldt de secretaris-directeur als topfunctionaris. Het maximum voor 2025 bedraagt € 246.000. Onderstaande tabel laat zien dat de beloning van de secretaris-directeur binnen de norm blijft.

2.1.3.1 Tabel: Overzicht Wet normering topinkomens

	2025	2024
Gegevens (bedragen x € 1)	IR. P. Janssen	IR. P. Janssen
Functiegegevens	Secretaris-directeur	Secretaris-directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2025 (2024)	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
<b>Bezoldiging</b>		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	194.896	186.188
Beloningen betaalbaar op termijn	23.315	23.375
<i>Subtotaal</i>	<i>218.211</i>	<i>209.564</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
<b>Totale bezoldiging</b>	<b>218.211</b>	<b>209.564</b>
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

## 2.2 Balans en toelichting



### 2.2.1 Balans per 31 december 2025

2.2.1.1 Tabel: Balans per 31 december 2025

Activa	31-12-2025	31-12-2024	Passiva	31-12-2025	31-12-2024
<i>Vaste activa</i>			<i>Vaste passiva</i>		
Materiële vaste activa	712.317	718.437	Algemene reserves	45.917	39.651
Financiële vaste activa	565	565	Bestemmingsreserves voor tariefegalisatie	9.993	12.785
			Overige bestemmingsreserves	138.897	122.764
			Nog te bestemmen exploitatieresultaat	14.896	10.353
			<i>Totaal eigen vermogen</i>	<i>209.703</i>	<i>185.553</i>
			Voorzieningen	2.392	1.450
			Vaste schulden met een looptijd van een jaar of langer	515.383	565.221
<b>Totaal vaste activa</b>	<b>712.882</b>	<b>719.002</b>	<b>Totaal vaste passiva</b>	<b>727.477</b>	<b>752.223</b>
<i>Vlottende activa</i>			<i>Vlottende passiva</i>		
Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar	14.699	70.338			
Kortlopende vorderingen	25.715	25.731	Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan een jaar	10.792	33.917
Liquide middelen	5	2	Overlopende passiva	26.909	53.969
Overlopende activa	11.876	25.035			
<b>Totaal vlottende activa</b>	<b>52.296</b>	<b>121.107</b>	<b>Totaal vlottende passiva</b>	<b>37.701</b>	<b>87.886</b>
<b>Totaal</b>	<b>765.178</b>	<b>840.109</b>	<b>Totaal</b>	<b>765.178</b>	<b>840.109</b>
<i>Niet uit de balans blijkende verplichtingen*</i>				15.136	9.612

## 2.2.2 Waarderingsgrondslagen

### Algemeen

De jaarrekening 2025 is opgesteld in euro's en is in overeenstemming met het Waterschapsbesluit en de Waterschapswet. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarden, tenzij anders vermeld.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden alléén opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die vóór het einde van het begrotingsjaar vallen, worden meegenomen als zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn. De dividendopbrengsten van deelnemingen verantwoorden we als opbrengst op het moment waarop dit dividend uitbetaald wordt. De personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

### Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatierekening gebracht.

### Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn opgenomen tegen de vervaardigings- of de verkrijgingsprijs, verminderd met de eventuele bijdragen van derden. De vervaardigingsprijs omvat de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.

Rentekosten en personeelskosten worden niet toegerekend aan de onderhanden investeringsprojecten. Voor de bouw van de nieuwe Waterzuivering Vergulde Hand in Vlaardingen heeft de VV een uitzondering gemaakt met betrekking tot het activeren van personeelskosten. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt dit op het saldo afgeschreven.

De netto investering wordt door jaarlijkse afschrijvingen ten laste van de exploitatie gebracht. De afschrijvingen vinden over het algemeen lineair plaats en worden bepaald door de verwachte levensduur. De afschrijving vindt plaats met ingang van het eerste jaar na de ingebruikname. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de nota Activabeleid. De investeringen met een totale vervaardigingsprijs van minder dan € 100.000 worden in het jaar van aanschaf direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Waar nodig houden we rekening met duurzame waardeverminderingen en afwaardering van activa bij buitengebruikstellingen.

### Afschrijvingstermijnen

Van de belangrijkste activa hebben we in onderstaande tabel de afschrijvingstermijn opgenomen.

Investering in	Termijn
Gronden	0
Grondwerken (BGO)	15
Waterberging	40
Machines	10
Vervoermiddelen	5
Gebouwen/woningen bouwkundig	40
Gebouwen/woningen elektro/mechanisch	15
Waterkering	35
Boezemkades reconstructie	25
Persleidingen (PPS)	50

### **Financiële vaste activa**

Participaties in het aandelenkapitaal van nv's en bv's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen volgens het Waterschapsbesluit) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Mocht de intrinsieke waarde van de aandelen onverhoopt structureel dalen tot onder de verkrijgingsprijs, dan vindt een afwaardering plaats.

### **Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar**

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor de verwachte oninbaarheid van debiteuren wordt op het debiteurensaldo een voorziening dubieuze debiteuren in mindering gebracht.

### **Liquide middelen**

Deze activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

### **Reserves en voorzieningen**

De reserves vormen gezamenlijk ons eigen vermogen, dat uit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden is. Bij de reserves maken we onderscheid tussen de algemene reserves en de bestemmingsreserves. De VV heeft aan verschillende reserves een specifieke bestemming gegeven. De reserves zijn nominaal gewaardeerd.

De voorzieningen zijn bedoeld om grotere fluctuaties in de exploitatielasten op te vangen. De omvang van de voorzieningen wordt bepaald door toekomstige financiële verplichtingen en risico's. De voorzieningen zijn tegen contante waarde gewaardeerd.

### **Vaste schulden met een looptijd die één jaar of langer is**

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met aflossingen en hebben een looptijd van één jaar of langer.

### **Overige balansposten**

De waardering van alle overige balansposten vindt plaats tegen de historische verkrijgingsprijs. Als we hiervan afwijken, lichten we dit toe bij de betreffende balanspost.

### **Borg- en garantstellingen**

Voor zover we borg staan, hebben we buiten de balansstelling het totaalbedrag opgenomen van de geborgde schuldrestanten per einde van het boekjaar. Hierin is naast de borg- en garantstellingen ook de inkoop van contractverplichtingen opgenomen. U leest hier meer over in de toelichting op de balans.

### **Rekening van baten en lasten**

Voor de rekening van baten en lasten is het jaar waarin de prestaties (goederen en diensten) zijn verricht bepalend voor de toerekening aan het betreffende jaar, ook als zij niet tot een ontvangst of uitgave hebben geleid in het verslagjaar. De belastingopbrengsten zijn gebaseerd op de laatst bekende (aanvullings)kohieren. Winsten worden alléén meegenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die vóór het einde van het begrotingsjaar vallen, worden alléén meegenomen als zij voor het opmaken van de rekening bekend zijn.

## 2.2.3 Activa

### 2.2.3.1 Materiële vaste activa

Het onderstaande overzicht toont het totale verloop van de materiële vaste activa over 2025.

2.2.3.1.1 Tabel: Verloopstaat materiële activa

Gereed gekomen werken	Boekwaarde 01-01-2025	(De)activering projecten	Afschrijving 2025	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	69.563	0	198	69.365
Machines, apparaten en installaties	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	15.707	0	1.110	14.597
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	594.340	21.080	39.823	575.597
Overige materiële activa	1.244	839	403	1.680
<b>Totaal</b>	<b>680.854</b>	<b>21.919</b>	<b>41.534</b>	<b>661.239</b>

In 2025 hebben we € 21,9 miljoen aan projecten (deels) geactiveerd. Doordat er meer is afgeschreven dan aan activa is toegevoegd, is het totaal aan materiële activa afgenomen ten opzichte van 31 december 2024.

2.2.3.1.2 Tabel: Verloopstaat onderhanden werk

Onderhanden werken	Boekwaarde 01-01-2025	Uitgaven onderhanden werk	Bijdragen onderhanden werk	Correctie voorgaande jaren	Activering	Boekwaarde 31-12-2025
Verloop onderhanden werk	37.583	40.119	-4.790	86	-21.919	51.078
<b>Totaal onderhanden werken</b>	<b>37.583</b>	<b>40.119</b>	<b>-4.790</b>	<b>86</b>	<b>-21.919</b>	<b>51.078</b>
<hr/>						
<b>Totaal materiële vaste activa</b>	<b>718.437</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>712.317</b>

In 2025 is er voor € 40,1 miljoen uitgegeven aan investeringsprojecten. Daartegenover staan subsidies en bijdragen derden van gezamenlijk € 4,8 miljoen. De hierboven vermelde activeringen ad € 21,9 miljoen zorgen voor een afname van het OHW.

In 2022 is een project geactiveerd waarbij een deel van het OHW (€ 86k) in de exploitatie is geboekt. Nu blijkt dat de afboeking onterecht is geweest. Met de jaarafsluiting 2025 is die gecorrigeerd.

In hoofdstuk 3 worden de investeringsuitgaven 2025 per programma toegelicht. In bijlage I is een overzicht opgenomen met de in 2025 volledig afgeronde en geactiveerde projecten. In bijlage II is een overzicht opgenomen met de restantkredieten.

### 2.2.3.2 Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaat alleen uit kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen. Het onderstaande overzicht toont het verloop van de financiële vaste activa over 2025.

### 2.2.3.2.1 Tabel: Verloopstaat financiële activa

Gereed gekomen werken	Boekwaarde 01-01-2025	Toename	Afname	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2025
Nederlandse Waterschapsbank	92				92
Ontwikkelingsmij. Het Nieuwe Westland C.V.	401				401
Aquaminerals B.V.	72				72
<b>Totaal</b>	<b>565</b>	<b>0</b>	<b>0</b>		<b>565</b>

#### **Kapitaalverstrekking Nederlandse Waterschapsbank N.V.**

Delfland bezit 755 aandelen A en 60 aandelen B van de Nederlandse Waterschapsbank N.V. De nominale waarde hiervan is € 86.825 (aandelen A) en € 27.600 (aandelen B). De historische aanschafprijs van deze aandelen is € 92.458.

#### **Kapitaalverstrekking Ontwikkelingsmaatschappij Het Nieuwe Westland C.V.**

Delfland heeft sinds 2001 een belang in Ontwikkelingsmaatschappij Het Nieuwe Westland C.V. Dit belang bedraagt € 0,9 miljoen. De boekwaarde daarvan is in 2019 afgewaardeerd naar € 0,4 miljoen door negatieve resultaten uit het project Het Nieuwe Westland. Eind 2025 is er geen aanleiding tot een aanpassing van de waarde van deze kapitaalverstrekkingen.

#### **Aquaminerals B.V.**

In 2022 hebben we een aandelenbelang genomen in Aquaminerals B.V., waardoor we eigenaar zijn geworden van 653 aandelen. Deze zijn gekocht tegen een verkrijgingsprijs van € 109,99 per aandeel met een totale aanschafwaarde van € 71.823. Eind 2025 is er geen aanleiding tot een aanpassing van de waarde van deze kapitaalverstrekking.

### 2.2.3.3 Kortlopende vorderingen

#### **Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar**

##### 2.2.3.3.1 Tabel: Overzicht uitzettingen in 's Rijks schatkist

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	31-12-2025	31-12-2024
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	14.699	70.338
<b>Totaal</b>	<b>14.699</b>	<b>70.338</b>

Het saldo in 's Rijks schatkist is met € 55,6 miljoen afgenomen. De afname komt onder andere door de aflossingen op onze leningen (€ 49,8 miljoen) en door de betaling van de verschuldigde service-fee aan Delfluent (€ 32,7 miljoen). Daarentegen hebben we meer inkomsten uit belastingen en eenmalige bijdragen (circa € 5,7 miljoen) en minder uitgegeven aan geplande activiteiten (€ 12,1 miljoen) en investeringen (€ 11,4 miljoen).

Zie ook paragraaf 1.2.5.1 Programma Financiën voor het kasstroomoverzicht en de toelichting.

## Kortlopende vorderingen

2.2.3.3.2 Tabel: Overzicht kortlopende vorderingen

Kortlopende vorderingen	31-12-2025	31-12-2024
Vorderingen op belastingdebiteuren	21.898	22.708
Af: voorziening dubieuze debiteuren belasting	-4.873	-5.007
Vorderingen op openbare lichamen	5.538	4.170
Overige vorderingen	3.159	3.154
Af: voorziening overige vorderingen	-7	0
<b>Totaal</b>	<b>25.715</b>	<b>25.025</b>

Alle vorderingen zijn per direct opeisbaar.

### *Vorderingen op belastingdebiteuren*

Deze post betreft het openstaande saldo van de belastingdebiteuren per 31 december 2025. De invordering en de aanslagoplegging worden uitgevoerd door de RBG.

### *Voorziening dubieuze debiteuren belastingen*

De hoogte van de voorziening wordt bepaald op basis van kengetallen per belastingjaar en de belastingsoort van het openstaande saldo. Deze berekening zetten we af tegen de hoogte van de voorziening van het vorige jaar. Het verschil voegen we aan de voorziening toe of we onttrekken het.

### *Vorderingen op openbare lichamen*

In deze post zit een vordering op de belastingdienst over terug te vorderen btw voor bagger- en maaiwerkzaamheden die wij voor gemeenten hebben uitgevoerd. Daarnaast loopt de vordering al een paar jaar op met ongeveer een miljoen euro per jaar. Dat komt doordat we met de belastingdienst nog geen overeenstemming hadden bereikt voor wat betreft de btw over dat deel van de dienstverleningsvergoeding PPS dat betrekking heeft op de groen gas activiteiten. In december 2025 is overeenstemming bereikt met de belastingdienst zodat we nu de btw suppletieaangiften kunnen gaan indienen over de afgelopen jaren.

### *Overige vorderingen*

Van de post overige vorderingen is per 5 februari 2026 € 2,1 miljoen ontvangen.

## 2.2.3.4 Liquide middelen

2.2.3.4.1 Tabel: Overzicht liquide middelen

Liquide middelen	31-12-2025	31-12-2024
ING Bank	1	2
SimplifiedCard	4	0
Centrale kas	0	0
<b>Totaal</b>	<b>5</b>	<b>2</b>

Het negatieve rekening-courantsaldo bij de NWB hebben we verantwoord onder de kortlopende schulden. Bij de NWB hebben we een kredietfaciliteit van € 67,6 miljoen.

Wij zijn verplicht tot schatkistbankieren. In onderstaande tabel is dat inzichtelijk gemaakt.

#### 2.2.3.4.2 Tabel: Overzicht schatkistbankieren in relatie tot drempelbedrag

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren					
(1)	Drempelbedrag	6.360			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	937	1.532	835	567
(3a)=(1)>(2)	Ruimte onder het drempelbedrag	5.423	4.828	5.525	5.793
(3b)=(2)>(1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	318.000			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk aan € 500 miljoen	318.000			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1)	Drempelbedrag	6.360			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	84.365	139.400	76.859	52.120
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2)-(5a)/(5b)	Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	937	1.532	835	567

#### 2.2.3.5 Overlopende activa

##### 2.2.3.5.1 Tabel: Overzicht overlopende activa

Overlopende activa	31-12-2025	31-12-2024
Nog op te leggen en te ontvangen aanslagen belastingen	885	2.079
Nog te ontvangen bedragen algemeen	8.903	18.815
Nog te ontvangen voorschotten van Europese overheidslichamen	-46	1.317
Vooruitbetaalde bedragen	2.134	2.824
<b>Totaal</b>	<b>11.876</b>	<b>25.035</b>

##### *Nog op te leggen en te ontvangen aanslagen belastingen*

De aanslagoplegging is klaar. Van de inliggende gemeenten moet de RBG nog 4.000 WOZ-waarden over het belastingjaar 2025 ontvangen (0,4% van alle waarden). Van de 4.000 hebben enkele betrekking op woningen. Deze ingezetenen hebben van de RBG wel de gebruikersaanslagen ontvangen.

##### *Nog te ontvangen bedragen algemeen*

Dit zijn diverse nog te ontvangen bedragen waarvoor nog geen factuur is verstuurd. Hieronder

vallen posten onder zoals baggerwerkzaamheden voor gemeenten (ca. € 2 miljoen), terugvordering VPB 2024 en 2025 (€ 1,3 miljoen), de opbrengsten van de verkoop van groengas en duurzaamheidscertificaten van het vierde kwartaal 2025, definitieve afrekeningen over 2025 van onder andere afvoer slib, de RBG en de Financiële Eenheid.

*Nog te ontvangen voorschotten van Europese overheidslichamen*

Sinds 2022 lopen er drie Europese subsidieprojecten. De kosten die daarvoor worden gemaakt, zijn 50% subsidiabel met een maximumbedrag op basis van een (voorlopige) beschikking. Het project NEZ Lierwatering is begin 2024 afgerond. De andere twee projecten zijn in 2025 afgerond en de beschikking is ontvangen. Voor het project Aquatisch ecologisch netwerk is de subsidievaststelling uiteindelijk lager dan op basis van de eindverantwoording reeds was ontvangen. Dit bedrag moeten wij terugstorten. In de tabel hieronder zijn de twee in 2025 afgeronde projecten weergegeven.

2.2.3.5.2 Tabel: Verloopstaat nog te ontvangen subsidies

Nog te ontvangen subsidies	Saldo 01-01-2025	Nog te ontvangen bedragen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2025
POP3 Aquatisch Ecologisch netwerk	40	732	818	-46
POP3 Vismigratie	1.277		1.277	0
<b>Totaal</b>	<b>1.317</b>	<b>732</b>	<b>2.095</b>	<b>-46</b>

*Vooruitbetaalde bedragen*

Dit zijn facturen die we in 2024 hebben betaald, maar die betrekking hebben op 2025.



## 2.2.4 Passiva

### 2.2.4.1 Eigen vermogen

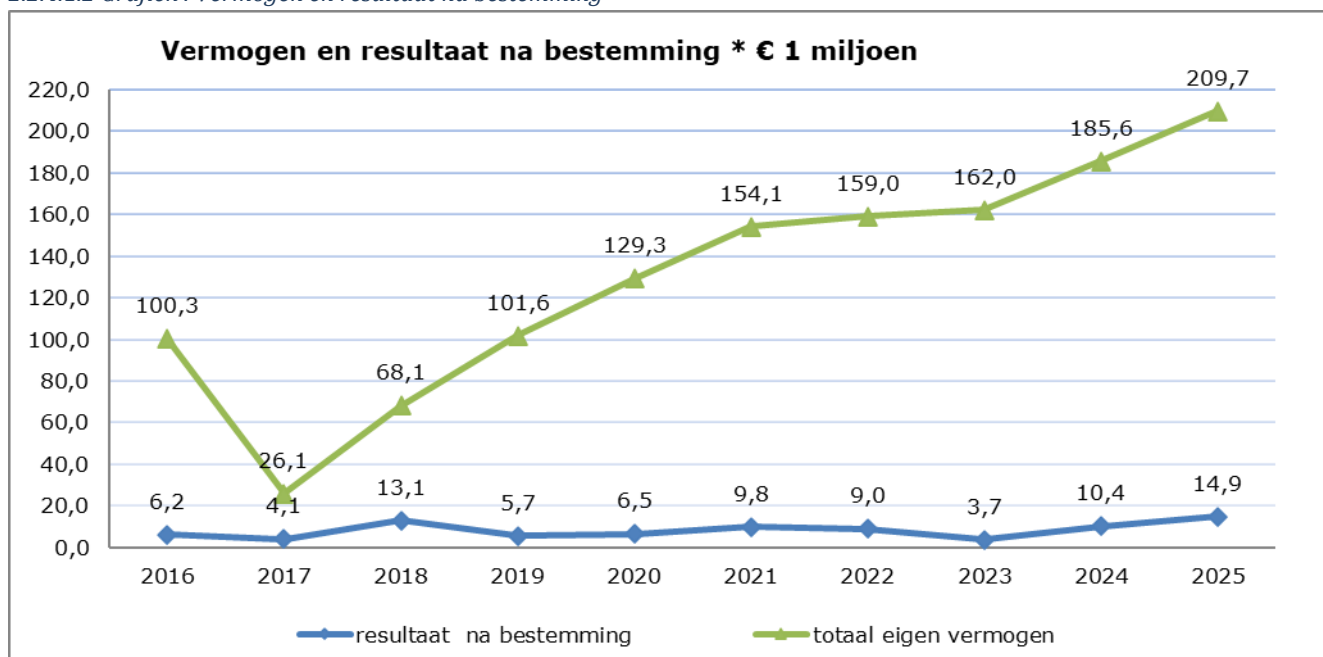
Het verloop van het eigen vermogen in het verslagjaar 2025 is als volgt:

2.2.4.1.1 Tabel: Verloopstaat eigen vermogen

Verloop eigen vermogen 2025	Bedrag
Saldo per 1 januari 2025	185.552
Vermeerderingen 2025	20.210
Verminderingen 2025	10.955
Gerealiseerd resultaat 2025	14.896
Totaal	209.703

In onderstaande grafiek is het verloop van het vermogen en resultaat na bestemming weergegeven.

2.2.4.1.2 Grafiek: Vermogen en resultaat na bestemming



### Reserves

Reserves maken deel uit van het eigen vermogen en worden gevormd, aangevuld of verminderd op basis van besluiten van het algemeen bestuur. We onderscheiden drie soorten reserves:

1. algemene reserves;
2. bestemmingsreserves voor tariefegalisatie;
3. overige bestemmingsreserves.

In tabel 2.2.4.1.3 ziet u de ontwikkeling van de reserves. In de kolommen staan:

- de resultaatbestemming 2024 (zie de jaarstukken 2024);
- de toevoegingen en aanwendungen in 2025, zoals die zijn vastgesteld in de begroting en de bestuursrapportage 2025.

Alle toevoegingen en aanwendungen worden als incidenteel beschouwd. Onder de tabel wordt de toelichting gegeven.

2.2.4.1.3 Tabel: Verloopstaat reserves

Eigen vermogen	Saldo 01-01-2025	Resultaat- bestemming 2024	Toevoeg-ingen 2025	Aanwend- ingen 2025	Saldo 31-12-2025
<i>Algemene reserve</i>					
Algemene reserve weerstandsvermogen watersysteem	27.600				27.600
Algemene reserve weerstandsvermogen zuiveringsbeheer	7.400				7.400
Algemene reserve vrij besteedbaar	4.651	6.267			10.917
<b>Totaal algemene reserves</b>	<b>39.651</b>	<b>6.267</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>45.917</b>
<i>Bestemmingsreserves voor tariefegalisatie</i>					
Kostenegalisatiereserve watersysteem			20		20
Kostenegalisatiereserve zuiveringsbeheer			20		20
Tariefdempingreserve watersysteem	4.811	586	2.445	4.849	2.993
Tariefdempingreserve zuiveringsbeheer	7.974		692	2.606	6.060
Tariefegalisatiereserve watersysteem			450		450
Tariefegalisatiereserve zuiveringsbeheer			450		450
<b>Totaal egalisatiereserves</b>	<b>12.785</b>	<b>586</b>	<b>4.077</b>	<b>7.455</b>	<b>9.993</b>
<i>Overige bestemmingsreserves</i>					
Reserve Zoetwaterfabriek	1.197				1.197
Egalisatiereserve AWZI Harnaspolder	42.905		8.533		51.438
Reserve baggerwerkzaamheden		3.500		3.500	0
Reserve kapitaallasten investeringen watersysteem	22.748		1.000		23.748
Reserve kapitaallasten investeringen zuiveringsbeheer	55.914		6.600		62.514
<b>Totaal bestemmingsreserves</b>	<b>122.764</b>	<b>3.500</b>	<b>16.133</b>	<b>3.500</b>	<b>138.897</b>
<b>Totaal reserves</b>	<b>175.200</b>	<b>10.353</b>	<b>20.210</b>	<b>10.955</b>	<b>194.807</b>
Gerealiseerd resultaat 2024	10.353	-10.353			0
Gerealiseerd resultaat 2025					14.896
<b>Totaal eigen vermogen</b>	<b>185.553</b>	<b>0</b>	<b>20.210</b>	<b>10.955</b>	<b>209.703</b>

### Algemene reserves

De algemene reserves dienen vooral om eventuele toekomstige tegenvallers op te kunnen vangen. We hebben drie algemene reserves: weerstandsvermogen watersysteem, weerstandsvermogen zuiveringsbeheer en de algemene reserve vrij besteedbaar. De beide reserves weerstandsvermogen zijn voldoende qua omvang om de risico's op te vangen zoals hiervoor is beschreven.

De algemene reserve vrij besteedbaar mag slechts worden gevuld met eventuele efficiencyvoordelen uit een positief jaarresultaat. Dit is per definitie niet te begroten. De nota reserves en voorzieningen schrijft voor dat we de beschikbare middelen binnen vijf jaar inzetten. De inzet kan zijn voor het intensiveren van bestaand beleid, voor het financieren van nieuw beleid, om de tarieven te dempen of om de middelen over te hevelen naar een overige bestemmingsreserve.

Uit het resultaat 2024 is € 6,3 miljoen toegevoegd aan de algemene reserve vrij besteedbaar. In 2025 is de reserve niet aangewend.

### **Bestemmingsreserves voor tarief egalisatie**

Om de tarieven te egaliseren, hebben we per taak drie reserves tot onze beschikking: de kostenegalisereserves, tariefdemplingsreserves en tariefegalisereserves.

#### *Kostenegalisereserves*

De kostenegalisereserves zijn ingesteld om de begrote kosten te reserveren voor werkzaamheden die zijn uitgesteld of vertraagd. Als de werkzaamheden in het volgende begrotingsjaar alsnog worden uitgevoerd, kunnen die kosten uit deze reserves worden gedekt.

Voor beide taken, watersysteem en zuiveringsbeheer is in de 2e begrotingswijziging een bedrag van € 0,02 miljoen aan de kostenegalisereserve toegevoegd. Dit betreft doorgeschoven kosten van 2025 naar 2026 voor verdere noodzakelijke doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

#### *Tariefdemplingsreserves*

De tariefdemplingsreserves worden gevuld met niet-efficiencyvoordelen uit een positief jaarresultaat. Meestal is dat budget dat niet is uitgegeven, omdat activiteiten niet of minder zijn uitgevoerd dan begroot. De nota reserves en voorzieningen schrijft voor dat we dat geld binnen vijf jaar inzetten om één of meer belastingtarieven te verlagen. Hiermee laten we het te veel in rekening gebrachte belastinggeld terugvloeien naar de belastingbetalers.

Uit de tariefdemplingsreserve watersysteem is in totaal € 4,8 miljoen onttrokken. € 3,1 miljoen conform de begroting 2025 voor de demping van de categorieën gebouwd en ongebouwd. In de Burap 2025 is aanvullend hierop nog € 1,78 miljoen onttrokken ter dekking van de hogere lasten. In de 2e begrotingswijziging is een bedrag van € 2,4 miljoen gestort door het positieve resultaat.

Uit de tariefdemplingsreserve zuivering is in de begroting 2025 € 0,5 miljoen aangewend. In de Burap 2025 is een storting van € 0,7 miljoen verwerkt als gevolg van lagere kosten door meevallende aanbestedingen en vertraging bij projecten. In de 2e begrotingswijziging is € 2,11 miljoen onttrokken aan de reserve om de hogere extra lasten te dekken, de toename van de PPS Service Fee en de verwachte last van de lagere btw teruggave.

#### *Tariefegalisereserves*

Toevoegingen aan de tariefegalisereserves vooraf geraamd en maken dus onderdeel uit van de begroting. Zowel de onttrekkingen aan de tariefegalisereserves als tariefdemplingsreserves hebben als doel het belastingtarief gelijkmatig te laten ontwikkelen.

Conform de begroting 2025 is aan beide tariefegalisereserves € 0,5 miljoen toegevoegd.

## **Overige bestemmingsreserves**

Bestemmingsreserves bouwen we op om bijvoorbeeld de kapitaallasten van toekomstige investeringen te dekken. Het gaat hierbij om nieuwe investeringen en uitbreidingsinvesteringen.

### *Egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder*

Door de herfinanciering van de PPS hebben we in de periode 2016-2030 een jaarlijks exploitatievoordeel. Over de jaren 2031, 2032 en 2033 zien we juist een exploitatienadeel. Per saldo is het effect over de totale periode nihil. Daarom hebben we in 2016 een egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder ingesteld. Daarin storten we tot en met 2030 jaarlijks zodat we in de periode 2031-2033 kunnen onttrekken om de hogere lasten in die periode te compenseren.

In 2025 is zoals begroot € 8,5 miljoen aan de reserve toegevoegd.

### *Reserve Zoetwaterfabriek*

Deze reserve is bedoeld om de kapitaallasten van investeringen in de Zoetwaterfabriek te dekken. De uitwerking wordt onderdeel van het project De Vergulde Hand, de nieuw te bouwen AWZI in Vlaardingen.

### *Reserves om toekomstige investeringen te dekken*

De reserves voor toekomstige investeringen zijn bedoeld om de afschrijvings- en rentekosten te dekken van toekomstige investeringen voor watersysteem en zuiveringsbeheer.

We hebben zoals begroot € 1,0 miljoen aan de reserve toegevoegd om de kapitaallasten van toekomstige investeringen in het watersysteem te kunnen dekken.

Met ingang van 2024 doen wij jaarlijks een extra opslag op het zuiveringstarief om (a) een buffer op te bouwen, (b) bestaande leningen af te lossen en (c) de tariefstijging gelijkmatig te laten ontwikkelen. De extra belastingopbrengsten die we hiermee genereren worden aan de reserve toegevoegd. In 2025 hebben we zoals begroot € 6,6 miljoen aan de reserve toegevoegd.

### *Reserve voor baggerwerkzaamheden*

Dit is een nieuwe reserve. Deze is ingesteld, omdat baggerwerkzaamheden vaak meerdere jaren overschrijden en onder een open einde-regeling vallen. Dit betekent dat kosten en opbrengsten niet elk jaar dezelfde zijn en kunnen fluctueren door externe factoren, zoals weersomstandigheden of onvoorziene omstandigheden. De reserve biedt de mogelijkheid om financiële tegenvallers of meevallers over meerdere jaren op te vangen. Met deze reserve wordt ervoor gezorgd dat de financiële gelden beschikbaar blijven voor het oorspronkelijke doel: het uitvoeren van baggerwerkzaamheden.

In 2025 is in de 2e begrotingswijziging een bedrag van € 3,5 miljoen onttrokken voor doorgeschoven werkzaamheden uit 2024.

## **Bestemming resultaat 2025**

Het voordelige resultaat van € 14,9 miljoen over 2025 is afzonderlijk in de balans opgenomen, in afwachting van de definitieve besluiten over de resultaatbestemming.

Het voordelig resultaat bestaat uit een positief saldo van de taak watersysteembeheer van € 8,0 miljoen en een positief saldo van € 6,9 miljoen van de taak zuiveringsbeheer. Hieronder wordt conform de nota Reserves en voorzieningen een voorstel gedaan voor de bestemming van het resultaat 2025.

### *Bestemming resultaat watersysteembeheer*

Het resultaat van de taak watersysteembeheer bestaat uit een deel efficiencyresultaat en een deel niet-efficiencyresultaat. Het efficiencyresultaat is € 3,0 miljoen groot en wordt toegevoegd aan de algemene reserve vrij besteedbaar.

Van het niet-efficiency-resultaat is het voorstel om € 3,0 miljoen toe te voegen aan de systeemreserve baggerwerkzaamheden. Deze reserve is bedoeld om fluctuaties in kosten over de jaren heen te normaliseren.

Het resterend resultaat van € 2,0 miljoen wordt toegevoegd aan de tariefdemingsreserve watersysteem.

#### *Bestemming resultaat zuiveringsbeheer*

Het resultaat van de taak zuiveringsbeheer bestaat uit een deel efficiencyresultaat en een deel niet-efficiencyresultaat. Het efficiencyresultaat is € 1,7 miljoen groot en wordt toegevoegd aan de algemene reserve vrij besteedbaar.

Het niet-efficiencyresultaat is € 5,2 miljoen en wordt toegevoegd aan de tariefdemingsreserve zuiveringsbeheer.

Samengevat is het voorstel om het resultaat 2025 als volgt te bestemmen:

2.2.4.1.4 Tabel: Resultaatbestemming

Voorgesteld resultaatbestemming 2025	Bedrag in €
Algemene reserve vrij besteedbaar	4.678.906
Systeemreserve baggerwerkzaamheden	3.000.000
Tariefdemingsreserve watersysteem	2.040.333
Tariefdemingsreserve zuiveringsbeheer	5.176.572
<b>Bestemd resultaat 2025</b>	<b>14.895.812</b>

## 2.2.4.2 Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen. Zij hebben een duidelijk kostenkarakter en worden gevoed door toevoegingen die rechtstreeks ten laste van de exploitatie worden gebracht. Voorzieningen worden specifiek gevormd om toekomstige financiële of wettelijke verplichtingen te dekken. Hoewel deze verplichtingen bekend zijn, is het exacte moment van optreden en de omvang van de kosten vaak nog onzeker.

De voorzieningen voor dubieuze debiteuren zijn onder de post kortlopende vorderingen aan de debetzijde van de balans verantwoord.

2.2.4.2.1 Tabel: Verloopstaat voorzieningen

Voorzieningen	Saldo 01-01-2025	Toevoegingen 2025	Aanwendungen 2025	Saldo 31-12-2025
<i>Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten</i>				
Voorziening wachtgeld	229	331	360	200
Voorziening pensioen (oud-)bestuurders	1.221	998	26	2.192
<b>Totaal voorzieningen</b>	<b>1.450</b>	<b>1.328</b>	<b>386</b>	<b>2.392</b>

#### *Voorziening wachtgeld*

Sinds de inwerkingtreding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) op 1 januari 2020 vallen bestuurlijke ambtenaren en overheidspersoneel in het algemeen onder dezelfde WW-regels als werknemers in de marktsector. De wachtgeldvoorziening betreft ambtelijk personeel en Delfland-bestuurders met 'wachtgeld rechten'.

De onttrekkingen in 2025 hebben betrekking op uitbetalingen van in het verleden opgebouwde aanspraken en nieuwe aanspraken die in 2025 zijn vastgesteld. Eind 2025 is een dotatie aan de voorziening gedaan om aan alle aanspraken te kunnen voldoen.

#### *Voorziening pensioen (oud-)bestuurders*

Uit een recente berekening blijkt dat het benodigde kapitaal om aan onze pensioenverplichtingen te voldoen, hoger is dan het totaal beschikbare kapitaal bij de verzekeraar en in de voorziening. Daarom hebben we de voorziening verhoogd. De onttrekkingen in 2025 betreffen uitkeringen aan pensioengerechtigden.

### 2.2.4.3 Vaste schulden met een looptijd van één jaar en langer

Tot de langlopende schulden behoren de langlopende geldleningen die we hebben opgenomen. In het onderstaande overzicht is de opbouw hiervan weergegeven. De opgenomen geldleningen betreffen onderhandse geldleningen.

*2.2.4.3.1 Tabel: Verloopstaat langlopende schulden*

Langlopende schulden	Saldo 01-01-2025	Opname	Aflossing	Saldo 31-12-2025	Rente 2025
<i>Onderhandse geldleningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen</i>					
Nederlandsche Waterschapsbank	430.588		30.000	400.588	18.085
Nederlandsche Waterschapsbank (PPS)	134.633		19.838	114.795	6.185
<b>Totaal</b>	<b>565.221</b>	<b>0</b>	<b>49.838</b>	<b>515.383</b>	<b>24.270</b>

#### *Nederlandse Waterschapsbank*

De leningen met een looptijd van één jaar of langer zijn conform de voorschriften geclassificeerd als langlopende schulden.

De onderhandse geldleningen betreffen, op één na, fixe leningen met verschillende aflossingsdata. De gemiddelde rentevoet is 4,2%. De leningen voor de herfinanciering van de PPS betreffen lineaire geldleningen met een looptijd van vijftien jaar. Voor de leningen zijn geen zakelijke zekerheden gesteld.

In 2025 hebben we € 49,8 miljoen afgelost. Hiervan is € 19,8 miljoen de jaarlijkse aflossing op de PPS-leningen. De andere € 30 miljoen betreft de aflossing van een fixe lening. Deze lening had een looptijd van bijna 20 jaar en een rentepercentage van 3,62%.

### 2.2.4.4 Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar

*2.2.4.4.1 Tabel: Overzicht netto vlottende schulden*

Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan 1 jaar	31-12-2025	31-12-2024
Banksaldi	2.213	2.044
Overige schulden	8.579	31.873
<b>Totaal</b>	<b>10.792</b>	<b>33.917</b>

#### *Banksaldi*

Eind 2025 bedroeg de rekening-courantschuld bij de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) € 2,2 miljoen.

### *Overige schulden*

Het saldo bestaat uit de nog niet betaalde facturen van leveranciers. In 2024 zitten facturen van Delfluent met een waarde van € 21,3 miljoen, te wijten aan het dispuut met Delfluent, dat sinds 2022 liep. In januari 2025 is het geschil door middel van arbitrage beslecht en zijn de nog verschuldigde bedragen betaald.

## 2.2.4.5 Overlopende passiva

2.2.4.5.1 Tabel: *Overzicht overlopende passiva*

Overlopende passiva	31-12-2025	31-12-2024
Nog te betalen kosten	19.542	39.598
Ontvangen voorschotbedragen openbare lichamen	5.362	8.522
Overige vooruit ontvangen bedragen	2.005	5.849
<b>Totaal</b>	<b>26.909</b>	<b>53.969</b>

### *Nog te betalen kosten*

Deze post betreft verplichtingen die in het begrotingsjaar 2025 zijn opgebouwd en die in 2026 of verder tot betaling komen. Het saldo per 31 december bestaat onder andere uit de waarde van:

- de rechten van werknemers op vakantiedagen, IKB-verlof en het deel van het persoonsgebonden basisbudget (zie ook paragraaf 2.2.4.6) dat is omgezet naar uren;
- de lopende rente over 2025 van de langlopende leningen die achteraf in rekening wordt gebracht;
- in 2025 geleverde goederen en diensten waarvoor nog geen facturen zijn ontvangen.
- nog terug te betalen waterschapsbelastingen over voorgaande jaren.

De afname ten opzichte van 2024 wordt voor € 10,6 miljoen veroorzaakt door de afrekening met Delfluent.

### *Ontvangen voorschotbedragen openbare lichamen*

Deze post betreft ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Promisces is in 2025 volledig afgewikkeld. Het project Emissieloos materiaal is afgerond en moet nog worden afgerekend. De projecten Lachgas, eDNA en Beter benutten Bergsluis zijn onderhanden.

Tot en met 2025 is ongeveer 40% van het investeringskrediet van de Waterharmonica gerealiseerd. We hebben daarom 40% van het vooruit ontvangen bedrag vrij laten vallen ten gunste van het project. Het gaat om een bedrag van € 3,3 miljoen. Het vooruit ontvangen bedrag voor de Zoetwaterfabriek blijft onveranderd. De verwachting is dat deze gaat worden gerealiseerd met de bouw van De Vergulde Hand.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het verloop over 2025 van deze posten.

2.2.4.5.1 Tabel: Verloopstaat ontvangen voorschotten openbare lichamen

Ontvangen voorschotbedragen openbare lichamen	Saldo 01-01-2025	Vrijgevallen of terugbetaalde bedragen	Ontvangen bedragen	Terug te betalen	Saldo 31-12-2025
<i>Ontvangen voorschotten van de Europese overheidslichamen</i>					
Promiscues	50	46		4	1
<i>Ontvangen voorschotten van overige Nederlandse overheidslichamen</i>					
Beter benutten Bergsluis (Deltafonds Zoetwater)	-	100	235		135
Emissieloos materiaal	-	63	186	123	0
Bijdrage Metropoolregio waterharmonica en zoetwaterfabriek	8.470	3.303			5.167
<i>Ontvangen voorschotten van het Rijk</i>					
Lachgas	119	119			0
eDNA	60				60
<b>Totaal</b>	<b>8.700</b>	<b>3.631</b>	<b>421</b>	<b>127</b>	<b>5.363</b>

*Overige vooruit ontvangen bedragen*

Hierin zitten diverse vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen.

Voor de afrekening van het POP3 project Vismigratie (zie paragraaf 2.2.3.3) hebben wij € 2,6 miljoen ontvangen in 2025. De helft hiervan moeten wij afdragen aan RVO (Rijksdienst voor ondernemend Nederland) in 2026.

## 2.2.4.6 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

### Overige (meerjarige) verplichtingen

Uit ons financiële systeem blijkt dat er voor € 29,4 miljoen aan verplichtingen is geregistreerd die meerjarig en/of minimaal € 200.000 zijn. In onderstaand overzicht zijn de meerjarige verplichtingen uit inkoopcontracten weergegeven:

2.2.4.6.1 Tabel: Verplichtingen meerjarig en/of minimaal € 200.000

Niet uit de balans blijvende verplichtingen meerjarige verplichtingen (bedragen * € 1 miljoen)	Saldo 31-12-2025
Bijdragen aan bedrijven	0,5
Bijdragen aan openbare lichamen	3,3
Bijdragen aan overigen	0,2
Contractvergoeding PPS	3,6
Ecologisch onderhoud door derden	1,4
Elektriciteit netbeheer	0,3
Inhuur op project	1,5
Installatie E-installaties	0,3
Installatie W-installaties	0,4
Marketing, PR en communicatie advies	0,2
Nieuwbouw en renovatie gebouwen	0,9
Onderhoud groengebieden maaien bermen	1,7
Onderhoud watersystemen vaarwegen	8,1
Overig specialistisch onderzoek	2,1
Slib verwerking	0,7
Software	2,0
Studie en opleidingen cursussen en workshops	0,2
Uitbesteding ict diensten	1,5
Vaste en mobiele telefonie/verbindingen	0,5
<b>Totaal</b>	<b>29,4</b>

## Verleende garanties

We hebben aan diverse verbonden partijen financiële garanties verleend. Deze hebben we toegelicht in de bijlage IV. Een overzicht van deze garanties vindt u in de tabel hieronder. In 2025 zijn we niet aangesproken op de verleende financiële garanties.

2.2.4.6.2 Tabel: Overzicht gegarandeerde geldleningen en borgstellingen

Verbonden partijen	Geldgever	% deelneming	Rente%	Hoofdsom	Restant-schuld 31-12-2025	Gegarandeerde restschuld	
						31-12-2024	31-12-2025
DRSH Zuiveringsslib (HVC)	NWB/BNG	13,91%	div	99.539	82.041	4.826	11.411
Regionale belastinggroep	NWB	39,00%	div	2.500	0	907	0
Aquon	NWB/BNG	8,00%	div	54.660	42.176	3.507	3.374
Unie van Waterschappen	NWB	8,59%	2,75	8.012	4.089	372	351
<b>Totaal</b>				<b>164.711</b>	<b>128.306</b>	<b>9.612</b>	<b>15.136</b>

## Langlopende leaseverplichting

Voor de bouw, het beheer en het onderhoud van de AWZI's Harnaschpolder en Houtrust zijn we een langlopende overeenkomst aangegaan met Delfluent in de vorm van een publiek-private samenwerking. Op basis van deze overeenkomst is Delfland verplicht om jaarlijks een geïndexeerd bedrag voor beheer en onderhoud te betalen. Vanwege een geschil m.b.t. de indexatie van dit bedrag voor 2022 en 2023 is een deel van de betalingen over deze jaren uitgesteld. In januari 2025 is het geschil door middel van arbitrage beslecht en de nog verschuldigde bedragen zijn inmiddels aan Delfluent betaald. Hier was op geanticipeerd in de jaarrekeningen van 2022, 2023 en 2024. Voor 2025 heeft de afwikkeling van de arbitrage geen gevolgen voor de exploitatie.

## Persoonsgebonden basisbudget

In de cao is voor het personeel het recht opgenomen om voor een periode van vijf jaar € 6.000 te kunnen besteden aan persoonlijke ontwikkeling en/of een reservering voor toekomstig verlof. Voor zover het budget niet is omgezet in een verlofrecht (zie paragraaf 2.2.4.5), is dit niet opgenomen als een financiële verplichting aan het personeel. Het bedrag dat per 31 december als recht openstaat, bedraagt € 2,6 miljoen (2024: € 2,9 miljoen).

Het recht op persoonlijke ontwikkeling is in de begroting verwerkt voor een jaarlijks bedrag dat gelijk is aan een vijfde van het totale recht: € 0,6 miljoen. Het gebruik van dit recht hoeft niet gelijkmatig plaats te vinden. Ook kan het recht onbenut blijven. Op de balans is geen rekening gehouden met een lager gebruik. In de praktijk is het nog niet voorgekomen dat het gebruikte recht groter is dan het jaarlijks gebudgetteerde deel.

## Koepelvrijstelling btw Waterschapshuis

De bijdrage van Delfland aan Het Waterschapshuis (HWH) wordt momenteel inclusief btw gefactureerd door HWH. Het standpunt van Delfland en die van HWH is dat de btw onder de koepelvrijstelling valt. Met andere woorden dat de facturen van HWH geen btw behoren te bevatten. Deze casus is in hoger beroep voorgelegd aan het Gerechtshof en dat heeft eind 2024 in het voordeel van HWH geoordeeld. De belastingdienst is echter in cassatie gegaan tegen deze uitspraak. Hierdoor blijft HWH de facturen inclusief btw versturen en de btw afdragen aan de belastingdienst. Tot op heden is er € 1,7 miljoen aan btw betaald die mogelijk verrekend kan worden als de Hoge Raad in cassatie in het voordeel van HWH oordeelt.

#### 2.2.4.7 Gebeurtenissen na balansdatum

Geen bijzonderheden.

## 2.3 Investerings



### 2.3.1 Investeringsuitgaven per programma 2025

In 2025 hebben we € 40,1 miljoen aan investeringen gerealiseerd. Dit is lager dan begroot, maar wel weer hoger dan 2024. In onderstaande tabel laten we per programma de realisatie 2025 zien. In de programmaverantwoordingen in hoofdstuk 1.2 lichten we de investeringen en afwijkingen toe.

2.3.1 Tabel: Investeringsuitgaven per programma

Programma	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Waterkeringen	11.013	18.750	14.750	15.250
Waterkwaliteit	1.946	4.381	3.135	2.378
Waterkwantiteit	4.263	5.500	7.557	8.501
Waterketen en circulariteit	13.095	23.558	22.763	13.032
Organisatie en bedrijfsvoering	2.363	3.321	3.300	957
<b>Totaal</b>	<b>32.680</b>	<b>55.510</b>	<b>51.505</b>	<b>40.118</b>

### 2.3.2 Gereedgekomen projecten

In bijlage I in hoofdstuk 3 ziet u een overzicht van de projecten die in 2025 volledig zijn afgerond en geactiveerd. In 2025 zijn 38 projecten volledig afgerond en geactiveerd voor een bedrag van € 29,7 miljoen. Het beschikbare krediet voor deze projecten bedroeg € 30,9 miljoen.

In totaal heeft de realisatie binnen budget plaatsgevonden. Twee projecten hebben een lichte overschrijding van het krediet:

1. Nieuw gemaal Hooipolder: € 18k overschrijding (krediet € 1,0 miljoen).
2. Optimalisatie audiovisuele middelen: € 7k overschrijding (krediet € 0,2 miljoen).

### 2.3.3 Restantkredieten

Bijlage II in hoofdstuk 3 geeft een overzicht van de 101 restantkredieten die nog niet (financieel) zijn afgerond en die doorlopen naar 2026. Het restant-investeringskrediet van in totaal € 183,0 miljoen wordt door de vaststelling van de jaarstukken 2025 overgeheveld naar 2026.

### 2.3.4 Projectenoverzichten verzamelkredieten

Deze projecten worden in afzonderlijke rapportages verantwoord en als bijlagen bij de behandeling van de jaarstukken opgenomen.

## 2.4 Rechtmatigheidsverantwoording

### **Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur**

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 27 november 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 3.187.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

### **Bevinding**

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 1.594.000 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 3.187.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 1.058.000 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

### 3 Bijlagen



### 3.1 Bijlage I: Geactiveerde projecten 2025

Projectnaam	Pro-gramma	Investerings- plan	Investerings- krediet	Uitgaven tot en met 2025	Restant krediet
BGO Cluster Westland/701916	1	2.794	2.794	2.794	-
BGO WOK Pijnackersevaart	1	464	464	464	-
BGO Berkelsche Zwethsluis	1	2.044	2.044	2.044	-
BGO Wateringse Sluis	1	-	771	771	-
BGO Groeneveldse Polder (Cl. Westland: WL_R065b)	1	-	1.134	1.134	-
Grootschalige Vervanging van Beschoeiingen	1	-	5.397	5.397	-
Onderhoud Groene kades Berkel en Rodenrijs L_R048 en L_P035	1	597	597	597	-
Kade Aspar De Lier POL110_1	1	292	292	292	-
Madestein Z-W Keringen 410_3a en 410_5	1	245	245	245	-
NEZ Rotterdamse Schie/701956	2	615	615	615	-
NEZ Plas Madestein Witte vlek	2	-	549	549	-
Raamcontract NEZ	2	-	40	40	-
NEZ Gaagweg - Schipluiden	2	419	419	419	-
NEZ Madestein Noordoost	2	303	303	303	-
NEZ Rietland Woudse Polder	2	-	317	317	-
NEZ Verkenningen	2	-	66	66	-
NEZ Oude Spui	2	1.488	1.488	1.488	-
NEZ Waelpark Dijckerwael, fase 1	2	36	36	36	-
NEZ Boonervliet	2	57	57	57	-
Vispassage gemaal Dijkpolder	2	-	310	286	24
vispassage Noord-Kethelpolder	2	-	227	192	35
Vispasseer voorziening bij de Wateringsesluis te Maassluis	2	-	267	199	68
Golfbreker Dijckerwael (Waelpark) fase 2	2	161	161	161	-
NEZ Nieuwe Water Golfbreker	2	-	160	160	-
Groot onderhoud Gemaal Oude Lierpolder	3	870	870	870	-
Automatiseren krooshekreiniger Winsemius	3	410	410	410	-
Gemaal Noord-Kethelpolder	3	329	382	382	-
Verzakking gemaal Dijkpolder, Maasland	3	1.584	1.715	1.584	131
Nieuw Gemaal Hooipolder	3	1.192	1.035	1.053	-18
Aanpassing slibontwatering DGL	4	-	1.331	1.331	-
8 rioolgemalen NWA elektr. techn. aanpassen	4	-	251	251	-
Vervangen persleiding Perdiksepad	4	290	290	290	-
Aanpassingen RG Merellaan	4	719	719	719	-
Vervangen en vergroten CV-ketels	4	-	871	871	-
Veilige toestand biogasinstallatie DGL en NWA	4	3.265	2.815	2.224	591
Verleggen persleidingen A4 Haaglanden- N14	4	-	302	287	15
Parkeergarage GMLH	6	993	950	622	328
Optimalisatie Audiovisuele middelen	6	-	209	216	-7
<b>Totaal</b>		<b>19.167</b>	<b>30.903</b>	<b>29.736</b>	<b>1.167</b>

Bovenstaande tabel somt de investeringsprojecten op die in 2025 volledig zijn afgerond en geactiveerd. Daarin zijn eventuele deelactiveringen bij ingesloten. Het totaal aan activeringen

in 2025 bedraagt € 21,9 miljoen (zie hoofdstuk 2.3). Dat bedrag is inclusief alle deelactiveringen van projecten die in 2026 nog doorlopen.

Het totaal van de kolom Investeringskrediet is hoger dan het totaal van de kolom Investeringsplan. Dit komt doordat de projecten waar het investeringsplan 0 is, deel uitmaken van een verzamelkrediet. De verzamelkredieten worden uitgewerkt in deelv kredieten met een afzonderlijk krediet zonder apart investeringsplan.

## 3.2 Bijlage II: Restantkredieten

Hieronder is een totaaloverzicht van alle investeringsprojecten opgenomen die:

- of aan het begin van het begrotingsjaar 2025 onderhanden waren;
- of in de loop van het jaar zijn gestart.

Al deze investeringsprojecten hebben aan het eind van het begrotingsjaar 2025 een restantkrediet. Behoudens de verzamelkredieten en enkele meerjarige investeringsprojecten zoals de Waterzuivering Vergulde Hand zullen de meeste investeringsprojecten naar verwachting worden afgerond in 2026. Voor de verantwoording van de verzamelkredieten verwijzen we naar de projectenoverzichten verzamelkredieten.

De investeringsprojecten die in 2025 volledig zijn afgerond en afgesloten zijn opgenomen in bijlage I.

Projectnaam	Pro-gramma	Investerings-plan	Investerings-krediet	Uitgaven tot en met 2025	Restant krediet
BGO Cluster zeer complex/701753	1	-	5.755	5.613	142
Kadeverbetering N468	1	-	19.902	10.361	9.541
BGO cluster Maassluis/701916	1	-	3.823	3.287	536
BGO WOK Vaartweg - Broekkade	1	2.765	2.890	2.765	125
Waterkerende constructies Schipluiden - Leidschendam - Voorburg	1	-	8.590	8.534	56
Verzamelkrediet assetsysteem Waterkeringen	1	16.123	12.401	-	12.401
VK assetsysteem Waterkeringen Algemeen	1	-	1.731	997	734
KVP Katwijkerlaan (Cl. Lans. + Pijn. - PN_R055)	1	-	5.207	3.185	2.022
Tuinen van Oude Leede	1	-	4.290	3.396	894
Waterscheiding Delftweg (R_C)	1	-	495	369	126
Sluis Tweemolentjesvaart	1	-	470	6	464
Groenzoom	1	-	1.560	1.209	351
DZV_Pijnacker (PN_R083/084/124/125)	1	-	1.915	1.617	298
De Tempel (R_P037/038/051)	1	-	827	566	261
Delflandse Buitensluis en Driesluis, vervangen E-installatie + PA	1	-	50	32	18
Ophogen kade gemaal Kralingerpolder	1	-	240	80	160
WOK Katwijkerlaan PN_R061	1	-	3.620	263	3.357
De dijken van morgen (Nootdorp)	1	-	3.294	974	2.320
Vaartweg Zuid (122_2b-V_A)	1	-	4.440	86	4.354
BGO Dijken op Orde	1	-	245	223	21
Verzamelkrediet Natte ecologische zones 2016-2021	2	13.001	418	-	418
NEZ Groeneweg 177 + Hoogspanningstracé Oranjebuurt (PLV)	2	-	93	36	57
NEZ Nieuweweg/Pouwelslaan	2	-	240	163	77
NEZ Madestein Zuid-West	2	-	1.600	1.307	293
NEZ Nieuwe Water	2	-	749	618	131
Vismigratie Bergsluis	2	348	300	14	286
Vispassage Dorppolder	2	460	430	2	428
Vispassage Gemaal Commandeurspolder	2	320	300	116	184
Verzamelkrediet voor vismigratievoorzieningen	2	-	1.500	-	1.500
Vispassage Gemaal Tedingerbroekpolder	2	-	615	415	200

Projectnaam	Pro-gramma	Investerings-plan	Investerings-krediet	Uitgaven tot en met 2025	Restant krediet
Vispassage Oude Lierpolder	2	-	375	12	363
Vispassage Duifpolder	2	-	5	4	1
Vispassage Hoekpolder	2	-	305	4	301
Verzamelkrediet Mitigerende Maatregelen	2	-	1.322	-	1.322
NEZ Wennetjessloot Golfbreker	2	160	490	377	113
Golfbreker Zwethkanaal Trambaan Oost Naaldwijk	2	-	20	-	20
Verzamelkrediet Waternatuur	2	-	5.065	-	5.065
NEZ Zeven Gaten	2	-	276	16	260
NEZ De Rel	2	-	444	59	385
NEZ Vlaardingervaart modificatie	2	-	1.115	74	1.041
NVO Drijvende oevers Holle Watering	2	-	300	-	300
NEZ Gantel de Baak	2	-	172	26	145
NEZ Wennetjessloot	2	-	359	232	127
NEZ Buijs Ballot	2	-	130	-	130
Golfbreker Woudse Polder	2	-	75	-	75
Berging en VPP Molenvlietpark	3	6.250	3.525	5	3.520
Broekpolder maatregelen watersysteem	3	340	304	6	299
Nieuwbouw gemaal Commandeurspolder	3	5.086	4.776	2.721	2.055
Verzamelkrediet Onderhoud/aanleg gemalen/stuwen/inlaat	3	19.314	1.265	29	1.237
Optimalisatie gemaal Kralingerpolder	3	-	325	72	253
Renovatie gemaal Tedingebroekpolder	3	-	2.605	2.117	488
Gemaal Duifpolder	3	-	310	90	220
Klein Huis ten Velde	3	-	184	47	137
Nieuw Gemaal Groeneveldsepolder	3	-	1.760	1.509	251
Stuwen binnenstad Delft	3	-	360	329	31
Vervangen gemaal Ackerdijksche polder glastuinbouw	3	-	950	39	911
Herstel uitstroom en brug gemaal O-N Broekpolder	3	-	305	47	258
Gemaal en inlaten Spieringshoek	3	-	550	7	543
Boezemgemaal Parksluizen	3	-	1.800	1.612	188
Schiegemaal vervangen besturingskast/KHR en revisie pomp	3	-	1.091	1.052	39
Renovatie duiker Dijkmolen	3	-	184	133	51
Revisie pompen gemaal Westland	3	-	711	179	531
Nieuwe elektromotoren gemaal Winsemius	3	-	471	202	269
Gemaal Schoute, revisie tolkleppen, Auma terugslagkleppen	3	-	338	135	202
Waterberging Veilingweg	3	-	136	109	27
Renovatie Gemaal Dorppolder	3	1.207	1.075	145	930
Gemaal Bergsluis	3	4.618	4.232	209	4.023
Verbeteren Wateroverlast Oranjebuurt De Lier	3	1.667	1.515	1.330	185
Uitvoeringsprogramma Wateroverlast 2023-2027	3	-	717	-	717
Herinrichting baggerdepot DGL	3	1.993	1.845	34	1.811
Grootschalige bergingsgebieden	3	-	75	10	65
Uitvallocatie Oost Calamiteiten	3	-	6	-	6

Projectnaam	Pro-gramma	Investerings-plan	Investerings-krediet	Uitgaven tot en met 2025	Restant krediet
Waterharmonica	4	11.365	10.600	4.186	6.414
Vervangingen zuiveringstechnische werken	4	39.576	21.790	-	21.790
Vervanging effluentgemaal NWA	4	-	2.500	760	1.740
Vervanging ontvangstwerk DGL	4	-	1.535	1.531	4
Daken slibbuffers en indickers DGL	4	-	150	-	150
Vervanging controllers en elektr. installaties DGL	4	-	3.388	2.226	1.162
Vervanging controllers en elektr. installaties NWA	4	-	3.100	2.962	138
Vervangen bestaande leidingen RG Maasdijk	4	-	452	375	77
Vervanging luchtbehandeling rioolgemalen DGL	4	-	200	142	58
Capaciteitsuitbreiding biogaslijn DGL	4	-	350	176	174
Omgevingsvergunning AWZI DGL & NWA	4	-	600	551	49
Persleiding de Lier-Maasland	4	-	1.615	949	666
Vervanging beluchting Houtrust	4	-	3.680	1.879	1.801
Onbemand slibverladen HNP	4	-	195	131	64
Vervanging beluchting Harnaschpolder	4	-	100	91	9
Optimalisatie sliblijn HNP	4	-	686	74	611
Collectieve verwijdering gewasbeschermingsmiddelen RWZI Nieuwe Waterweg	4	7.080	6.655	5.335	1.320
Persleiding en gemaal De Lier - Staelduinen	4	7.695	7.060	808	6.252
Energieneutraal Delfland	4	9.500	50	14	36
Zonne energie Waterketen (Harnaschpolder)	4	-	4.550	2.988	1.562
Zonne energie Waterkwantiteit (Kapittelland)	4	-	1.300	418	882
Windturbines	4	-	750	3	747
Optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat, Den Haag	4	8.885	8.040	741	7.299
Verkenning De Groote Lucht	4	-	720	723	-3
Planvorming Project Waterzuivering Vergulde Hand	4	-	66.780	11.802	54.978
Pilot Slibverwerking Torwash	4	-	327	201	125
Laadpark Delfland	6	1.254	1.254	517	737
De nieuwe ICT Werkplek	6	-	4.600	1.686	2.914
Audiovisuele middelen VV-zaal + Vijverzaal	6	-	605	-	605
<b>Totaal</b>		<b>159.008</b>	<b>283.489</b>	<b>100.476</b>	<b>183.014</b>

### 3.3 Bijlage III: Belangrijkste incidenten en opschalingen 2025

Hieronder komen de belangrijkste incidenten en opschalingen uit 2025 aan bod, alsmede de manier waarop Delfland hierop heeft gereageerd. Daarbij leggen we steeds een link met het risico waar de gebeurtenis betrekking op heeft.

Risico naam	Type incident	Opgeschaald (Ja/Nee)	Omschrijving	Geleerde lessen
Dijkdoorbraak primaire waterkering	Hoogwaterverwachting +2,60 NAP	Ja	Op 4 oktober 2025 heeft de Coördinator Plaats Incident (CPI) opgeschaald vanwege de hoogwaterverwachting van +2,60 m NAP en het mogelijke effect daarvan op de primaire keringen. Als noodmaatregel werd de dijkbewakingsorganisatie ingezet en voerde het actieteam Crisiscommunicatie een omgevingsanalyse uit. Tijdens de inspecties zijn door de Delflandse Dijkbewaking geen bijzonderheden geconstateerd. De verwachte piek van het hoge water bleef uit; het waterpeil bereikte +2,40 m NAP bij Hoek van Holland. Om deze redenen schaalde de CPI op 5 oktober weer af.	In deze situatie werd het belang duidelijk van het organiseren van een overleg met alle betrokken crisismanagers en eventuele specialisten. Hierdoor ontstaat een meer compleet beeld van de calamiteit. Ook dient het protocol Stormvloed Dijkbewaking aangescherpt te worden voor een duidelijke rol- en taakverdeling, met name m.b.t. de dijkbewakingsorganisatie en haar relatie tot de CPI.
Dijkdoorbraak regionale waterkeringen	Verzakking van een waterkering in 's Gravenzande	Ja	Op 13 februari 2025 besloot de CPI op te schalen naar fase 1 vanwege de verzakking van de waterkering bij 's Gravenzande. De calamiteitenaannemer heeft de watergang gedempt, waarmee het probleem is opgelost. Het actieteam Crisiscommunicatie heeft een omgevingsanalyse uitgevoerd en gezorgd voor communicatie naar omwonenden.	Aandachtspunten zien met name op de interne communicatie tussen de crisismanagers. Ook zijn verbeterpunten geïdentificeerd m.b.t. het uitbreiden van de faciliteiten van de ICO-bus, dat tijdens calamiteiten o.a. wordt ingezet voor overleggen.
Dijkdoorbraak regionale waterkering	Verzakkingen en wijkende damwand geconstateerd op regionale waterkering	Nee	Naar aanleiding van de monitoring van de N468 zijn in 2025 verschillende verzakkingen van de dijk en scheuren in de weg geconstateerd. De schades waren van zodanige aard dat spoedig ingrijpen noodzakelijk was. Er is daarom besloten om niet te wachten tot de definitieve kadeversterking en tijdelijke noodmaatregelen	Door de zwakke plekken in de dijk te monitoren kan tijdig worden vastgesteld wanneer er scheuren of verzakkingen ontstaan. Hierdoor kan tijdig worden ingegrepen om grotere schade te voorkomen. Omdat er vanuit de organisatie ervaring is opgedaan bij eerdere instabiliteit was het niet meer nodig om op te schalen. De maatregelen en hoe in te zetten zijn immers al enkele keren uitgevoerd.

Risico naam	Type incident	Opgeschaald (Ja/Nee)	Omschrijving	Geleerde lessen
			te nemen. De definitieve kadeversterking is onderdeel van het project N468, dat de Provincie samen met Delfland in september 2024 is gestart. Binnen dit project verstevigen we de dijk en richten we de weg opnieuw in. Het project is opgeknipt in deelprojecten die in verschillende fasen worden uitgevoerd. De huidige planning is dat het project in 2027 volledig is opgeleverd.	
Dijkdoorbraak regionale waterkering	Graafmachine heeft een deel van de dijk afgegraven	Nee	Tijdens het uitvoeren van werkzaamheden aan de Commandeurskade heeft een aannemer parallel aan de kruin en door het binnentalud heen naar beneden een sleuf gegraven. Hij was voornemens dit werk meerdere dagen open te laten liggen. Dit was niet conform vergunning en bracht grote risico's op een dijkdoorbraak met zich mee. Na deze constatering heeft Toezicht en Handhaving de aannemer verzocht om de sleuf direct te dichten. Diezelfde avond was de sleuf weer gesloten.	Bij werkzaamheden aan waterkeringen blijft toezicht op het werk van groot belang. Het vastleggen van voorwaarden in een vergunning alleen biedt vaak onvoldoende garantie. Zeker wanneer er onderaannemers of deelcontracten betrokken zijn, kunnen onbedoelde fouten ontstaan. Zo beschikt een kraanmachinist niet altijd over alle benodigde informatie. Hoewel dit de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer is, blijft de kans op dergelijke incidenten reëel.
Stroomuitval <sup>1</sup>	Korte stroomuitval in Gemeenlandshuis	Nee	Op zondag 3 augustus 2025 is korte tijd sprake geweest van stroomuitval op het Gemeenlandshuis in Delft. 2 medewerkers zijn in wachtdienst 6 uur aanwezig geweest in het kantoorgebouw. Inzet van brandmelddienst, beveiliging en installatiebedrijf binnen contractafspraken.	Uit de evaluatie zijn 15 verbeterpunten naar voren gekomen, waarvan 10 inmiddels zijn afgerond en 5 nog in uitvoering zijn. Dit betreft o.a. het aansluiten van essentiële apparatuur op het noodstroomaggregaat en het toevoegen van een aantal checks in het proces dat gevolgd wordt bij een stroomstoring. Naar verwachting worden deze acties in de eerste helft van 2026 afgerond.

<sup>1</sup> Het risico op stroomuitval is op dit moment (nog) niet opgenomen in het lijstje van top-risico's maar is op strategisch niveau in beeld. Hier worden dus ook al beheersmaatregelen voor getroffen.

Risico naam	Type incident	Opgeschaald (Ja/Nee)	Omschrijving	Geleerde lessen
Niet voldoen aan KRW-verplichtingen	Normoverschrijding Waterberging Kraaijenest, Midden Delfland	Nee	Cypermethrin 250x de norm Esfenvaleraat 263x de norm	<p>Cypermethrin en Esfenvaleraat is een combinatie die we sinds 2024 vaker aantreffen. GtbNL geeft aan dat de stof cypermethrin geen toepassing heeft in de glastuinbouw. Ook bij HHSK is deze combinatie van stoffen aangetroffen met grote normoverschrijdingen in februari 2025 en daar riep het ambtelijk ook vragen op. Zij willen nader onderzoek doen naar deze bijzondere combinatie. Samen met HHSK heeft Delfland alle overschrijdingen van cypermethrin, esfenvaleraat en deltamethrin (in mindere mate ook vaak aangetroffen, vooral in 2024) laten controleren bij het laboratorium. Hieruit is gebleken dat alle chemische analyses correct zijn uitgevoerd en dat geen onregelmatigheden zijn vastgesteld. De stoffen worden dus wel degelijk vaak samen aangetroffen in het oppervlaktewater. Helaas zijn er geen verdere aanknopingspunten gevonden welke middelen deze combinatie zouden kunnen bevatten</p> <p>We hebben bekeken welke mogelijke aanknopingspunten er zijn bij deze gebieden voor opsporing. Hierbij is gekeken naar mogelijke teelten/bedrijven die een relatie kunnen hebben met het middel, stromingsrichting van het watersysteem, welke teeltsoorten/bedrijven er in het gebied zitten.</p> <p>Voor de Waterberging Kraaijenest zijn er onvoldoende aanknopingspunten. Voor de Waterberging Kraaijenest hebben we nagevraagd bij Aquon of er geen fout is gemaakt met de locatie want het is een geïsoleerde waterplas waar sinds sept/oktober geen water meer is ingelaten, maar het blijkt echt een watermonster uit de plas te zijn.</p>
Niet voldoen aan KRW-verplichtingen	Normoverschrijding Oude Polder van Pijnacker, Pijnacker-Nootdorp	Nee	Cypermethrin 125x de norm	<p>We hebben bekeken welke mogelijke aanknopingspunten er zijn bij deze gebieden voor opsporing. Hierbij is gekeken naar mogelijke teelten/bedrijven een relatie kunnen hebben met het middel, stromingsrichting van het watersysteem, welke teeltsoorten / bedrijven er in het gebied zitten.</p> <p>Voor de Oude Polder van Pijnacker en zijn er onvoldoende aanknopingspunten tot opsporing / handhaving.</p>

Risico naam	Type incident	Opgeschaald (Ja/Nee)	Omschrijving	Geleerde lessen
Niet voldoen aan KRW-verplichtingen	Normoverschrijding Oude Lierpolder, Westland	Nee	Cypermethrin 375x de norm Esfenvaleraat 316x de norm	<p>Cypermethrin en Esfenvaleraat is een combinatie die we sinds 2024 vaker aantreffen. GtbNL geeft aan dat de stof cypermethrin geen toepassing heeft in de glastuinbouw. Ook bij HHSK is deze combinatie van stoffen aangetroffen met grote normoverschrijdingen in februari en daar riep het ambtelijk ook vragen op. Zij willen nader onderzoek doen naar deze bijzondere combinatie. Samen met HHSK heeft Delfland alle overschrijdingen van cypermethrin, esfenvaleraat en deltamethrin (in mindere mate ook vaak aangetroffen, vooral in 2024) laten controleren bij het laboratorium. Hieruit is gebleken dat alle chemische analyses correct zijn uitgevoerd en dat geen onregelmatigheden zijn vastgesteld. De stoffen worden dus wel degelijk vaak samen aangetroffen in het oppervlaktewater. Helaas zijn er geen verdere aanknopingspunten gevonden welke middelen deze combinatie zouden kunnen bevatten</p> <p>We hebben bekeken welke mogelijke aanknopingspunten er zijn bij deze gebieden voor opsporing. Hierbij is gekeken naar mogelijke teelten/bedrijven die een relatie kunnen hebben met het middel, stromingsrichting van het watersysteem, welke teeltsoorten/bedrijven er in het gebied zitten.</p> <p>Voor de Oude Lierpolder zijn een aantal bedrijven geselecteerd om bezocht te worden door Toezicht en Handhaving.</p>
Niet voldoen aan KRW-verplichtingen	Normoverschrijding Boezemwater (Zweth)	Nee	Cypermethrin 250x de norm Esfenvaleraat 211x de norm	<p>Cypermethrin en Esfenvaleraat is een combinatie die we sinds 2024 vaker aantreffen. GtbNL geeft aan dat de stof cypermethrin geen toepassing heeft in de glastuinbouw. Ook bij HHSK is deze combinatie van stoffen aangetroffen met grote normoverschrijdingen in februari en daar riep het ambtelijk ook vragen op. Zij willen nader onderzoek doen naar deze bijzondere combinatie. Samen met HHSK heeft Delfland alle overschrijdingen van cypermethrin, esfenvaleraat en deltamethrin (in mindere mate ook vaak aangetroffen, vooral in 2024) laten controleren bij het laboratorium. Hieruit is gebleken dat alle chemische analyses correct zijn uitgevoerd en dat geen onregelmatigheden zijn vastgesteld. De stoffen worden dus wel degelijk vaak samen aangetroffen in het oppervlaktewater. Helaas zijn er geen verdere aanknopingspunten gevonden welke middelen deze combinatie zouden kunnen bevatten</p> <p>We hebben bekeken welke mogelijke aanknopingspunten voor</p>

Risico naam	Type incident	Opgeschaald (Ja/Nee)	Omschrijving	Geleerde lessen
				opsporing. Helaas betreft het geen individuele polder maar boezemwater, waar meerdere glastuinbouwpolders op zijn afwateren. De herleidbaarheid is hierdoor zeer laag waardoor in overleg niet is opgeschaald tot extra controle door toezicht en handhaving.
Niet voldoen aan KRW-verplichtingen	Normoverschrijding Boezemwater (Vlotwatering)	Nee	Deltamethrin 230x de norm	Deltamethrin heeft wel een toepassing in de glastuinbouw bij bloemkolen, paddenstoelen, radijs, tomaat, paprika, aubergine, div. sierteelt Deze analyse heeft bij het laboratorium helaas zeer veel vertraging opgelopen, waardoor deze 2 maanden na data pas bekend werd. Ook is deze aangetroffen in boezemwater waar meerdere glastuinbouwpolders op afwateren. De herleidbaarheid is hierdoor zeer laag waardoor in overleg niet is opgeschaald tot extra controle door toezicht en handhaving.
Niet voldoen aan KRW-verplichtingen	Normoverschrijding Woudse Droogmakerij	Nee	Piperonyl-Butoxide 10483x de norm	Het middel wordt toegepast als synergist (bijvoorbeeld in het middel Spyro). Het is op zichzelf geen gewasbeschermingsmiddel (GBM), maar zorgt ervoor dat andere GBM effectiever werken. Het kan worden toegepast bij paprika, courgette, tomaat, komkommer, snijbloemen en potplanten. In de database van het CTGB staat het uitsluitend vermeld als onderdeel van diverse middelen tegen vliegen en is niet bedoeld voor professioneel gebruik. De herleidbaarheid naar een specifieke teelt is hierdoor zeer beperkt.
Niet voldoen aan KRW-verplichtingen	Normoverschrijding Kralingerpolder	Nee	Piperonyl-Butoxide 723x de norm	Het middel wordt toegepast als synergist (bijvoorbeeld in het middel Spyro). Het is op zichzelf geen gewasbeschermingsmiddel (GBM), maar zorgt ervoor dat andere GBM effectiever werken. Het kan worden toegepast bij paprika, courgette, tomaat, komkommer, snijbloemen en potplanten. In de database van het CTGB staat het uitsluitend vermeld als onderdeel van diverse middelen tegen vliegen en is niet bedoeld voor professioneel gebruik. De herleidbaarheid naar een specifieke teelt is hierdoor zeer beperkt.
Niet voldoen aan KRW-verplichtingen	Normoverschrijding Nieuwland	Nee	Piperonyl-Butoxide 6506x de norm	Het middel wordt toegepast als synergist (bijvoorbeeld in het middel Spyro). Het is op zichzelf geen gewasbeschermingsmiddel (GBM), maar zorgt ervoor dat andere GBM effectiever werken. Het kan worden toegepast bij paprika, courgette, tomaat, komkommer, snijbloemen en potplanten. In de database van het CTGB staat het

Risico naam	Type incident	Opgeschaald (Ja/Nee)	Omschrijving	Geleerde lessen
				uitsluitend vermeld als onderdeel van diverse middelen tegen vliegen en is niet bedoeld voor professioneel gebruik. De herleidbaarheid naar een specifieke teelt is hierdoor zeer beperkt.
Niet voldoen aan KRW-verplichtingen	Verboden stof aangetroffen	Nee	Op 6 oktober is de verboden stof azinfos-ethyl aangetroffen (18x de norm) in de gemeente Westland bij een meetpunt in het glastuinbouwgebied Waalblok.	Er is vrijwel niets bekend over azinfos-ethyl, behalve dat het verboden is. Azinfos-methyl is wel bekend bij het CTGB; dit middel is al in 1999 verboden en heeft geen toepassing in de bedekte teelt (uitsluitend aardappelen, appels en peren).
Micro-verontreiniging en	PFAS verontreiniging Forepark na uitvoering sanering	Nee	Stijging in concentraties PFAS na sanering van Forepark. PFOS >100x normoverschrijding op basis van laatste meting Overschrijdingen risicogrenswaarde voor drinkwater, visconsumptie, irrigatie en zwemmen op industrieterrein Overschrijdingen risicogrenswaardes voor drinkwater, visconsumptie bij woonwijk.	Er is een brononderzoek opgestart waarbij HHD samenwerkt met ODH en de gemeente Den Haag, ieder vanuit zijn verantwoordelijkheid en bevoegd gezag. Hierbij wordt zowel gekeken naar de sterk verontreinigde watergang als het aangrenzende rioleringsstelsel. Delfland is voor dergelijk onderzoek deels afhankelijk van de gemeente. Inwoners worden proactief geïnformeerd door Delfland en de gemeente Den Haag, met input van de GGD. Meetresultaten worden actief gedeeld. De PFAS-stijging in de woonwijk wordt gemonitord. Informatieverstrekking en coördinatie verlopen via een 'Issueteam'. Er is snel besloten om de waterstroom door middel van afdammingen te compartimenteren en van de woonwijk af te leiden. Dit betreft een lopende casus.
Micro-verontreiniging en	PFAS verontreiniging Schipluiden-Keenenburg	Nee	Sterke PFAS verontreiniging nabij ontwikkelgebied Keenenburg te Schipluiden PFOS 168 x normoverschrijding op basis van laatste meting. Overschrijdingen risicogrenswaarde drinkwater, visconsumptie, irrigatie en zwemmen.	Delfland heeft een duidelijk standpunt ingenomen ten aanzien van de bescherming van de waterkwaliteit. In overleg met de gemeente is een aanpak ontworpen om het risico op besmetting van het oppervlaktewater te verminderen. Daarnaast is in samenspraak met de gemeente een monitoringsplan opgesteld. Er zijn afspraken gemaakt om elkaar sneller te betrekken wanneer soortgelijke casussen zich voordoen. De gemeente is gewezen op haar verantwoordelijkheid met betrekking tot het herbesmettingsrisico van het oppervlaktewater. De casus is vooralsnog afgerond voor Delfland, maar nog niet volledig. Er moeten nog enkele watergangen worden gebaggerd die

Risico naam	Type incident	Opgeschaald (Ja/Nee)	Omschrijving	Geleerde lessen
				net buiten de ontwikkelingslocatie liggen. Hierover lopen gesprekken met de gemeente.
Micro-verontreiniging en	PFAS verontreiniging Schipluiden Zuidrand	Nee	Verontreiniging in oppervlaktewater als gevolg van bodemverontreiniging PFOS 200x normoverschrijding op basis van laatste meting. Overschrijding risicogrenswaarde drinkwater, visconsumptie en zwemmen.	De gemeente heeft Delfland actief geïnformeerd over de aangetroffen verontreiniging. De gemeente heeft een oppervlaktewateronderzoek uitgevoerd, dat door Delfland is beoordeeld. Delfland zal betrokken zijn zodra het saneringsplan beschikbaar is. Dit betreft een lopende casus.
Micro-verontreiniging en	PFAS verontreiniging Fokkerstraat Schiedam	Nee	Sterke PFAS verontreiniging ter hoogte van Fokkerstraat Schiedam PFOS 552 x normoverschrijding op basis van laatste meting. Overschrijdingen risicogrenswaarde drinkwater, visconsumptie, irrigatie en zwemmen.	De locatie is gemeld bij de afdeling Toezicht en Handhaving; het brononderzoek loopt nog. Er is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar een naastgelegen gevoelige locatie (volkstuintencomplex). Hieruit bleek dat er geen risico's zijn voor het gebruik van oppervlaktewater voor het besproeien van de volkstuinten. Dit betreft een lopende casus.
Micro-verontreiniging en	PFAS verontreiniging PAAG	Nee	PFAS verontreiniging in waterbodem en/of oppervlaktewater op bedrijventerrein Altena en woonwijk Agnetapark PFOS > 100x norm Overschrijdingen risicogrenswaarde drinkwater, visconsumptie, irrigatie en zwemmen.	Er is een brononderzoek opgestart in samenwerking met de gemeente Delft, DCMR en DSM (Delfland heeft hierin geen leidende rol). Monitoring rondom bedrijventerrein Altena en woonwijk Agnetapark is in uitvoering. Informatieverstrekking en coördinatie verlopen via een 'Issueteam'. Er is een bewonersbrief verstuurd en de gemeenteraad is geïnformeerd. De vijver in Agnetapark is afgedamd. De focus ligt op Agnetapark, omdat daar het grootste risico op verspreiding lijkt te bestaan. Dit betreft een lopende casus.

## 3.4 Bijlage IV: Verbonden partijen en andere samenwerkingsvormen

### Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden partij	Slibverwerking (GR)						
Belang waterschap	Delfland optimaliseert de doelmatigheid, duurzaamheid en toekomstbestendigheid van het transporteren, zuiveren en slib verwerken.						
Openbaar belang	Een hoogheemraad heeft zitting in het algemeen bestuur.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
	01-01-25	31-12-25	01-01-25	31-12-25	31-12-25	31-12-25	
			31	31	39	33	0
Risico's							
Overig							

Verbonden partij	Regionale Belasting Groep						
Belang waterschap	Door het volledig, tijdig en efficiënt heffen en invorderen van de belastingen wordt bijgedragen aan de beleidsdoelstelling 'Een duurzaam financieel evenwicht'.						
Openbaar belang	Namens Delfland hebben twee hoogheemraden zitting in het algemeen bestuur van de RBG, waarvan een hoogheemraad de voorzitter is.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
			31-12-23	31-12-24	31-12-23	31-12-24	
			3.796	3.308	4.937	2.864	
Risico's							
Overig	De bijdrage aan de RBG in 2025 bedroeg € 6,3 miljoen.						

Verbonden partij	Aquon						
Belang waterschap	Verbeteren van de waterkwaliteit door gezamenlijk onderzoek. Ten behoeve van de begrotingsprogramma's Waterkwaliteit, Waterketen en Organisatie (toezicht, handhaving).						
Openbaar belang	Een hoogheemraad heeft zitting in het algemeen bestuur. De dijkgraaf is technisch voorzitter van het bestuur.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
	01-01-25	31-12-25	01-01-25	31-12-25	01-01-25	31-12-25	
	3.600	4.200	3.500	4.900	51.700	42.200	800
Risico's	geen						
Overig							

Verbonden partij	Het Waterschapshuis						
Belang waterschap	Het Waterschapshuis is de regie- en uitvoeringsorganisatie voor de 21 waterschappen op het gebied van informatie- en communicatietechnologie. Het Waterschapshuis helpt de watersector in haar ambitie data gedreven te werken door samen te werken.						

Openbaar belang	Door samen te werken met het Waterschapshuis trekken de waterschappen samen op in het versterken van de informatievoorziening. Samenwerking is noodzakelijk om maatschappelijke doelen te bereiken, risico's te delen en innovatiekracht te bundelen.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel
	31-12-24	31-12-25	31-12-24	31-12-25	31-12-24	31-12-25	Resultaat
			0	0	15.108	24.639	
Risico's	<p>Programma/project-specifieke risico's worden door de deelnemers aan het betreffende programma/project gedragen. Dit betreft de zogenaamde "Ioden deur". Dit belangrijke principe is verankerd in de Gemeenschappelijke regeling (artikel 4, 5, 40) en verder uitgewerkt in het dienstverleningshandvest (vrijwaringsbepaling) en de dienstverleningsovereenkomsten. Wel wordt in de bestuursrapportage (per 30 april, 31 augustus en 31 december) inzicht gegeven in de risico's per project.</p> <p>Financieel vooruitzicht: Al geruime tijd loopt een rechtszaak tussen hWh en de Belastingdienst met betrekking op vrijstelling van BTW op de diensten van hWh aan de waterschappen. De mogelijkheid bestaat dat de zaak in 2026 wordt afgerond. Indien hWh in het gelijk gesteld wordt, dan vindt een financiële correctie plaats vanaf 2019, wat zal leiden tot een BTW-verrekening met de waterschappen.</p>						
Overig							

### Vennootschappen en coöperaties

Verbonden partij	Nederlandsche Waterschapsbank N.V.						
Belang waterschap	Het verzorgen van het betalingsverkeer. De financiering en het uitkeren van dividend dragen bij aan de beleidsdoelstelling 'een duurzaam financieel evenwicht'.						
Openbaar belang							
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel
	01-01-24	31-12-24	01-01-24	31-12-24	01-01-24	31-12-24	Resultaat
			2.060	2.094	73.523	76.347	94
Risico's	Risico's						
Overig	Bezit 755 aandelen A en 60 aandelen B. De nominale waarde van deze aandelen bedraagt totaal € 114.425.						

Verbonden partij	Ontwikkelingsmaatschappij Het Nieuwe Westland C.V.						
Belang waterschap	Het al in de planvormingsfase vanuit samenwerking zeker stellen van het waterbelang in nieuwe woningbouwprojecten in het Westland.						
Openbaar belang	Het al in de planvormingsfase hebben van regie op de realisatie van openbare voorzieningen bij de ontwikkeling van nieuwe woningbouwprojecten.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel
			31-12-24	31-12-25	31-12-24	31-12-25	Resultaat
			8.421	10.991	32.971	18.464	
Risico's	Sinds 2002 is het belang van Delfland gemaximeerd op € 903.023. Sinds 2014 is dit volgestort en op basis van in 2015 gemaakte afspraken (Allonge) is dit 4,55% van het eigen vermogen (% winstaandeel is 2,3%). De waardering bedroeg per 31-12-2025 € 401.000 op de balans van Delfland. Het risico is dat als het eigen vermogen afneemt de waarde van ons aandeel afneemt.						

Overig	
--------	--

<b>Verbonden partij</b>	<b>Aquaminerals B.V.</b>						
Belang waterschap	Aquaminerals onderzoekt en faciliteert bij het streven van Delfland om grondstoffen terug te winnen en duurzaam hergebruik toe te passen. Hiermee wordt bijgedragen aan beleidsdoelstellingen van de programmaliijn Circulaire Economie.						
Openbaar belang	Door samenwerking met Aquaminerals geeft Delfland invulling aan afspraken uit het Grondstoffenakkoord, het Klimaatakkoord en de Klimaatwet.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel
	01-12-24	31-12-24	01-12-24	31-12-24	01-12-24	31-12-24	Resultaat
	72	72	1.775	1.789	4.012	4.106	14
Risico's							
Overig							

<b>Verbonden partij</b>	<b>Delfluent B.V.</b>						
Belang waterschap	Delfluent beheert en onderhoudt voor ons de AWZI's Harnaschpolder en Houtrust. Het zuiveren van afvalwater is een van onze twee hoofdtaken. Deze samenwerkingsvorm draagt daaraan bij. Wij betalen jaarlijks een fee aan Delfluent.						
Openbaar belang							
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel
							Resultaat
Risico's	De begroting is vastgesteld op geprognostiseerde indices. De realisatie is sterk afhankelijk van de werkelijke indices in januari van het lopende jaar, deze zijn pas later in het jaar bekend. De verschillen kunnen aanzienlijk zijn tussen begroting en realisatie, vanwege deze onzekerheid.						
Overig							

<b>Verbonden partij</b>	<b>HVC NV te Alkmaar</b>						
Belang waterschap	HVC voert al het aangeboden slib af en verwerkt dat op een verantwoorde manier.						
Openbaar belang	De GR Slibverwerking is aandeelhouder B in de HVC. De aandeelhouders B staan 100% garant en ontvangen daarvoor een provisie. De GR behartigt de belangen van acht waterschappen in de aandeelhoudersvergadering van HVC.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel
							Resultaat
Risico's							
Overig							

## Stichtingen en verenigingen

Verbonden partij		Unie van Waterschappen					
Belang waterschap	Jaarlijks wordt contributie betaald aan de Unie. Voor 2025 bedroeg de contributie € 870.863,- Dit is exclusief de bijdrage muskusratten die ook aan de Unie wordt betaald.						
Openbaar belang	De Unie van Waterschappen brengt de belangen van alle waterschappen in Nederland samen en vertegenwoordigt deze op nationaal niveau. In de ledenvergadering hebben de voorzitters van alle waterschappen zitting.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
			31-12-24	31-12-25	31-12-24	31-12-25	
			2.589	2.900	23.959	24.991	
Risico's							
Overig							

Verbonden partij		NAD (Netwerk Afval(water)keten Delfland)					
Belang waterschap	Het NAD levert een bijdrage aan doelmatig en toekomstbestendig transport en zuivering van stedelijk afvalwater. Het NAD helpt ons stappen te zetten in de transitie van lineair naar een circulaire waterketen en hiermee het sluiten van de watercyclus.						
Openbaar belang	Door met verschillende partijen binnen het beheersgebied slim samen te werken kunnen we de waterketen efficiënter en kosteneffectiever inrichten. Ook dragen we bij aan kostenbesparing, ook met oog op de ontwikkelingen op het gebied van klimaatverandering en energietransitie.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
Risico's	De huidige bestuurlijke overeenkomst loopt t/m 2027. Er bestaat het risico dat partijen dan uit de succesvolle samenwerking stappen en de slagkracht hierdoor verlaagd wordt. Verder geen financiële risico's.						
Overig	Delfland is een van de 15 partners van het NAD en neemt vanuit deze rol zitting in de regiegroep van de bestuurlijke watertafel. Wij dragen jaarlijks 14% van de kosten bij. In 2025 was dat € 63.000. Voor 2026 wordt een vergelijkbaar bedrag verwacht.						

Verbonden partij		STOWA (Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer)					
Belang waterschap	De reguliere jaarlijkse bijdrage bedroeg in 2025 € 609.554,-						
Openbaar belang	Geen; er zitten minimaal 4 en maximaal 6 waterschap vertegenwoordigers in het bestuur van STOWA.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
Risico's							
Overig							

## Overige samenwerkingsverbanden

Verbonden partij	Financiële eenheid						
Belang waterschap	Door het volledig, tijdig en efficiënt voeren van de financiële administratie wordt bijgedragen aan de beleidsdoelstelling 'Een duurzaam financieel evenwicht'. De bijdrage in 2026 bedraagt € 1,1 miljoen.						
Openbaar belang	Bestuurlijk overleg met de partners.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
Risico's							
Overig	De bijdrage aan de Financiële Eenheid in 2025 bedroeg € 1,2 miljoen.						

Verbonden partij	Muskusrattenbeheer						
Belang waterschap	Muskusrattenbeheer is een taak van de waterschappen waarvoor Delfland de samenwerking is aangegaan met de waterschappen Hollands Noorderkwartier, Schieland en de Krimpenerwaard, Rijnland, De Stichtse Rijnlanden en Amstel, Gooi en Vecht.						
Openbaar belang	Bestuurlijk overleg met per waterschap één hoogheemraad.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
Risico's							
Overig	De bijdrage van Delfland bedroeg € 0,7 miljoen in 2025.						

Verbonden partij	Alliantie Waterkracht						
Belang waterschap	Kennis delen en ophalen, gezamenlijk onderzoek doen en dergelijke inzake waterveiligheid, watersysteem, klimaatadaptatie, zuivering van stedelijk afvalwater, etc. Bijdrage van 8,5% van de kosten. Voor 2025 bedraagt dat ca. € 61.000.						
Openbaar belang	Gemiddeld twee keer per jaar is er een bestuurlijk overleg met één hoogheemraad.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
Risico's							
Overig							

Verbonden partij	Nationaal Park Hollandse Duinen (NPHD)					
Belang waterschap	Met deelname stuurgroep NPHD geeft Delfland invulling aan vastgesteld beleid en opgaven, de ambities uit het Coalitieakkoord 2023-2027, het Waterbeheerprogramma 2022-2027 en de Watervisie Delfland. Jaarlijkse bijdrage van € 50.000, - in de periode 2024-2025.					
Openbaar belang	Hoogheemraad HHD is besturingspartner. Er vindt 4 x per jaar een stuurgroep overleg plaats.					

Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
Risico's							
Overig							

### 3.5 Bijlage V: Overzicht Prestatie-indicatoren 2019-2025

In onderstaand overzicht is het verloop van de PI's weergegeven voor de periode 2019-2025. Hierin zijn alle relevante PI's opgenomen uit de begroting 2025 en voorgaande jaren.

Prestatie-indicatoren	Resultaat 2019	Resultaat 2020	Resultaat 2021	Resultaat 2022	Resultaat 2023	Resultaat 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Resultaat 2025
<b>Programmalijn waterkeringen</b>									
Primaire waterkeringen (55 kilometer)	100%	100%	100%	87%	87%	92%	92%	92%	92%
Regionale waterkeringen (437 kilometer)	85%	87%	86%	87%	87%	79%	79%	80%	80%
Polderkaden (170 km)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	54%	55%	56%
<b>Programmalijn waterkwaliteit</b>									
1) Zomergemiddelde stikstofgehalte Boezem Westland/Midden Delfland & Boezem Haaglanden/Schie	2,2 & 1,8 mg/l	2,3 & 1,8 mg/l	2,8 & 2,1 mg/l	2,1 & 1,8 mg/l	2,2 & 1,9 mg/l	2,2 & 2,9 mg/l	2,1 & 1,9 mg/l	2,1 & 1,9 mg/l	1,93 & 1,43 mg/l
2) ESF's: aantal verbeterstappen m.b.t. de 8 ESF's in de KRW-waterlichamen	6,5% & 0,07 ug/l	3,4% & 0,06 ug/l	6,5% & 0,07 ug/l	6	-2	-2	8	0	0
3) Toxiciteit: percentage polders waar pesticiden niet tot een toxisch effect leiden							30%	30%	34,6%
<b>Programmalijn recreatief medegebruik</b>									
Maximaal aantal locaties met een negatief zwemadvies van meer dan 3 weken				7	7	8	4	4	4
<b>Programmalijn waterkwantiteit</b>									
Voldoet aan de omgevingswaarde (in hectare en in % van het totale oppervlak)	39.950	39.957	40.015	40.022	40.080	40.100	40.325	40.200	40.100
		98,6%	98,7%	98,7%	98,9%	98,9%	99,3%	99,0%	98,9%
<b>Programmalijn waterketen</b>									
Verwijderingsrendement stikstof	84%	83%	82%	81%	80%	82%	80%	82%	86%
Verwijderingsrendement fosfaat	81%	82%	81%	83%	80%	87%	80%	87%	87%

Programmalijn energie- en klimaatneutraal									
Energie-neutraal in %	n.v.t.	71,0%	92,0%	93,0%	93,7%	89,0%	100%	100%	90,1%*
Hoeveelheid broeikasgasuitstoot in tonnen CO2-equivalent (CO2, methaan en lachgas)	8.478	6.547	7.122	7.652	4.718	41.909	57.750	57.750	57.750*
Programmalijn circulaire economie									
Aandeel toegepaste secundaire en biobased materialen in GWW-projecten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	5,0%	14,3%	10,0%	10,0%	19,4%
Programmalijn financiën									
Vrije kasstroom (in € 1 miljoen)	36,0	24,9	21,0	23,2	5,6	-28,4	-53,5	-51,6	-55,7
Netto-schuldquote (schuldpositie gedeeld door belastingopbrengsten)	275%	257%	243%	223%	195%	173%	175%	175%	156%
Kapitaallasten als % van de totale lasten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	23%%	22%	20%	20%	21%
Programmalijn informatievoorziening									
Mate van cyberweerbaarheid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	13-16	16-18	16-18	16-18
Programmalijn regulering en handhaving									
De vergunningen worden binnen de wettelijke termijn van meestal 8 weken verstrekt	95%	85-95%	87%	86%	95%	92%	95%	95%	93%
Programmalijn communicatie									
Delfland wordt in toenemende mate geassocieerd als waterschap dat zich inzet om de kwaliteit van oppervlaktewater te verbeteren en hoe om te gaan met de gevolgen van klimaatverandering.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0-meting	n.v.t.	n.v.t.	22%
Rapportcijfer voor het contact met het Hoogheemraadschap van Delfland	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	9,2	8,0	8,0	9,0
Programmalijn personeel									
Werkgeverschap	7,1	7,1	7,3	n.v.t.	8,0	n.v.t.	8,0	n.v.t.	n.v.t.
TRCF (de mate van veiligheid in de organisatie, uitgedrukt in het aantal ongelukken per miljoen gewerkte uren)	n.v.t.	4,4	2,5	2,0	2,5	4,5	2,0	2,0	2,4

## 3.6 Bijlage VI: Kwijtschelding publieke schulden kindertoeslagaffaire

### Aanvraagformulier kwijtschelding van publieke schulden door waterschappen in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag

Naam waterschap: Hoogheemraadschap van Delfland  
Adres: Postbus 3061  
Postcode en vestigingsplaats: 2601 DB Delft  
Naam contactpersoon: J.F. Kooistra (RBG)  
E-mailadres contactpersoon: jkooistra@derbg.nl  
Telefoonnummer contactpersoon: 06-31654103

Jaar: 2025

Aantal gedupeerden in waterschap (paragraaf 3.3 uitkeringsregeling)	Berekend bedrag uitvoeringskosten (# gedupeerden * € 100) (paragraaf 3.3 uitkeringsregeling)	Kwijtscholden bedragen (paragraaf 3.2 uitkeringsregeling)
749	€ 74.900	a) Kwijtschelding Belastingopbrengst € 178.598,61 b) Kwijtschelding openstaande invorderingskosten € 35.673,40

#### Ondertekening dagelijks bestuur waterschap

Datum: 9 maart 2026

Plaats: Delft

Dr. R.H.W.M. Daverveldt

(voorzitter)

ir. P.C. Janssen

(secretaris)

### 3.7 Bijlage VII: Rapporten Rekenkamer

Met de inwerkingtreding van de wet versterking decentrale rekenkamers zijn de waterschappen verplicht om een volledig onafhankelijke Rekenkamer in te stellen. De Rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het waterschapsbestuur gevoerde beleid.

Jaarlijks wordt in het jaarverslag van Delfland gerapporteerd over de opvolging van de door de VV overgenomen aanbevelingen van de Rekenkamer. In onderstaand overzicht wordt per Rekenkamer rapport het volgende aangegeven:

- Welke aanbevelingen of voorstellen de Rekenkamer in haar rapporten heeft gedaan;
- Welke standpunten het dagelijks bestuur heeft per aanbeveling;
- Op welke wijze het dagelijks bestuur ultimo 2025 opvolging heeft gegeven aan de aanbevelingen.

Rekenkamer-rapport		Datum VV behandeling
Waterbewustzijn onder inwoners van Delfland		9 oktober 2025
Aanbevelingen	Wat vond het dagelijks bestuur ervan?	Wat is er ultimo 2025 mee gedaan?
1. Bepaal per doelgroep heldere communicatiedoelen (op het gebied van waterbewustzijn).	Vanwege het abstracte karakter van waterbewustzijn is het geen afzonderlijk doel in de herijkte communicatiestrategie. We leggen in plaats daarvan de nadruk op bijdragen aan organisatiedoelstellingen en bevorderen van wateractief gedrag.	Het bestuur heeft gekozen voor focusthema's waarbinnen segmentatie van doelgroepen plaatsvindt.
2. Ontwikkel per doelgroep een strategie met aandacht voor effectiviteit, bereik en voorkeuren.	Sinds 2024 werken we gericht aan doelgroep segmentatie vanuit de organisatiedoelen. Zo is in 2024 de doelgroep glastuinbouwbedrijven nader uitgewerkt.	Momenteel wordt ambtelijk gewerkt aan een doelgroepgerichte aanpak voor jongeren en daarna wordt gestart met het opstellen van een communicatieaanpak voor Delflanders met een migratieachtergrond.
3. Informeer als AB periodiek over voortgang en resultaten.	Vanzelfsprekend hechten wij ook belang aan het regelmatig informeren van het AB over de voortgang en resultaten van het communicatiebeleid. In de P&C-producten wordt over de resultaten en prestatie-indicatoren van de programmalijn communicatie gerapporteerd aan het Algemeen Bestuur.	Naast de verantwoording in de P&C-producten neemt college het initiatief een informatieve VV te organiseren over de rol van communicatie bij het behalen van de organisatiedoelen.

Rekenkamer-rapport		Datum VV behandeling
DoeMee onderzoek waterschappen: Energiebesparingsplicht en Informatieplicht Energiebesparing		27 november 2025
Aanbevelingen	Wat vond het dagelijks bestuur ervan?	Wat is er ultimo 2025 mee gedaan?
<p>1. Vraag als algemeen bestuur aan het dagelijks bestuur om in gesprek te gaan met andere waterschappen om kennis uit te wisselen en van elkaar te leren. Stel op basis daarvan een lijst met winstkansen op om energie te besparen. Door inzicht te krijgen in het grote energieverbruik en winstkansen in kaart te brengen kunnen waterschappen energie besparen en daarmee voldoen aan de doelstelling om energieneutraal en klimaatneutraal te zijn in 2030.</p>	<p>Het college onderschrijft volledig de noodzaak om actief kennis uit te wisselen met andere waterschappen en partners.</p>	<p>Delfland is al jaren in gesprek met andere waterschappen ten aanzien van energie(besparing) en klimaatneutraliteit. Via de Unie van Waterschappen zoeken we verbinding op bestuurlijk niveau. Op ambtelijk niveau nemen we deel aan diverse werkgroepen en community of practices t.a.v. energie(besparing) en klimaatneutraliteit. Ons Uitvoeringsplan Energieneutraal 2025 omvat energiebesparings- en energie opwek projecten, die op dit moment in uitvoering zijn. Ook blijven we energiebesparende maatregelen identificeren en implementeren. We verkrijgen d.m.v. de Klimaatmonitor Waterschappen jaarlijks inzicht in ons energieverbruik. Hiermee geeft Delfland invulling aan de doelstelling Energieneutraal 2025 en het streven naar klimaatneutraliteit in 2035.</p>
<p>2. Onderzoek als dagelijks bestuur ook mogelijkheden om energiebesparende maatregelen, eventueel als waterschappen gezamenlijk, te treffen in combinatie met groot onderhoud of vervanging van onderdelen. Bij alle waterschappen ligt de komende tijd een grote opgave om rioolwaterzuiveringen te vervangen. Dit biedt kansen om daarbij ook energiebesparende maatregelen te treffen.</p>	<p>Energiebesparing in combinatie met groot onderhoud of vervanging van onderdelen heeft zeker onze aandacht. Wij onderschrijven de conclusie dat de lasten op dit moment niet opwegen tegen de baten van de energiebesparingsplicht en de informatieplicht energiebesparing. De meerwaarde van de energiebesparingsplicht en informatieplicht kan worden vergroot, mits de kaders van de verplichtingen beter aansluiten op de uitvoeringspraktijk van de waterschappen.</p>	<p>We realiseren op de zuiveringen Houtrust en Harnaschpolder een energiezuinigere beluchting tijdens groot onderhoud. Ook bij de nieuwbouw van waterzuivering Vergulde Hand ligt de nadruk op energiebesparing. We halen actief best practices op bij andere waterschappen met betrekking tot innovaties in relatie tot een optimale energievoorziening van de zuivering.</p>

Voor de volledigheid benoemen we dat er in 2025 nog twee onderzoeken zijn uitgevoerd, waarvan de bespreking van de rapporten en de reacties van het college in 2026 op de agenda van de VV staan. Het onderzoeksrapport Samenwerking in water en bodem sturend op 12 februari en het onderzoeksrapport Handhaving en toezicht waterkwaliteit op 9 april 2026.

### 3.8 Bijlage VIII: Verklarende woordenlijst en afkortingen

Afkorting/Begrip	Toelichting
Activa	Overzicht van bezittingen en vorderingen op de balans.
Afschrijving	Jaarlijkse afboeking van een deel van de boekwaarde van een geactiveerd goed. De jaarlijkse afschrijving brengt de waardevermindering van het actief tot uitdrukking. De afschrijving wordt ten laste gebracht van de rekening, samen met de toegerekende rente (samen ook wel kapitaallasten genoemd).
Aquon	Het gezamenlijke onderzoeksinstituut voor waterkwaliteit van negen waterschappen, waaronder Delfland.
AI	Artificiële of Kunstmatige Intelligentie
API	Application Programming Interface. Een geformaliseerde manier om gegevens uit te wisselen.
Areaal	(Ook belastingareaal). Het aantal huishoudens en bedrijven in het beheergebied dat belastingplichtig is.
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AWZI	Afvalwaterzuiveringsinstallatie
Balans	Overzicht van bezittingen en vorderingen (activa) en vermogen en schulden (passiva).
BBVW	Het Besluit Begroting en Verantwoording Waterschappen bevat de comptabiliteitsvoorschriften voor waterschappen. Hierin staat aan welke voorwaarden begrotingen en verantwoordingen moeten voldoen. Doel is het voorleggen van eenduidige financiële stukken.
Begroting	Het overzicht van geraamde (verwachte) kosten en opbrengsten in een bepaald jaar, opgezet volgens de begrotingsvoorschriften (BBVW). De VV stelt jaarlijks de begroting in november vast. Dit wordt de primitieve begroting genoemd. In de loop van het begrotingsjaar stelt de VV hierin wijzigingen vast. Daarom wijkt de uiteindelijke begroting per 31 december af van de primitieve begroting. De begroting wordt ingedeeld in een aantal programma's waarbinnen de doelstellingen zijn geformuleerd die veelal voortvloeien uit het coalitieakkoord.
Begrotingswijziging	Een aanpassing van ramingen in de begroting gedurende het jaar waarin de begroting in uitvoering is. De verenigde vergadering stelt de begrotingswijzigingen vast.
Burap	Bestuursrapportage.
Digitale transformatie	Het bieden van maatschappelijke meerwaarde door de verandering van producten, diensten, werkprocessen, cultuur en mensen, gedreven en ondersteund door informatievoorziening en techniek.
cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
CIO	Chief Information Officer.
Delfluent	Delfluent Services, de PubliekPrivatesamenwerkings-partner van Delfland bij twee afvalwaterzuiveringsinstallaties.
DGL	De Grote Lucht.
Dotatie	Toevoeging aan een reserve of voorziening.
E.V.	Eigen vermogen. Dat deel van het vermogen dat in eigen bezit is. Op de balans zijn dat aan de passiefzijde de algemene reserve, de bestemmingsreserves en een eventueel voordelig exploitatieresultaat.

Afkorting/Begrip	Toelichting
Egalisatiereserve	Een aangehouden reserve voor het opvangen van schommelingen in de bedrijfsvoering of tarieven.
EMU-saldo	EMU-saldo is de optelsom van alle inkomsten en uitgaven van de Rijksoverheid en de decentrale overheden.
ERSA	Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater
ESF	Ecologische sleutelfactoren.
FE	Financiële Eenheid, onze gemeenschappelijke administratie met de waterschappen Schieland en de Krimpenerwaard en Rijnland
Financiering	De wijze waarop Delfland in de behoefte aan geld en kapitaal voorziet het geldbeheer. Uitgaven en inkomsten gaan niet altijd gelijk op en voor investeringen wordt in principe geld geleend. Daardoor kunnen overschotten of tekorten ontstaan.
GR	Gemeenschappelijke regeling. Een publiekrechtelijke samenwerkingsvorm, op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen, tussen verschillende overheden. Het is een vorm van een zogeheten verbonden partij.
GOAW	Grensoverschrijdend afvalwater. Dit is afvalwater afkomstig uit ons beheergebied, dat door een ander waterschap wordt gezuiverd en vice versa. Delfland betaalt respectievelijk krijgt hier een vergoeding voor.
GWW	Grond, Weg- en Waterbouw
Handback	Op dit moment beheert Delfluent de assets van de zuiveringsinstallaties Houtrust en Harnaschpolder. Het bedrijf is verantwoordelijk voor de prestaties van het zuiveren conform het DBFO-contract. Vanaf 2033 komen deze assets (contractueel gezien), inclusief personeel en de bijbehorende kwaliteitssystemen, weer terug naar Delfland.
HVC	Huisvuilcentrale Noord-Holland.
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma.
HWH	Het Waterschapshuis
iBabs	Applicatie voor papierloos vergaderen. Tevens gebruikt voor de Woo.
Investeringsplanning	Het overzicht van alle investeringen die in de begroting zijn opgenomen en die door middel van een krediet worden gefinancierd.
IV	Informatievoorziening
Kapitaallasten	Lasten voor afschrijving en rente op activa.
Kredieten	Het beschikbaar stellen van financiële middelen door de verenigde vergadering om een investering te doen. Aan de lening wordt rente toegekend. Samen met de afschrijvingslasten vormen deze de kapitaallasten.
KRW	Europese Kaderrichtlijn Water.
NAD	Netwerk Waterketen Delfland.
NEZ	Natte Ecologische Zone
NIS2	Richtlijn voor Network and Information Security
NPHD	Nationaal Park Hollandse Duinen
NPLG	Nationaal Programma Landelijk Gebied.
NSQ	Netto schuldquote. Indicator voor de omvang van de netto schulden ten opzichte van de belastingopbrengsten (netto schuldpositie/opbrengst).
NWB	Nederlandse Waterschapsbank.
Onttrekking	Verlaging van een reserve of voorziening.

Afkorting/Begrip	Toelichting
PACAS	Powdered Activated Carbon in Sludge. Met dit actieve poederkool halen we medicijnresten uit het afvalwater.
Passiva	Overzicht op de balans met eigen en vreemd vermogen.
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen, de verzamelnaam voor meer dan 6000 slecht afbreekbare stoffen.
P&C-cyclus	Planning & control-cyclus. Het proces waarbij aansturing van de organisatie plaatsvindt door doelen te formuleren, termijnen aan te geven, middelen beschikbaar te stellen, verantwoordelijken aan te wijzen, de uitvoering te volgen, de gewenste effecten te normeren, resultaten te meten en alle betrokkenen te informeren. De jaarlijks terugkerende werkzaamheden die samenhangen met het opstellen, bespreken, bewaken en verifiëren van budgetten in het kader van de begrotingscyclus.
PI	Prestatie-indicator
PPS	Publiek-private samenwerking. Hierbij werkt de overheid samen met marktpartijen om iets te realiseren, waarvoor bepaalde samenwerkingsvormen worden bedacht. Een voorbeeld binnen Delfland is het beheer en onderhoud van de zuiveringsinstallatie in de Harnaspolder en de Houtrust.
RBG	Regionale Belasting Groep. Deze gemeenschappelijke regeling is belast met de heffing en invordering van de waterschapsbelastingen.
RES	Regionale Energie Strategie
SAMP	Strategische Asset Management Plan
SGBP-3	Derde Stroomgebiedsbeheerplan (2022-2027).
SOC	Security Office Centre
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer, het kenniscentrum van de Nederlandse waterschappen en provincies.
Subsidie	Een bijdrage van een derde om een bepaalde activiteit te ondersteunen. De verstrekker ervan stelt meestal voorwaarden aan de besteding en verantwoording van de subsidiegelden.
Treasury	Het beheer van geldstromen, zoals het aantrekken of (tijdelijk) wegzetten van gelden.
TRCF	Total Recordable Case Frequency. Het aantal meldingsplichtige ongelukken per 1 miljoen gewerkte uren.
TWP	Toekomstgerichte Wateroverlastplannen
URL	URL staat voor 'uniform resource locator. Een url is een uniek internetadres voor een website, specifieke webpagina of een bestand dat op internet staat.
Ve	Vervuilingseenheid
VTH	Vergunningen, Toezicht & Handhaving
V.V.	Vreemd vermogen. Dat deel van de passiefzijde van de balans dat geen eigen vermogen is. Dat zijn voorzieningen, leningen en openstaande crediteuren.
VV	Verenigde vergadering, het Algemeen Bestuur van een waterschap.
Weerstandvermogen	Het vermogen om ook in ongunstige tijden activiteiten te kunnen voortzetten.
Wet Fido	Wet financiering decentrale overheden.
Wet Hof	Wet houdbare overheidsfinanciën.
Woo	Wet open overheid
WOZ	Wet Onroerende Zaakbelasting

Afkorting/Begrip	Toelichting
WVH	Waterzuivering De Vergulde Hand. Project om in Vlaardingen een nieuwe Afvalwaterzuiveringsinstallatie te bouwen ter vervanging van de huidige Afvalwaterzuiveringsinstallatie "De Groote Lucht"
ZH-PLG	Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied
ZZS	Zeer Zorgwekkende Stoffen

### 3.9 Bijlage IX: Controleverklaring van de onafhankelijke accountant